

II.
6.24427.
f 2180

26427. II C. f. 2

KATEKIZEM

ali

keršanski katoliški nauk.

Spisal .

za spodnje gimnazije in nižje realke in sploh za
odrašeno mladost

Anton Lésar,

*duhoven ljubljanske škofije in katehet c. k. realke v
Ljubljani.*

S poterjenjem visokočast. ljubljanskega škofijstva.

V LJUBLJANI 1862.

Založba Henrik Ničman-a, bukvoveza na starem
tergu, hiš. št. 167.

K. A. K. K. K. K.

1882

1882

1882

1882

1882

1882

1882

Vvod.

Tri vprašanja so nar tehtniši za človeka; sleherni, ki k pameti pride, poprašuje:

1. Od kod sem?
2. Čemu sem na svetu?
3. Kako zamorem doseči svoj namen?

Tem poglavitnim vprašanjem verh veliko družih iz svoje lastne pameti ne moremo najti pravega odgovora, in vender nam je ta odgovor tako potreben, da ne moremo doseči svojega namena in konca, če ga ne vemo.

Prevažni pravi odgovor nam more dati le Bog, ki nas je vstvaril in nam odkazal poslednji namen; in Bog nam je tudi dal odgovor.

Tega nas prepričajo svete zročila, ki so se nam čiste in neskaljene ohranile od prvih naših staršev skoz vse veke do današnjega dne. Ohranile so se nam te zročila ali le ustmeno ali tudi pismeno, une imenujemo ustno zročilo, te pa sveto pismo.

Te zročila nam pripovedujejo, da je Bog s prvimi našimi starši govoril, jim povedal, da jih je On vstvaril, čemu jih je vstvaril in kako zamorejo doseči večno zveličanje; in da ga dosežejo, jim je dal tudi svojo gnado.

Dalje nam zročila pripovedujejo, da sta bila prva človeka nepokorna svojemu Bogu, nezvesta svoji obljudi; pa da ju Bog ni zavergel, temveč da

je sklenil, ji rešiti. Treba je bilo torej novega podučjenja, novih gnad, da je bilo mogoče, zopet doseči večno zveličanje po novem potu odrešenja.

Iz začetka je Bog ljudi sam učil, potem pa po svetih možéh, svojih poslancih, ki jim pravimo očaki in preroki; poslednjič pošlje svojega edinorojenega Sina, da nam je prinesel popolno podučjenje, vse potrebne gnade nam zaslužil in za to poskerbel, da bo mogoče vsem ljudem vseh krajev in vseh časov doseči svoj večni namen in konec.

Vse te podučjenja v resnicah božjih in milostih, ki so nam v zveličanje potrebne, razodenje božje imenujemo.

Razodenje božje celo in nepokvarjeno varuje in oznanjuje naša mati katoliška cerkev, kateri ga je Jezus zročil ter jo postavil nam učenicu z višjimi pastirji in z vidnim poglavarjem, svojim namestnikom, ki jih vse skupaj posebna pomoč božja varuje vsake zmote.

Razodenje božje delimo:

1. v prvotno ali izvirno, ki ga je Bog sam oznanoval;
2. v očkovo, ki smo ga prejeli po očakih;
3. v Mojzesovo, ki ga je Bog dajal po Mojzesu;
4. v preroško, ki so ga prejeli in oznanovali preroki;
5. v mesijevo, ki smo ga prejeli po mesiju našem, Jezusu Kristusu, po katerem mu pravimo tudi keršansko razodenje.

I.

Prvotno ali izvirno razodenje božje.

Bog sam je prvim našim staršem razodel, da je On vse vstvaril, torej tudi človeka (1. Mojz. 1.); in

tako je prvemu vprašanju: „od kod sem?“ — odgovoril. Sveto pismo nam pripoveduje, da je Bog teló pervega človeka, Adam-a, iz ila zemlje naredil in mu vdihnil neumerljivega duhá; in bil je vstvarjen človek po božji podobi (1. Mojz. 2, 7.). — Drugo človeško teló je vstvaril iz Adamovega rebra ter mu vdihnil neumerljivo dušo; imenoval je družega človeka: Eva.

1. Mojz. 2, 22.

Povedal jima je Bog tudi, čemu ji je vstvaril; zato namreč, da bi bila vekomej srečna in zveličana, in s tem je odgovor dal družemu poglavitnemu vprašanju.

Poslednjič jima še razodene, kako zamoreta doseči svoj namen in konec, t. j. večno zveličanje; namreč s tem, da sta njemu zvesta in pokorna. Torej jima dá že v raji zapoved: „Od vsega drevja povertu jej, od drevesa spoznanja dobrega in hudega pa nikar ne jej; zakaj kateri dan koli od njega ješ, boš mogel umreti.“ —

1. Mojz. 2, 16. 17.

Bog je dal torej zapoved in obljubil za njeno spolnovanje večno zveličanje; — človek pa je obljubil zvesto deržati se zapovedi ter jo na tanko spolnovati. Bila je tedej sklenjena zaveza med Bogom in človekom.

Bog ni le vstvaril človeka za večno zveličanje, On je človeka že takšnega vstvaril, da je tudi zamogel zveličanje doseči; vstvaril ga je v stanu posvečujoče gnade, dal mu je dušne in telesne zmnožnosti, dal mu je pamet, um in prosto voljo.

Lahka je bila ta božja zapoved, vender pa sta jo prelomila prva človeka; zapeljal ji je hudobni duh, ki se je, poln sovraštva do Boga in človeku

zavolj sreče nevošljiv, jima približal v kačji podobi ter ji spuntal zoper Bogá in njegovo zapoved. —

1. Mojz. 3, 1. i. d.

Z nepokoršino sta zapoved prelomila, in tako storila prvi greh, ki je imel strašno žalostne nasledke ne le za prva prelomivca, ampak tudi za ves človeški rod.

Nar prva in nar strašniši kazni je bila dušna smert, ker je bila raztergana zaveza med Bogom in človekom. Z dušno smertjo sta zgubila Adam in Eva čeznaturne gnade, ljubezen in prijaznost božjo, posvečujočo gnado, prvotno svetost in pravičnost; podoba božja je oslabela, um in pamet sta otemnela, hude nagnjenja so se jima zbudile, volja je postala nagnjena k hudemu.

Pa tudi časna (telesna) smert je nastopila, t. j. teló je postalo umerjoče, boleznim in vsakoršnim težavam podverženo.

Toda ne le prvim staršem je ta greh prinesel žalostne nasledke, ampak vsem njihovim naslednikom in še celo tudi vsi naturi.

Zemlji naši je bila odvzeta prvotna popolnost in rodovitnost, živalstvo človeku ni bilo več tako pokorno, kakor pred grehom.

Dušna smert in telesna umerjočnost z vsemi žalostnimi nasledki se je razširila nad vse ljudi; tega nas uči sv. pismo: „Kakor je po enem človeku greh na svet prišel, in po grehu smert, tako je smert prišla nad vse ljudi, ker so vsi v njem grešili.“ — Rimlj. 5, 12.

Kar sv. pismo pripoveduje, tudi skušnja vseh stoletij spričuje.

„Kteri dan koli od njega ješ, boš mogel

umreti," je pervima človekoma rekel Gospod. — Človek je, in dušna smert precej nastopi; pa tudi po telesu bi bil mógel človek precej umreti, ako bi ga ne bil Bog zavolj zasluženja prihodnjega odrešenika pri življenji ohranil.

Sklep božji — odrešiti človeški rod, koj po grehu storjen, se ne spelje koj po pregrešnji; vender ga Bog človeku precej naznani ter mu obljubi Rešenika, in to obljubo svojo sčasoma vedno na tančnejše ponavlja.

Perva obljuba, človeški rod rešiti, je bila dana v skrivnostnih besedah, ki jih je Bog govoril kači v kazen, rekoč: „Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženó, in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo sterla, in ti boš nje peto zalezovala. — 1. Mojz. 3, 15. (Žena je Marija, prečista devica, ktera je po svojem Sinu sterla moč in oblast hudičevo).

Med tem Bog ne jenja po očetovo skerbeti za človeka; dodelil mu je gnado, spoznati svoje pregrešenje, in gnado spokorjenja; podučil ga je, kaj ima zdaj storiti, ako še hoče svoje zveličanje doseči; — naznanil mu je, kako naj njega časti; — vstanovil je Bog daritve in ponovil zavezo s človekom: — vse to pa le zavoljo obljubljenega Rešenika. — Verovati v edino pravega Bogá, njemu pokoren biti in upati obljubljenega mesija, je bilo zdaj treba človeku; in ako je to storil, bilo mu je mogoče, potrebnih gnad zadobiti in z njih pomočjo zopet doseči svoj namen in konec — večno zveličanje.

Bog hoče in človeški rod se množiti jame; dana sta bila Adamu in Evi dva sina: Kajn in Abelj. —

Tudi ona Gospodu darujeta: pohlevni in blagoserčni Abelj, nar boljši jagnje iz svoje čede v predpodobo unega nedolžnega jagnjeta, po katerem je imel rešen biti ves človeški rod; — Kajn, ki mu je bil obraz togote in nevošljivosti upadel, pa zemeljskih sadov daruje. Abeljnovu daritev, iz čistega namena in svete ljubezni darovano, Bog blagovoljno sprejme, Kajnove pa ne, ker je ni daroval iz čistega namena in ljubezni do Boga. — Pri te priložnosti se prikaže žalostni nasledek izvirnega greha — hudobno nagnjenje. Viditi, da je Abeljnov dar Bogu prijeten, gerda nevošljivost Kajnovo serce tako prevzame, da umori svojega nedolžnega brata Abeljna in Gospodu reče: „Prevelika je pregreha moja, da bi zaslužil odpušenje“ (1. Mojz. 9, 13). Obupal je nad božjo milostjo.

Namesto Abeljna Bog prvim staršem sina Setada, ki je bil v čednosti in pobožnosti enak Abeljnu.

Setovi otroci očeta posnemajo, Bogu zvesto služijo in le po tem, kar je božjega, hrepené; sv. pismo jih torej imenuje otroke (sinove) božje. — 1. Mojz. 6, 2.

Kajnovi otroci so tudi svojemu očetu podobni, torej le po tem poprašujejo in hrepené, kar je posvetnega; sv. pismo jih odtod imenuje človeške otroke. 1. Mojz. 6, 2.

Tako je bilo; ko so pa sinovi božji jeli hčere človeške jemati za žené, so se tudi oni pohujšali; in po njih se je spačil ves človeški rod, splošna spačenost nastopi. 1. Mojz. 6, 5, i. d.

Le Noe s svojo družino Bogu zvest ostane. (1. Mojz. 6, 8.). Bog sklene, potopiti spačeni človeški rod, ako se ne poboljša. Noetu svoj sklep razodene s poveljem, ga oznanovati vsemu rodu celih sto in dvajset

let; med tem pa delati barko v rešenje tistim, ki so ostali Bogu zvesti. Posvetnjaki so Noeta poslušali in gledali ga delati barko; poboljšali pa se niso nič, — torej se ima spolniti božje žuganje.

Na božje povelje Noe s svojo ženo, in njegovi sinovi Sem, Kam in Jafet s svojimi ženami v barko stopijo ter od vsake živali, ki v vodi ne živi, po dvoje seboj vzamejo; Gospod sam za njimi od zunaj zapre barko. 1. Mojz. 7.

Tedaj se zatornice neba odprejo, vsi studenci vélikega brezna prideró in dež na zemljo lije štirideset dni in štirideset noči. Vode so se narašale in so vzdignile barko od tál na kviško, napolnile so vse po verhu zemlje; barka je plavala po vodah, vode čedalje veči prihajajo in vse visoke goré pod vsem nebom pokrivajo, še clo petnajst komolcov čez nje stopijo. — So bile pa tudi pokončane vse stvari, ki so se gibale na zemlji: ptice, živina, zverina in vsa laznina in vsi ljudje; vse, kar diha in živi na zemlji, je pomerlo in tudi zemeljsko poveršje se je spremenilo. — Le sam Noe ostane in kateri so bili v barki z njim.

Noe, drugi oče človeškega rodú, za rešitev Bogu daritev v zahvalo daruje (1. Mojz. 8, 20.); Bog jo blagovoljno sprejme, Noetu novih milost skaže, in z njim in v njem tudi z njegovim zarodom zavezo, ki jo je bil po Adamu z vsem človeškim rododom sklenil, ponoví z obljubo, nič več ne potopiti človeškega rodú. V znamenje obljube se mavrica prikaže. —

1. Mojz. 9, 13.

Noetovi sinovi Sem, Kam in Jafet so bili torej namenjeni, obljuditi zemljo in ohraniti vero v edino pravega Boga in upanje v obljubljenega mesija.

Ali, že pri Kamu se hudo (greh) zopet prikaže in ves njegov rod tako prekvasi, da se kmali pozgubi češenje in vera v edino pravega Bogá pri njem, gotovo vsled prekletstva očetovega, ki ga je Noe izrekel nad Kamom, rekoč: „Preklet bodi Kanaan (Kamov sin), suženj bodi sužnjih svojih bratov.“ 1. Mojz. 9, 25.

Semovi in Jafetovi rodovi so se dalje v pravi veri ohranili; toda sčasoma se je tudi njih poprijela Kamova hudobija.

Zapustili so tudi oni Bogá, živega svojega srednika, in so si iskali drugega krivega središa ter jeli s Kamovci zidati Babilonski stolp (stolp zmešnjave). (1. Mojz. 11.). Toda Bog jim hudo početje zmeša; zmeša jim jezik in enako govorjenje (bil je namreč dosihmal le en jezik in enako govorjenje); postalo je iz njih več različnih narodov, in po narodih so se razdelili po različnih krajih in deželah. 1. Mojz. 11, 9. Semovci v Azii ostanejo, Kamovci se veči del v Afriko preselijo in Jafetovci v Evropo.

To je ob kratkem, kar beremo v prvotnem ali izvirnem razodenju božjem; naslednje pa nam pripoveduje

II.

Razodenje božje po očakih.

Ko so se bili ljudje razšli po mnogih deželah, so sčasoma vedno bolj in bolj pozabili edino pravega Bogá, v čedalje več pregreh so se pogreznili in poslednjič popolnoma zabredli v malikovanje.

Semovci so nar dalje častili in molili pravega Bogá; ko so ga tudi oni bili zapustili, si Bog iz malikovavcov odbere enega možá, da se po njem ohrani

prava vera do mesijevega prihoda ter si ga izvoli očeta pravovernega ljudstva, izvoljenega ljudstva božjega. Ta mož je bil Abram. 1. Mojz. 12.

Abrama je Bog mnogoverstno poskušal in ga pripravljaj za visoki poklic. On mu zapové, zapustiti svojo domovino in na ptuje podati se. Abram se pokornega skaže, zapusti s svojim stričnikom Lot-om domovino in prideta v Betel. Zavolj prepiranja med svojimi hlapci se ločita (1. Mojz. 13, 8.); Lot se podá v kraje ob Jordanu, kjer ste stale mesti Sodom in Gomora; Abramovo stanovališe pa ostane Betel. — Lota je nesreča zadela, da so ga sovražniki s Sodomci in Gomorci vjeli in odpeljali (1. Mojz. 14, 12.). Abram to zvediti, hiti na pomoč, sovražnike odžene ter svojega stričnika reši. Domu gredé mu na proti pride Melkisedek, duhoven Bogá nar Višega, ki prinese kruha in vina Abramovim hlapcom v pokrepčanje. Abram verjetno nič ne povžije, preden ne daruje zahvalne daritve Gospodu (1. Mojz. 14, 18. i. d.). Ta daritev je pač očitna predpodoba edino prave daritve, ki jo je postavil Odrešenik pod podobama kruha in vina; Melkisedek pak je predpodoba Odrešenikova.

Bog hoče Abrama čedalje pripravnišega storiti za njegov poklic; kmali ga torej obiskuje s terpljenjem, kmali ga poskuša (veli mu, darovati ljubega sinu Izaka); zdaj mu plačila deli, zdaj mu obljube dela. V plačilo za njegovo terdno zvestobo v veri mu Bog mnogo važnega obljubi. 1. Mojz. 15, 17.

Zmed vsih nar imenitniši obljubi ste naslednje:

1. Bog mu obljubi sina in ponjem zarod, ki se bo pomnožil kakor zvezde na nebu in

kakor pesek ob bregu morja in dobil v last obljubljeni deželo Kanaan. 1. Mojz. 22, 17.

2. Bog mu obljubi, da bo iz njegovega zaroda prišel obljubljeni Rešenik svetá rekoč: „Oblagodarjeni bodo v tvojem zarodu vsi narodi zemlje, ker si bil pokoren moji besedi.“

1. Mojz. 22, 18.

S tema obljubama Bog z Abramom zopet ponovi zavezo in v njeno znamenje in poterjenje zapové obrezovanje ter mu ime Abram spremeni v ime Abraham (oče množice). 1. Mojz. 17, 5.

Kdaj se ima vse to zgoditi, mu ne pove; naslednje razodenje nam to pripoveduje.

Perva obljuba se kmali spolni, Sara mu rodi sina Izaka (1. Mojz. 21.). Za Abrahama zdaj pride čas terde poskušnje. Bog mu velí, svojega sina Izaka darovati v žgavni dar. Abraham je pokoren, vzame Izaka, ga pelje na goró; tu altar postavi, nanj derva zloži, zveže Izaka, ga na altar verh germade položi, roko stegne, ter za meč prime, da bi zaklal svojega sina (1. Mojz. 22, 1 – 10.). Izak pa voljno derva verh gore nese, se kar nič ne brani, dá se mu zvezati ter položiti verh germade, v voljo svojega očeta vdan smerti pričakuje svoje življenje darovaje Bogu v žgavni dar. — Pač lepi predpodoči sta Abraham in Izak; Abraham predpodoči nebeškega Očeta; Izak pa predpodoči edinorojenega Sinu božjega, našega odrešenika.

S to pokoršino si Abraham novih gnad pri Bogu pridobí; Bog mu zavezo slovesno ponovi, mu vnovič obljubi, da bo iz njegovega zaroda prišel odrešenik svetá ter mu oboje poterdi s prisego. 1. Mojz. 22, 16.

Obljube božje se čedalje bolj razvijajo. Izak dva sina dobí: Ezava in Jakopa. Izak blagoslov in

obljube božje Jakopu zroči, kteremu Bog dá 12 sinov, ki so imeli biti očaki ravno toliko rodóv. So pa: Ruben, Simeon, Levi, Juda, Dan, Neftali, Gad, Aser, Izahar, Zabulon, Jožef, Benjamin. Iz teh izide izvoljeno ljudstvo božje, ki ga tudi izraelsko imenujemo po očaku Jakopu, kteremu je bil Bog še ime Izrael priložil. 1. Mojz. 32, 28.

Med dvanajsterimi rodovi je nar imenitniši rod Juda, ker je očak Jakop Judu izročil blagoslov in obljubo, da iz njega pride zveličar svetá, rekoč: „Kraljeva palica ne bo odvezeta od Juda, in vojvoda ne bo od njegovega ledja, dokler ne pride tisti, ki ima biti poslan, in Njega čakajo narodi.“ 1. Mojz. 49, 10.

III.

Razodenje božje po Mojzesu.

Po Jožefu, kteri je s svojim življenjem predpoda Odrešenikova, so Abrahamovi mlajši prišli v Egipt, kjer so se namnožili v številno ljudstvo. 1. Mojz. 46.

To ljudstvo je bilo namenjeno, prejemati od Boga vse daljne razodenja ter hraniti zveličanske zaklade vsem narodom. Bilo ga pa je treba v ta namen pripravnega storiti; torej je Bog prevzel, zlasti s tem ljudstvom pečati se, voditi in gojiti ga, zdaj s silo, zdaj z nadlogami, zdaj s plačilom, zdaj s kaznijo.

Po Jožefovi smerti (1. Mojz. 50.) se vsled obljube izraelovi otroci množé, kakor zvezde na nebu; ali ravno to je bilo, česar so se Egipčani bali. Kralj, ki je bil pozabil dobrot, ktere so po Jožefu došle Egiptu, jame zatirati izvoljeno ljudstvo božje. Ali — ko je bila stiska nar hujši, pomoč od Boga pride.

Gospod Mojzesa pokliče s poveljem, naj gre svoje ljudstvo rešit iz terde sužnosti in naj ga pelje iz Egipta v deželo, ki je bila obljubljena Abrahamu.

2. Mojz. 3.

Mojzes gre k Faraonu in mu naznani božjo voljo; Faraon se ustavlja in ne spusti ljudstva, temuč ga še hujše stiska (2. Mojz. 5.), ker noče spoznati, da je kdo višji od njega. Mojzes Faraonu moč tega pokaže, ki ga je poslal, ter deset čudežev stori, ki so bili napovedane hude šibe za ves Egipt. Faraon obeta spustiti ljudstvo; ko nadloga neha, se Faraonu zopet serce zakerkne in ljudstva ne spusti. — Ko pa nastopi deseta šiba in poslednja, t. j. ko je bilo umerlo v eni noči vse pervorojenstvo egipčansko, Faraon Mojzesa pokliče ter mu reče: „Vzdignite se in pojdite zmed mojega ljudstva vidva in izraelovi otroci. Idite in darujte Gospodu.“ 2. Mojz. 12, 31.

Izraelcov nihče ni bil umerl tisto noč, ker so bili na povelje božje v vsaki hiši zaklali jagnje, z njegovo kervjo pokropili duri; njegovo meso pa snedli; in tako je Gospod memo šel. *) 2. Mojz. 12, 11. To jagnje je podoba pravega velikonočnega jagnjeta, po katerem je ves človeški rod večne smerti rešen, podoba Jezusa Kristusa.

Izraelci odidejo. Bog sam jih po stranski poti

*) Zavolj memohoda memo hiš, v katerih so jagnje jedli, se je to jagnje imenovalo „memohod“ „pasa-jagnje“ = jagnje memohoda. V hebrejskem: „pasah“, v kaldejskem: „pasha“, v greškem pa latinskem: „pasha.“ V slovenskem ga imenujemo: „velikonočno jagnje“, ker so ga izraelci jedli tisto veliko noč, ko je Gospod moril pervorojenstvo po Egiptu.

pelje skoz pušavo v obljubljeni deželo; po dnevu jih vodi v oblačnem, po noči pa v ognjenem stebru.

Ali Faraon se jame kesati svojega dovoljenja; iznenada za izraelci z vso svojo vojsko plane ter jih dojde pri rudečem morji. Mojzes po morji s palico udari, in glej, morje se razdeli in izraelci kakor po suhem skozinj gredó. Faraon jo tudi za njimi udari, že je sredi morja; — ali glej, Mojzes zopet na morje udari, in Faraona in vso njegovo vojsko zagernejo valovi. Žalostno vse pogine v morji. Izraelci Gospodu hvalno pesem zapojó, rekoč: „Pojmo Gospodu; zakaj slavno se je poveličal, konja in jezdicca je v morje vergel.“ 2. Mojz. 15, 1.

Toda tudi zdaj je bilo še treba čudovite vodbe. Ne precej, še le čez 40 let so imeli izraelci posesti obljubljeni deželo. — Zdaj z blagoslovom, zdaj s kaznimi jih Gospod vodi po pušavi, kakor so si bili zaslužili. Blagoslovil jih je Gospod s čudeži, med katerimi ste nar znamenitniši mana (2. Mojz. 16, 14.), predpoda pravega nebeškega kruha, in voda iz terde skale (2. Mojz. 17, 6. 4. Mojz. 20, 11.), predpoda duhovne pijače, nebeške gnade sv. Duha.

Med kaznimi štejemo marsikaj nadlog, ki jih jim je bilo terpeti, zlasti strupene kače, ki so umorile, kogar koli so pičile. Kadar je ljudstvo spoznalo svoje pregrešenje, ter se ga resnično skesalo, mu Bog kazen odvzame. Zoper strupene kače Bog Mojzesu povelje dá, postaviti bronasto kačo na kol, da se pika ozdravi, kdor jo pogleda. (4. Mojz. 21, 9.). Pogled v kačo je bil tedaj prav za prav spokoren pogled v prihodnjega Odrešenika, ki s telesom vred tudi dušo ozdravi; kača na lesu povzdignjena

je bila torej podoba Odrešenika na lesu križa, kakor Kristus sam naznanja. Jan. 3, 14.

Med vsem je v pušavi nar. važniši in nar. bolj spomina vredna postavodaja na Sinajski gori (2. Mojz. 20, 2-18.) in poglavitni del vseh priprav za odrešenje.

Obseg cele božje postave je izrečen v deseterih zapovedih, ki jih je Bog na dve kamneni tabli zapisane Mojzesu zročil.

Zraven deseterih zapoved Bog izraelskemu ljudstvu še mnogo družih postav dá in sicer zastran deržavljanske vstave in cerkvene.

Zastran deržavljanske vstave izraelce Gospod tako vredi, da hoče biti in je sam njih vladár, še tudi po tem, ko jim je bil dovolil kralje (božja vlada).

Tudi bogoslužne opravila jim Gospod natanko določi in zapové. On si zvolí:

1. duhovstvo, da je opravljalo službo božjo; in sicer: zbere si v te opravila Levi-jev rod; zmed njega Aronovo hišo za višji in svetejši opravila, starašina iz njegove hiše pa postavi vélikega duhovna;

2. razne daritve, in sicer: kervave iz živalstva in nekervave iz rastlinstva; mirne ali prosivne in hvalivne; daritve za grehe in zadolženja ali v spravo za grehe; jutranje in večerne. — Vse daritve so sicer predpodobe bile edino prave daritve, ki jo je imel opraviti in za vse čase ustanoviti Odrešenik svetá; zlasti znamenita predpoda te daritve pa je bila letna spravna daritev, pri kateri je véliki duhoven položil roke živinčetu nad glavo, češ, da je grehe vsega ljudstva nanj vergel in z njegovo kervjo pokropil ljudstvo (3. Mojz. 16.). Pač

lepa podoba moči odrešivne kervi Odrešenikove. Tudi vsakdanje jutranje in večerne daritve so lepa pred-podoba daritve nove zaveze, ki se vedno in neprenehoma opravlja;

3. svete čase, in sicer so praznovali vsaki te-den saboto in vsako leto velikonoč v spomin iz-hoda iz Egipta, binkošti v spomin postavodaje na Sinajski gori, podšotorski praznik v spomin, da so skoz 40 let prebivali po šotorih in dan po-kore, veliki spravni dan ^{3. Mojz. 22.};

4. svetišče ali sveti kraj, sv. šotor, — le v njem in pred njim so smeli darovati. Predeljen je bil z zagrinjalom; pred zagrinjalom je bil sveti, za zagrinjalom nar svetejši kraj, kamor je smel le véliki duhoven iti in sicer le enkrat v letu.

Po mislih sv. očakov je bil sv. šotor s svojimi posameznimi deli predpodoba kraljestva božjega, ki ga je vstanovil Jezus Kristus. Sv. šotor je bil oger-njen z mnogoterimi odejami, ki so bile zunej dla-kaste in neočitne, znotrej pa lepe in zale. V sv. šo-toru je bila skrinja postave, na mizi izpostavljeni kruhi, kadilni altar in svetilnik; v cerkvi Jezusovi je Kristus naša postava, v katerem so skriti vsi za-kladi modrosti in spoznanja; on je vedno pričujoči, nar svetejši kruh življenja, vedno puhteče kadilo spravne priprošnje pri Bogu in svečnik s sedmerimi svetili. Zunej okrog svetega šotora je bil dvor za izraelsko ljudstvo in tudi za ptujce, ki so prebivali med njimi.

Ko Mojzes ljudstvu oznani zapovedi, ljudstvo obljubi spolnovati jih, Gospod pa mu blagoslov obeta, ako in dokler jih bode spolnovalo. Mojzes po-stavi altar, daruje na njem hvalno daritev, ponovi in

s kervjo poterdi zavezo, ki jo je bil Bog sklenil z očaki.

Ali ljudstvo kmali pozabi sklenjene zaveze in obljubljeni pokoršine, še celo mermrati jame zoper Boga in zlato tele si vlije, da pleše okoli njega ter ga moli. — V kazen prelomljene obljube mora 40 let v pušavi ostati, da zraste čisto nov rod.

Tudi Mojzes mora v pušavi umreti, ker je le enkrat nekoliko dvomil nad močjo božjo (4. Mojz. 20.); pred svojo smertjo pa še prerokuje od prihodnjega mesija v božjem imenu, rekoč: „Preroka jim bom obudil zmed njih bratov, tebi enacega; ter bom položil svoje besede v njegove usta, in jim bo govoril vse, kar mu bom zapovedal. Kdor pa ne bo hotel poslušati njegovih besedi, ki jih bo govoril v mojem imenu, nad njim se bom jest maševal.“ 5. Mojz. 18, 18. 19.

Mojzesu je bil Jozue naslednik; on je vpeljal ljudstvo v obljubljeni deželo ali Palestino in jo razdelil v dvanajst delov po rodovih. Jozv. 1. i. d.

V ti lepi in blagoslovljeni deželi izraelci srečno živé, dokler so zapovedi božje spolnovali. Ko se pa pregreše in zoper postavo pečajo z nevernikí, zabredejo v malikovanje. Torej tudi božje kazni nastopijo, prihrujejo čez nje sovražniki, jih premagajo in hudo stiskajo. Kadar spoznajo svojo pregreho ter se je kesajo, Bog kacega pobožnega moža pokliče, da jih reši sovražnikov. Te možé imenujemo sodnike, med njimi so zlasti znameniti: Gedeon, (Sod. 6, 1.) Jefte, (Sod. 11.) Samson, (Sod. 13.) Heli, (1. Kralj. 1.) Samuel. 1. Kralj. 7.

IV.

Razodenje božje po prerokih.

Več kakor 400 let so v božjem imenu vladali veliki duhovni in sodniki ljudstvo izraelsko. Kar si začno domišljevati in želeti kralja enako drugim ljudstvom (1. Kralj. 8.). Bog jim v to željo sicer dovoli, vendar pa On še vedno ostane njih kralj. Privoli jim svojega namestnika, ki ga kralja imenujejo, s pristavkom, da zamore kralj le tisti biti, ktereга jim bo On odbral. Odbere jim prvega kralja Savla. Savel je Bogu nepokoren; Bog ga odverže in Davida namest njegа pokliče na kraljevi sedež. David je močen in mogočen kralj. Še mladeneč je bil ugonobil velikana Gólijata; ko kralj po mnogo slavnih zmagah kraljestvo razširja. Bil je pobožen in Bogu odkritoserčno vdan; sestavil in pel je Bogu v čast prelepe pesmi, psalme, v kterih je tudi iz božjega navdihnjenja prerokoval od Zveličarja svetá, ki se bo rodil iz njegovega rodú, in bo torej Sin Davidov imenovan, in vstanovil kraljestvo na zemlji, ktereга ne bo konec, dokler bo svet stal.

Salomon, Davidov sin in naslednik, je bil bogat in moder kralj. Sezidal je Gospodu v Jeruzalemu nar krasnejši tempelj, ki ga je kdaj vidil svet. Svetišje je bilo znotrej s čistim zlatom obloženo. Vanj je prestavil skrinjo zaveze in tabli z desetimi zapovedi. Le velikemu duhovnu je bilo pripušeno, enkrat v letu stopiti v svetišje.

Izraelci so imeli in smeli imeti le en tempelj; nikomur ni bilo pripušeno darovati kje drugej, kakor v tempeljnu Jeruzalemskem. — Salomon pa Bogu

zvest ne ostane, zaročil se je z nevernicami, ki so ga še celo v malikovanje zapeljale. 3. Kralj. 11.

V kazen se po njegovi smerti kraljestvo razdeli (3. Kralj. 12.). Le Judov in Benjaminov rod njegovemu sinu Roboamu zvesta ostaneta in sta za se kraljestvo, ki se imenuje kraljestvo Juda, s poglavitnim mestom Jeruzalemom. — Druzih deset rodov pa si zbere svojega kralja Jeroboama in si pozneje (3. Kralj. 16, 21.) zvoli v poglavitno mesto Samarijo; imenovali so se kraljestvo Izrael. Izraelci so tudi zapustili edino pravo očetovsko vero, si sezidali svoj tempelj v Samarii in se vdali malikovanju. Gnjusobnega njih obnašanja Bog ne more dolgo gledati, pošlje čez nje neverskega kralja Salmanasarja, ki jih premaga, njihovemu kraljestvu konec stori ter jih vjetnike odpelje na Asirsko.

4. Kralj. 17.

Tudi kraljestvo judovsko se večkrat hudo pregreši zoper Boga; torej tudi nje Gospod, njih kralj, kaznuje (4. Kralj 23.). Pride nad nje Nabuhodonosor iz Babilona, jih premaga, mesto razdere in tempelj sežge ter vse ljudstvo vjame in odpelje na babilonsko v vjetništvo. — Ali judovsko kraljestvo ni za vselej jenjalo, kakor izraelsko, ktero je bilo zapustilo pravo vero. Akoravno veliko manjši od izraelskega kraljestva, ga vendar za 132 let preživi; kar je nar znamenitneje, je pa to, da je vsled obljube božje vedno ohranilo kralje iz rodú Judovega in hiše Davidove.

Med tem, ko so jude in izraelce vladali kralji, jim je Bog svoje razodenja pošiljal po prerokih. Bili so preroki pobožni, navdušeni in razsvetljeni možje, kateri so v božjem imenu razodenje božje

oznаноvali, kralje in ljudstvo na pravo pot vodili in sklepe božje oklicovali. V poterjenje, da so pravi poslanci božji, so o raznih priložnostih čudeže delali in veliko prihodnjega prerokovali.

Zmed njih prerokovanj je treba zlasti pomniti prerokovanja od prihodnjega mesija in njegovega kraljestva. Popisali so njegovo rojstvo, učitev, čudeže, terpljenje, smert, vstajenje, poslanje sv. Duha in vstanovljenje keršanske cerkve Kristusove. Preroki, zavolj svojih djanj ali zavolj svojih pisanj zlasti imenitni, so naslednji: Izaija, Jeremija, Ecehiel, Daniel; — Baruh, Ozej, Joel, Amos, Abdija, Jona, Mihej, Nahum, Habakuk, Sofonija, Agej, Caharija in Malahija.

Sedemdeset let že vjetništvo terpi, marsiktera ke-savna solzica je bila prelita, marsiktera prošnja rešitve je k Bogu puhtela, marsikaj dobrih terdnih sklepov je bilo storjenih; — kar Bog sercé perzijanskega kralja Cira, ki je tudi nad Babilonom gospodoval, gine in mu navdihne misel, jude spustiti iz vjetništva; pripusti jim, verniti se v ljubo domovino svojo ter tam zopet sezidati Gospodu tempelj in mesto Jeruzalem.

1. Ezd. 1.

Veselega serca se vernejo jetniki domu, zlasti rod Judov, in kmali je stal drugi tempelj. 1. Ezd. 6.

Ali, viditi ga, stari milo jokajo, ker je komej podoben Salomonovemu. Gospod pošlje Ageja preroka, tolažit jih naznanovaje, da bo pa vender veličastvo tega tempeljna veliko veči od pervega, ker bo vidil mesija, Odrešenika svetá. Ak. 2, 10

Ezdra in Nehemija postavno službo božjo kmali zopet vpeljeta, svete bukve zbirata ter jih v tempeljnu prebirata in razlagata pri shodih (2. Ezd. 3.). Vse

ljudstvo se resnično spokori in se nikdar več ne poverne v malikovanje; velikoveč so se sirskemu kralju Antiohu (1. Mak. 1.), ki si je prizadeval, jih zopet zapeljati v malikovanje, pogumno ustavljali in branili. Vodja jim je bil véliki duhoven Matatija s svojimi sinovi (1. Mak. 2.). Po zgledu starega Eleazarja, makabejske matere in njenih sedem sinov jih je veliko nar grozovitniši smert raji preterpelo, kakor da bi bili malikom služili. 2. Mak. 6-7.

Še blizo sto let so imeli judje svoje kralje iz hiše makabejske. Potem pa je vstalo razpertje v kraljevi hiši. Bratje se zoper brate vojskujejo, poslednjič mogočne rimljane pokličejo, da bi storili razsodbo med njimi; rimljani pridejo, si judovske dežele prilasté in judom postavijo ptujega kralja Heroda idumejca, leta 37 pred Kristusovim rojstvom. — Tako je šla kraljeva palica od Juda in spolnilo se je Jakopovo prerokovanje.

Štiri tавžent let po navadnem številu je bilo skorej preteklo od stvarjenja svetá; ravnokar so se dopolnile poslednje znamenja, ki so bile napovedane, da se imajo spolniti pred Odrešenikovim prihodom. Hrepenenje po mesiju med judi vedno raste, še celo malikovavski neverniki velikega in mogočnega kralja pričakujejo iz Judeje. — Bilo je pa tudi zdaj Odrešenika potreba, tako nikoli do zdaj. Prežalostni časi so bili nastopili. Ves človeški rod je bil vtopljen v pregrehe. — Judje so sicer še verovali v pravega Boga, ali razcepili so se bili med seboj v verskih rečeh. Vsi drugi narodi so bili malikovavci, še celo gerki in rimljani, ki so bili nar bolj omikani v človeških vedah in umetnostih, edinega Boga niso spoznali.

Kjer pa sila do verha prikipi,
Božja pomoč več daleč ni.

Obljubil je bil Bog že prvim staršem v raji pomoč, to svojo obljubo je ponavljal po očakih in prerokih; zdaj pa, ker je bila kraljeva palica Judu odvzeta in se je poslednje znamenje spolnilo, tudi Bog svojo obljubo spolni ter se usmili revnega človeškega rodú in pošlje Odrešenika Zveličarja. „Gospod svoje ljudstvo obiše ter ga reši.“ — „Beseda je mesó postala in med nami prebivala.“ Jan. 1, 14.

V.

Razodenje božje po Jezusu Kristusu.

Ko je gospodoval rimski cesar Avgust in Herod kralj bil v Judeji, je bil rojen Zveličar svetá in sicer vsled obljube; rodila ga je prečastita devica Marija iz rodu Judovega in hiše Davidove v Betlehemu v nekem hlevu. Osmi dan je bilo dete obrezano in dobilo ime Jezus. Angelji njegovo rojstvo pastirjem oznanujejo in zvezda na jutrovem modrim; vsi pridejo in ga molijo. Štirideseti dan ga Marija v tempelju Gospodu daruje. Simeon in Ana ga po navdihnjenji sv. Duha Zveličarja sveta spoznata. — Grozoviti Herod mu po življenji streže in ga išče umoriti; ali Marija in Jožef z božjim detetom na povelje božje v Egipt zbežita in tu ostaneta, da umerje Herod. Vernivši se v Palestino se Marija in Jožef podasta v Nazaret; od tod se Jezus tudi Nazarečan imenuje. Tu sveta družina na tihem živi.

Dvanajst let star s svojimi starši Jezus k velikonočnim praznikom v Jeruzalem gre, kjer je verno

poslušal in tako modro odgovarjal, da so se vsi čudili nad njim; vernivši se v Nazaret je bil svojim staršem pokoren in rasel je v gnadi in modrosti pred Bogom in pred ljudmi.

Ko je bil star trideset let, se približa tisti čas, da je jel učiti; dal se je kerstiti Janezu, ki je z učenjem in kerstom pripravljaj ljudi na njegov prihod. Tu sv. Duh v podobi goloba očitno in vidno nad-nj pride in Bog Oče se oglasi, rekoč: „Ta je moj ljubi sin, nad katerim imam dopadaje-nje.“ — (Ravno ta glas je bil slišati pri spre-menjenji njegovem na Taborški gori).

Potem se Jezus v pušavo podá, se tam 40 dni in noči pósti in pripravlja na imenitno opravilo našega odrešenja. Tu skušnjavec k njemu stopi ter ga skuša. Ali Jezus ga slavno premaga, in se verne iz pušave memo Janeza Kerstnika, ki s perstom nanj pokaže rekoč: „Ta je jagnje božje, ki odjemlje grehe sveta!“

Zdaj Jezus svojo učitev prične oznanovaje sv. evangeli t. j. veselo oznanilo od kraljestva božjega na zemlji.

Očitno pred vsem svetom se Jezus obljubljenega mesija imenuje in oznanuje; resnico svojih besedi skazati in poterđiti, se na svetopisemske pričanja opira, na prerokovanja, ki so se do pičice ali že dopolnile, ali se dopolnovale nad njim; svoj nauk poterjuje s svojim presvetim življenjem, s čudeži in lastnimi prerokbami. Njegovo življenje je bilo tako sveto, da ga narhujši njegovi sovražniki niso mogli obdolžiti ne enega greha. — Čudežev je storil brez števila; delal jih je nad natornimi stvarmi, ktere je razno spreminjal ali množil, nad bolniki, ki jih je ozdravljaj, nad mer-

liči, ki jih je zopet oživil, nad obsedenci, ki jih je rešil obsedenja. Poslednjič je še sam sebe zopet v življenje obudil. — Očitni dokazi njegove vsemogočnosti, kakor so prerokovanja njegove očitni dokazi njegove vsevednosti.

Spregel je 72 učencov in zmed njih si zvolil 12 aposteljnov, ki jih je namenil v svoje naslednike, da ponesó veselo oznanilo in zveličanje, resnico in gnado med narode po vsem svetu. Enega zmed njih — Petra (Simona) svojega namestnika na zemlji postavi ali vidnega poglavarja svoji cerkvi dá.

Jezusovi čudeži so bili judom velike dobrote, in pridobili so mu serca vseh dobrih ljudi; alí zbudil si je tudi veliko sovražnikov, zlasti med farizeji in pismarji, ker jim je očital njih pregrehe, ker od njih pozemeljskega kraljestva ni hotel nič vediti in njih ne povzdigniti k visoki časti. Na besedo njegovo in djanje so prežali priložnosti iskaje, očitno vzdigniti se zoper njega; — pa je niso našli.

Tretje leto svoje učitve, nekoliko pred velikonočjo, obudí Jezus Lazarja, svojega prijatla, ki je bil že štiri dni v grobu. Ljudstvo, to čudovito djanje zvediti, veselja ne vé kaj početi; v Jeruzalem gredočemu naproti hití s palmovimi vejami v roki in razgrinjaje svoje oblačila po potu, koder je jezdil, veselo prepeva: -Hosana Sinu Davidovemu! —

Zdaj se njegovi sovražniki ne morejo več zderžati, sklepajo in sklenejo, umoriti Jezusa, svojega Zveličarja; eden zmed njegovih učencov, nezvesti Judež Iskariot, se ponudi, jim izdati in prodati ga za trideset srebernikov.

V četrtek pred velikonočjo Jezus s svojimi učenci pri zadnji večerji velikonočno jagnje já. Tu se snidete

predpodoba in njeno spolnjenje ali pomemba. Namesto velikonočnega jagnjeta in namest vseh daritev stare zaveze je imela stopiti edina veljavna daritev, Jezus sam. V tem drazem trenljeji vzame v roke kruh, ga spremeni v svoje sveto teló, vzame kelih z vinom in vino spremeni v svojo sveto kri, rekoč: vzemite in jejte: „to je moje telo“; vzemite in pite: „to je moja kri“. Ta nekervava daritev naj se pa vedno daruje v njegovi cerkvi do konca svetá; ponavljajo in opravljajo naj jo aposteljni in njih nasledniki. To oblast in povelje jim dá, rekoč: „To storite v moj spomin.“

Po večerji Jezus še marsikaj govori z aposteljni, tolaži jih zastran svojega odhoda, ter jim obeta poslati sv. Duhá, ki jih bo učil vso resnico. Potem se pa z njimi podá na oljsko goro molit. Zdaj mu pred oči stopi strašna, grozovita in nesprosljiva sodba, kateri se je podvergel, obložen z neštevilnimi grehi vsega svetá. Njegova človeška natura se zgrozí, strah in groza ga obideta, jel je potiti kervavi pot.

Kmali potem izdajavec Judež na vert stopi; spremljala ga je oborožena derhal, kakor da bi šla lovit nar večega hudodelnika. Jezus se derhali vdá in se ji pusti zvezati in peljati pred višji sodbo. Tu je bil, kakor je prerokoval, zasramovan, zapljuvan, v obraz bit; véliki duhoven Kajfa ga k smerti obsodi in k Ponciju Pilatu, rimskemu poglavarju, pošlje, da poterdi sklenjeno sodbo. Pilat ga še k Herodu pošlje; oba ga nedolžnega spoznata, vender ga Pilat dá bičati, s ternjem kronati in poslednjič ga tudi on k smerti križa obsodi, rekoč: „Jest sem nedolžen nad kervjo tega pravičnega; vi glejte!“ — „Njegova kri pridi nad nas in

nad naše otroke,“ podšuntana judovska derhal zavpije, da se razlega po mestu.

Kristus, pravi Izak, si težki križ sam nese na moriše, na Golgato ali kalvarsko goro. Dospevši na goro ga njegovih oblačil oropajo, ter ga križajo med dvema razbojnikoma. In dopolnilo se je, kar so prerokovali preroki. Roke in noge njegove so bile prebodene; njegove oblačila so razdelili med se in vadljali za suktnjo njegovo. Ko ga silno žeja, mu dadó piti kisa in žolča. Vsi, še celo veliki duhovni ga zasramujejo. — Jezus pa vse s čudovito poterpežljivostjo prenaša. Njegova prva beseda na križi je bila molitev za njegove sovražnike. — „Oče! odpusti jim, je djal, saj ne vedó, kaj delajo“. — Grozovitne bolečine terpi na križi cele tri ure; poslednjič z velikim glasom zavpije rekoč: „Dopolnjeno je. — Oče! v tvoje roke zročim svojo dušo.“ — Zgovorivši svojo glavo nagne in — umerje.

In glej! solnce otemní, preterga se zagrinjalo v tempeljnu na dvoje od verha do tal, trese se zemlja, skale pokajo, grobi se odpirajo, merličí vstajajo in se po mestu prikazujejo. Cela narava žaluje, viditi umirati svojega stvarnika. Stotnika in vse, ki okoli križa stojé, strah prevzame. „Resnično, ta je bil božji sin! pravijo in se trepetaje razidejo.

„Tako je postal Jezus spravna daritev za naše grehe, toda ne samo za naše, temuč za grehe vsega svetá.“ 1. Jan. 2, 2.

Petek okoli treh popoldne je bilo, ko je Jezus zdihnil svojo dušo. Vojak mertvememu sercé prebôde, iz kterega pritečete kri in voda. Truplo njegovo s križa snameta Jožef arimatejec in Nikodem ter ga položita v nov, v skalo vsekan grob. — Judje

ga zapečatijo in stražo postavijo k njemu. — Ali, tretji dan, (t. j. prvi velikonočni dan) pred solnčnim izhodom se zemlja strese in križani Jezus častito iz groba vstane. — Še 40 dni na zemlji ostane, aposteljne in učence resničnega svojega vstajenja do dobrega prepriča, jih v resnicah, ki jih niso mōgli do- slej še razumeti, podučuje, zlasti zastran svojega kraljestva (svete cerkve), ter jim potrebne oblasti izroči. Dá jim oblast grehe odpušati. In ko se jim poslednjič prikaže, jim dá povelje, po prihodu sv. Duha iti po vsem svetu oznanovat sv. evangeli vsem narodom, ter jih kerševat v imenu Očeta, Sina in sv. Duha. V ta namen jim oblast, katero je sam od svojega očeta prejel, izroči in jim obljubi ostati pri njih vse dni do konca svetá. Na oljski gori svoje roke razprostre nad njimi, jih še blagosloví in vpričo njih se jame vzdigovati na kviško proti nebesom, od koder je prišel rešit ves svet, in kjer sedí na desnici božji.

Po Gospodovem vnebohodu njegoví učenci v Jeruzalemu ostanejo, v molitvah pričakovaje sv. Duhá. — Deseti dan, prvi binkoštni praznik, se velik šum, kakor kadar silen vihar potegne, vzdigne in vso hišo napolni, v kateri so bili zbrani. Plameni v podobi ognjenih jezikov se prikažejo nad vseh glavami. Vsi so bili napolnjeni s svetim Duhom in so jeli govoriti v mnogih jezikih; kakor jim je navdal sv. Duh.

Peter, poglavar, se prvi vzdigne in množici, ki se je bila okoli hiše zbrala, v navdušenem govoru skaže, da se je ravno zdaj spolnila Joelova prerokba; judom skazuje, da je Jezus obljubljeni mesija in Odrešenik svetá, in da ga ni zveličanja zunaj njega, ter jih k pokori vabi. — Verno ga je množica po-

slušala; mnogo jih je v sé šlo; verovali so njegovi besedi in bilo je keršenih tri tавžent, ki so bili prišteti številu izvoljenih, cerkvi božji.

Kakor Peter, so tudi vsi drugi aposteljni spričevanje dajali od vstajenja Gospodovega, so čudeže delali in znamenja v imenu Jezusovem. Toliko zapanja so pri ljudstvu zadobili, da je nosilo bolnike na ceste, da bi jih ozdravila Petrova senca. — Veliki duhovni pa in pismarji tega ne morejo sterpeti, silno se stogoté; torej ukažejo vjeti aposteljne, jih bičajo ter jim oestro prepovedujejo, še govoriti od Jezusa. Ali aposteljni jih zavernejo, rekoč: „Boga je treba bolj slušati, kakor ljudi,“ ter neprestrašeno oznanujejo imé Jezusovo; število vernikov se od dne do dne naraša; to pismarje in vélike duhovne tako razkači, da derhal našuntajo zoper aposteljne in oznanovavce Jezusovega imena; sovraštvo se zoper kristjane vname, da jim žugajo smert; in res je jela teči keršanska kri. Štefana s kamenjem pobijejo. — Ali kolikor bolj si prizadevajo zatreti goršično zerno, toliko čversteje kali, poganja in odganja, se zvišuje in razširja. Od dneva do dneva je več vernikov. — To čudovito moč keršanstva viditi, se celo sovražniki jamejo čuditi. — Savla, enega zmed nar hujših sovražnikov in preganjavcov njegove sv. cerkve, svetloba gnade božje obsije v Damask gredé; on postane kristjan in po milosti božji je bil še celo številu aposteljnov prištet in nar gorečniši oznanovavec sv. evangelija, — sv. Pavel.

Verni po Jeruzalemu in okoli Jeruzalema so bili perva keršanska občina ali srenja.

Okoli leta 45 po Kristusovem rojstvu se aposteljni na vse kraje razidejo in ves svet s sv. evangeljem

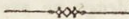
napolnijo. Tiste, ki so zveličanski nauk sprejeli, so kerševali in številu vernikov prištevali. Tako so se po vseh krajih vstanovile keršanske občine; oskerbovali in vladali so jih iz začetka sami aposteljni; preden so se podali v druge kraje, oznanovat sveti evangeli, so si naslednikov preskerbeli; postavili so na svoje mesto škofe, katerim so zročili s pokladdanjem rok in z molitvijo ravno tisto oblast, ki so jo sami prejeli od Jezusa. Škofje so torej nasledniki in namestniki aposteljnov.

Vse te, po raznih krajih med vsemi narodi, bodi si jezikov, šeg in navad katerih koli, razkropljene keršanske občine z apostoljskimi namestniki in nasledniki (škofi) vred, sklenjene pod enem poglavarjem, naslednikom sv. Petra (z rimskim škofom, ki mu papež ali sveti oče pravimo), imenujemo vesoljno (katoliško) cerkev ali cerkev Jezusovo, ali kraljestvo božje na zemlji.

To je tista cerkev, v kateri je Jezus postavil svoje poslance, da vse božje razodenje nepokvarjeno in čisto hranijo; da oznanujejo keršanskemu ljudstvu zveličavno resnico, in sad odrešenja — božje gnade, delé v presv. zakramentih. Kdor tedej hoče doseči zveličanje in vdeležiti se Kristusovih obljub, se mora cerkve Jezusove kakor svoje ljube matere zvesto držati, od nje sprejemati nauke večnih resnic, v nji zaje-mati zveličavnih gnad, njene predstojnike — škofe, častiti kakor Kristusove namestnike ter jim pokoršino skazovati; — le kdor takó ravná, je živ ud tistega božjega kraljestva na zemlji, ki se je v Kristusu pričelo, se bode končalo s poslednjo sodbo in je pri-

pravljanje za uno božje kraljestvo, za katero je vstvarjeno naše sercé, in ki bo stalo od veka do veka.

Blagor nam, ki smo brez vsega svojega zasluženja udje Jezusove cerkve! Bogu bodi večna zahvala za to milost! Bog pa tudi daj, da postanejo narodi vsega sveta in sleherni človek njeni udje. Prosimo Bogá, da bo kmali ena čeda, kakor je tudi le en Bog, ena resnica, en kerst, in en pastir, Kristus Jezus! —

Keršanski katoliški nauk.

Zakaj je Bog človeka vstvaril?

Bog je človeka vstvaril, da bi njega spoznal, častil, ljubil, mu služil in pokoren bil, in da bi bil večno zveličan.

Kako se bo tem godilo, ki tega ne bodo spolnili?

Tiste, ki tega ne bodo spolnili, bo Bog zaver-
gel, mogli bodo večno terpeti.

Čemu je Bog vstvaril vse drugo na svetu?

Bog je vse drugo na svetu vstvaril, da je svoje veličastvo in svojo ljubezen razodel, in da človeku pomaga, doseči večno zveličanje.

Ali zamore vse blago tega sveta človeka resnično osrečiti?

Vse blago vsega sveta nas ne more resnično osrečiti, ker je vse posvetno nečimerno in minljivo in ker mi nismo vstvarjeni za ta svet, ampak za Boga in večno zveličanje. Torej sv. Janez (1. 2, 15. 17.) piše: „Ne ljubite ne svetá, in ne tega, kar je v njem; zakaj svet prejde in njegovo pozele-
nje; le kdor stori voljo božjo, vekomej ostane.“ — Salomon. —

Kaj je torej nam nar potrebníši na svetu?

Nar potrebníši, da se zveličamo, je, da prav spoznavamo Boga, ga serčno ljubimo in mu zvesto služimo.

Kaj moramo v ta namen storiti?

V ta namen moramo:

1. Vse verovati, kar je Bog razodel,
2. v Boga upati in zanesti se nanj,
3. Boga čez vse ljubiti in njegove zapovedi spolnovati,
4. svete zakramente — nam v zveličanje postavljene, prejemati, in
5. keršansko pravični biti.

Kje se vsega tega učimo?

Vsega tega se učimo v keršanskem nauku ali katekizmu.

Kako keršanski nauk delimo?

Keršanski nauk je razdeljen v pet poglavij:

1. Pervo poglavje: Od vere;
2. Drugo poglavje: Od upanja;
3. Tretje poglavje: Od ljubezni;
4. Četero poglavje: Od sv. zakramentov;
5. Peto poglavje: Od keršanske pravice.

I. Poglavje.

Od vere.

Kaj se pravi vérovati?

Vérovati se pravi: verjeti, kar nam kdo pové in sicer zato, ker nam on pové.

Kaj se pravi keršansko-katoliško vérovati?

Keršansko-katoliško verovati se pravi vse verjeti, kar je Bog razodel in kar nam sveta katoliška cerkev vérovati zapoveduje, bodi si v sv. pismu zapisano, ali ne.

Kaj je vera katoliškega kristjana?

Vera katoliškega kristjana je čeznaturna luč, dar božji, vlita čednost, po kateri vse terdno in nedvomljivo verjame, kar je Bog razodel in kar katoliška cerkev zapoveduje vérovati, bodi si zapisano ali ne.

Ali je vera k zveličanju potrebna?

Vera je vsakemu človeku k zveličanju potrebna; zakaj „brez vere ni mogoče Bogu dopasti“ (Hebr. 11, 6). In Jezus pravi: „Kdor ne veruje, bo pogubljen“ (Mark. 16, 16).

Ali je pa k zveličanju zadosti, da katoliški kristjan le v sercu véruje, kar je Bog razodel?

Ni zadosti; temuč kristjan mora tudi:

1. svojo vero v djanji kazati, t. j. po veri živeti. Sv. apostelj Jakop (2, 14. 26.) piše: „Kaj pomaga,

bratje moji, ako kdo pravi da ima vero, del pa nima? Ga bo li vera mogla zveličati? — Kakor je teló brez duše mertvo, tako je tudi vera mertva brez del“.

2. mora to, kar v sercu véruje, če je treba, tudi očitno z besedo spoznati ali pričati. Sv. apostelj Pavel piše Rimljanom (10, 10.) „S sercom se véruje v pravičnost, z ustmi se pa priča v zveličanje“. — In Jezus naravnost pravi: „Kdor koli bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jez spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih. Kdor pa mene zatají pred ljudmi, ga bom tudi jez zatajil pred svojim Očetom, ki je v nebesih“. Mat. 10, 32. 33.

Zakaj moramo vérovati, kar je Bog razodel?

Zato, ker je Bog večna resnica in neskončna modrost, in torej ne more ne goljufati ne goljufan biti.

Od kod vémo, kaj je Bog razodel?

To vémo nekoliko iz svetega pisma, nekoliko pa iz ustnega zročila sv. katoliške cerkve.

Kaj je sv. pismo?

Sveto pismo so tiste bukve, ki so jih sveti možjé z razsvetljenjem in navdihnjenjem sv. Duhá pisali in od katerih sv. mati katoliška cerkev priča ali terdi, da so jih taki razsvetljeni ali navdihnjeni možjé pisali.

Kako se sveto pismo delí?

Sveto pismo delimo v bukve stare in v bukve nove zaveze.

Kaj obsegajo bukve stare zaveze?

Bukve stare zaveze nam pripovedujejo od stvarjenja svetá, od očakov; kako je Bog zapovedi dal, in

zgodbe izraelskega ljudstva do rojstva Kristusovega; tudi psalme in prerokbe.

Kako delimo sv. bukve stare zaveze?

Svete bukve stare zaveze delimo:

1. v zgodovinske bukve; teh štejeimo 21, in sicer: 5 bukev Mojzesovih, bukve Jozvetove, sodniške, Rutine, 4 bukev kraljev, 2 kroniške (paralipomenon) bukve Ezdrave, Nehemijeve, Tobijeve, Juditine, Esterine in 2 Makabejske.

2. v učbine bukve; štejeimo jih 7, in sicer: Jobove, psalmi, pregovori, pridigar, visoka pesem, modrostne in Sirahove.

3. v preroške; štejeimo jih 17, in sicer: Izaijeve, Jeremijeve, Baruhove, Ecehielove, Danielove, Ozejeve, Joelove, Amosove, Abdijeve, Jonove, Mihejeve, Nahumove, Habakukove, Sofonijeve, Agejeve, Caharijeve in Malahijeve.

Kaj obsegajo bukve nove zaveze?

Bukve nove zaveze obsegajo: evangelije, ki popisujejo življenje Jezusovo; apostoljsko djanje; liste, ktere so aposteljni pisali ali celim občinam ali posameznim osebam; skrivno razodenje, v katerem sv. Janez popisuje vojske in zmage cerkve Jezusove.

Ktere so bukve nove zaveze?

1) Čveterē evangeljske, ki so jih pisali: Matevž, Marka, Luka in Janez.

2) apostoljsko djanje, ki ga je spisal sv. Lukež.

3) Listi apostoljski in sicer: 14 sv. Pavla: do Rimljanov (1), Korinčanov (2), Galačanov (1), Efežanov (1), Filipljanov (1), Kološanov (1), Tesaloničanov (2); — do Timoteja (2), Tita (1), Filemona (1),

do Hebrejcov (1). — Eden sv. Jakopa, dva sv. Petra, trije sv. Janeza in eden sv. Juda Tadeja.

4) skrivno razodenje sv. Janeza.

Kaj je ustno zročilo sv. katoliške cerkve?

Ustno zročilo sv. katoliške cerkve so tisti nauki, ki so jih aposteljni ali iz ust Jezusa Kristusa samega slišali ali po navdihnjenji ali razsvetljenji sv. Duhá oznanovali, pa jih niso v svetem pismu zapisali.

Kdo sveto pismo in ustno zročilo čisto in nepokvarjeno hrani?

Sveto pismo in ustno zročilo le sveta katoliška cerkev čisto in nepokvarjeno hrani.

Zakaj katoliški kristjan cerkvi verjame, kar mu vérovati zapoveduje?

Katoliški kristjan svoji cerkvi verjame, kar mu vérovati zapoveduje, bodi si zapisano ali ne, ker je Kristus zapovedal, njegovo cerkev, ki je steber resnice, poslušati, rekoč: „Kdor posluša vas, mene posluša“ (Luk. 10, 16.). In na drugem kraji pravi: „Kdor pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ Mat. 18, 17.

Ktere resnice mora vsak človek, kadar k pameti pride, véditi in vérovati, če hoče zveličan biti?

Naslednjih šest resnic, in sicer:

1. da je en Bog;
2. da je Bog pravičen sodnik, kateri dobro z dobrim, hudo s hudim povračuje;
3. da so tri božje osebe enega bitja in ene nature: Oče, Sin in sv. Duh;
4. da se je Bog Sin, druga božja oseba, za nas včlovečil zato, da nas je s svojo smertjo na križi odrešil, da zamoremo večno zveličanje doseči;

5. da je človeška duša neumerljiva;

6. da je gnada božja k zveličanju potrebna in da človek brez gnade božje nič zaslužljivega ne more storiti za večno življenje.

Kaj je vsakemu katoliškemu kristjanu znati zapovedano?

Vsakemu katoliškemu kristjanu je znati zapovedano:

1. apostoljsko vero;
2. Gospodovo molitev ali Oče naš;
3. deset božjih in pet cerkvenih zapoved;
4. sedem svetih zakramentov;
5. keršansko pravico.

Razlaganje apostoljske vere.

Kje je to posebno ob kratkem zapopadeno, kar mora katoliški kristjan vérovati?

Kar mora katoliški kristjan vérovati, je ob kratkem zapopadeno v apostoljski veri, ki se tako le glasi:

„Vérujem v Boga Očeta vsegamogočnega stvarnika nebes in zemlje. — In v Jezusa Kristusa, Sinu njegovega edinega, Gospoda našega. — Kteri je bil spočet od svetega Duhá, rojen iz Marije Device. — Terpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umerl, in v grob položen. — Šel pred pekel, tretji dan od mertvih vstal. — Šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsegamogočnega. — Od ondot bo prišel sodit žive in mertve. — Vérujem v svetega Duhá. — Sveto katoliško cerkev; občestvo svetnikov. — Vstajenje mesá. — In večno življenje. — Amen.“

Zakaj jo imenujemo apostoljsko vero?

Apostoljsko vero jo imenujemo zato, ker so jo

ali aposteljni sami zložili, ali je bila zložena saj ob apostoljskih časih.

Koliko delov ima apostoljska vera?

Apostoljska vera ima dvanajst delov ali členov.

I. Člen vere.

„Vérujem v Boga Očeta vsegamogočnega stvarnika nebes in zemlje.“

Od Boga.

Kaj je Bog?

Bog je neskončno popolnoma duh, nar višji, neomejeni Gospod nebes in zemlje.

Zakaj pravimo, da je Bog duh?

Da je Bog duh pravimo zato, ker je bitje, ki ima um in voljo, telesa pa ne; tako Jezus uči, rekoč: „Bog je duh.“ Jan. 4, 24.

Zakaj pravimo, da je Bog neskončno popolnoma duh?

Neskončno popolnoma duh mu pravimo zato, ker v sebi strinja vse, karkoli je dobrega, in sicer v nar višji stopnji.

Zakaj Boga imenujemo nar višjega in neomejenega Gospoda?

Nar višjega in neomejenega Gospoda Boga imenujemo, ker je On čez vse in ima vse sam od sebe. — Sv. Pavel (Rim. 11, 36.) pravi: „Od njega in po njem in v njem je vse. Njemu bodi slava vekomej. Amen.“

Ktere so lastnosti božje, ki nam jih je treba sosebno vediti?

Lastnosti božje, ki nam jih je zlasti treba vediti, so naslednje:

1. Bog je večni: je vselej bil, je zdaj in vselej bode. Mojzes (ps. 39, 2.) večnost božjo takole prepeva: „Preden so gore postale in je bila zemlja vstvarjena in nje okrog, si ti, o Bog, od vekomej do vekomej!“ — In sv. Pavel (1. Tim. 1, 17.) piše: „Kralju večnosti, neumerljivemu, nevidnemu, samemu Bogu bodi čast in slava vse vekomej. Amen.“

2. Bog je zgolj duh: je bitje, ki ima nar bolj popolnoma um in voljo, telesa pa ne.

3. Bog je vsegaveden: njemu je vse znano, kar je zdaj, kar je že bilo, in kar še le bode; tudi vé vse naše nar skrivnejši misli in želje; torej mu ne moremo nič prikriti. — „Nobena stvar ni nevidna pred njim, ampak vse je golo in odgernjeno pred njegovim obličjem.“ Hebr. 4, 13.

4. Bog je neskončno moder: stori vse iz nar boljšega konca in vselej izvoli nar pripravniši pripomočke, svoj konec doseči. — „Kako veličastne so tvoje dela, o Gospod! Vse si v modrosti naredil.“ ps. 103, 29.

5. Bog je vsegamogočen: vstvaril je nebó in zemljo in vse, kar je; njemu ni nič nemogoče storiti. — „Vse, karkoli hoče, Gospod, stori, na nebu in na zemlji, v morji in vseh breznih“ (ps. 131, 6.). — „Bogu ni nemogoča nobena stvar.“ Luk. 1, 37.

6. Bog je vsegapričujoč: pòvsod je, v nebesih in na zemlji. — Torej David (ps. 138, 7. 8.) poprašuje: „Kam pojdem pred tvojim duhom? in kam pobežim pred tvojim obličjem? Ako bi šel v nebó, si ti ondi, ako bi se podal v pekel, si tukej.“

7. Bog je neskončno svet: hoče in ljubi vse

dobro in sovraži vse hudo. „Bodite sveti, ker sem jest svet, Gospod, vaš Bog.“ 3. Mojz. 19, 2.

8. Bog je neskončno resničen in zvest: vse, kar reče, je res; in vse, kar obljubi ali zažuga, gotovo spolni. — „Vse tvoje pota so resnica“ (ps. 118, 151.). — Nemogoče je, da bi Bog lagal“ (Hebr. 6, 18.). — „Bog je rekel, ne bo li storil? — On je obljubil, pa ne bi spolnil?“ 4. Mojz. 23, 19.

9. Bog je nespremenljiv: je od vekomej do vekomej ravno tisti. — „Jez sem Gospod, in se ne spreminjam“ (Malak. 3, 6.) — „Pri Bogu ni premenjenja, tudi ne sence kake spremenljivosti.“ Jak. 1, 17.

10. Bog je neskončno dobrotljiv: skerbí kakor dober oče za vse svoje stvari; vse dobro imamo od njega. — „Vsak dober dar in vsako popolno darilo je od zgorej, in pride od Očeta svetlobe“ (Jak. 1, 17.). — „Kaj imaš, kar bi ne bil prejel. Ako si pa prejel, kaj se hvališ, kakor da bi ne bil prejel“ (1. Kor. 4, 7.). — „Hvalite Gospoda, zakaj Gospod je dober.“ ps. 134, 3.

11. Bog je neskončno usmiljen: nam odpuša naše grehe, ako se resnično poboljšamo. — „Kakor res živim, reče Gospod, nad smertjo krivičnih jez nimam dopadajenja, temuč da se krivičnik verne s svoje poti in živi.“ Ezech. 33, 11.

12. Bog je neskončno pravičen: vse dobro plačuje in vse hudo kaznuje, kakor si kdo zasluži. — „Povernil bo vsakemu po njegovih delih.“ Rim. 2, 6.

Čemu nam je treba vediti božje lastnosti?

Božje lastnosti nam je treba vediti:

1. da Boga, svojega nar višjega Gospoda, spoznavamo, in mu nar višji čast skazujemo;
2. da vemo, v čem ga posnemajmo;
3. da se v vsaki sili in nadlogi z njimi tolažimo, in
4. da nas k dobremu budé in hudega varujejo.

Ali je več bogov?

Le en Bog je. To sam uči, rekoč: „Jez sem Gospod; zunej meneni Boga“ (Iz. 45, 5.). — „Izrael! poslušaj, Gospod naš Bog, je edini Gospod“ (5. Mojz. 6, 4.). — „Le enega samega Boga imamo Očeta, iz kterega je vse in mi za njega, in enega Gospoda Jezusa Kristusa, po kterem je vse in mi po njem.“ 1. Kor. 8, 6

Koliko je božjih oseb?

Tri božje osebe so, ene nature, enega bitja; vsaki sv. pismo prilastuje božje imé, božje dela, in božje čiščenje za vsako zahteva. — Vse tri božje osebe so pa le en Bog.

Kako tri božje osebe imenujemo?

Pervi pravimo Bog Oče, drugi Bog Sin, tretji Bog sveti Duh. — Sveti Janez (1. 5, 7.) pravi: „Trije so, kateri pričujejo v nebesih: Oče, Beseda in sveti Duh; in ti trije so eno.“ —

Kako se té tri božje osebe med seboj še ločijo?

Ne le po imenu se božje osebe med seboj ločijo, ampak tudi v tem, da pravimo; Bog Oče je sam od sebe od vekomej; — Bog Sin je rojen od Boga Očeta od vekomej; — Bog sveti Duh se izhaja od Boga Očeta in Boga Sina od vekomej.

Ktera dela se vsaki božji osebi posebej prilastujejo?

Bogu Očetu se prilastuje stvarjenje, Bogu Sinu odrešenje, svetemu Duhu posvečenje.

Kako vse tri božje osebe skupej imenujemo?

Vse tri božje osebe skupej se imenujejo: presveta Trojica.

S čem katoliški kristjan presveto Trojico spoznava?

Katoliški kristjan presveto Trojico z znamenjem svetega križa spoznava, ker takrat, kadar se prekrižuje, vsako teh tréh božjih oseb imenuje.

Kaj zraven tega katoliški kristjan še spoznava z znamenjem svetega križa?

Tudi še spoznava, da je Jezus Kristus za nas na križi umerl in nas odrešil s svojo smertjo.

Kako sveti križ delamo?

Perste na desnici nekoliko v pest skrivimo, najo pavec položimo, in z njim čelo, usta in persi prekrižamo, rekoč: V imenu Boga Očeta in Sina in svetega Duhá. Amen.

Kdaj so se kristjani začeli zaznamovati s svetim križem?

Ta navada je že silno stara; od apostoljskih časov se nam je ohranila.

Zakaj je svetovati, znamenje sv. križa večkrat narediti?

Ker se z znamenjem sv. križa oborožimo zoper zalezovanje hudobnega duhá, in si z njim sprosimo blagoslov z nebés.

Kdaj zlasti delajmo znamenje sv. križa?

Svetovati je, sploh pogostoma po navadi prvih kristjanov, zlasti pa pred molitvijo in po molitvi; v skušnjavah in nevarnostih in pred vsakim imenitnim opravilom.

Od stvarjenja.

Zakaj pravimo Bogu „stvarnik nebés in zemlje“?

Bogu stvarnik nebés in zemlje pravimo, ker je nebó in zemljo in vse, kar je, iz nič naredil ali

vstvaril. — „V začetku je Bog vstvaril nebó in zemljo.“ 1. Mojz. 1, 1.

Kaj nam sv. pismo od stvarjenja svetá pripoveduje?

Sveto pismo nam to le pripoveduje:

„V začetku je Bog vstvaril nebó in zemljo. — Zemlja pa je bila pusta in prazna, in temà je bila nad breznom.“ 1. Mojz. 1, 1, 2.

„In Bog je rekel: Bodi svetloba! in bila je svetloba... In je svetlobo imenoval dan, temo pa noč; in bil je večer, in bilo je jutro, — prvi dan.“ 1. Mojz. 1, 3, 5.

„Tudi je rekel Bog: Bodi terdina v sredi vodá, in loči vodé od vodá! ... In zgodilo se je takó. In terdino je Bog imenoval nebó; in bil je večer in bilo je jutro, — drugi dan.“ 1. Mojz. 1, 6, 7, 8.

„Bog je rekel: Zberó naj se vodé, ki so pod nebom v en kraj, in naj se prikaže suho. In zgodilo se je takó. In suho je Bog imenoval zemljo, stoke vodá pa je imenoval morja... Zemlja naj požene travo, ki zelení in dela seme, in rodovitno drevje, ki rodi sad po svojem plemenu. In zgodilo se je takó... In bil je večer, in bilo je jutro, tretji dan.“ 1. Mojz. 1, 9, 10, 11, 13.

„In Bog je rekel: Naj bodo luči na terdini nebá, in naj ločijo dan in noč, in naj bodo v znamnja časom in dnevom in letom; da svetijo na terdini neba in razsvetlujejo zemljo. Bog je naredil dve veliki luči, veči luč, da bi gospodovala čez dan, in manjši luč, da bi gospodovala čez noč in zvezde... In bil je večer in bilo je jutro, četerti dan.“ 1. Mojz. 1, 14, 15, 16, 19.

„Tudi je Bog rekel: Naj rodé vodé živo laznino, in perutnino nad zemljo pod terdino nebá. In Bog

je vstvaril velike some, in vse stvari, ki živé in se gibljejo, ki so jih rodile vodé po njih plemenih, in vse ptice po njih plemenu. In jih je blagoslovil, rekoč: Rastite in množite se in napolnite vodé morja; in ptice naj se množé na zemlji... In bil je večer, in bilo je jutro, — peti dan.“ 1. Mojz. 1, 20. 21. 22. 23.

„Tudi je Bog rekel: Zemlja naj rodi žive stvari po njih plemenu, živino in laznino, in zverine zemlje po njih plemenih. In zgodilo se je takó... In je rekel: Naredimo človeka po svoji podobi in podobnosti, in naj gospoduje čez zverino in vso zemljo in čez vso laznino, ki se giblje po zemlji. In Bog je vstvaril človeka po svoji podobi; po podobi božji ga je vstvaril... In Bog je pogledal vse, kar je bil naredil, in bilo je prav dobro. In bil je večer, in bilo je jutro, — šesti dan.“ 1. Mojz. 1, 24. 25. 26. 27. 31.

„Tedej je bilo dodelano nebó in zemlja, in vsa njuna lepota. In Bog je počival sedmi dan od vsega svojega dela, ki ga je bil storil. In je blagoslovil sedmi dan in ga je posvetil.“ 1. Mojz. 2, 1. 2. 3.

Od angeljev in človeka.

Ktere so nar imenitniši stvari božje?

Nar imenitniši stvari božje so angelji in ljudjé.

Kaj so angelji?

Angelji so zgolj duhovi, ki imajo um in voljo, telesa pa ne.

Zakaj je Bog angelje vstvaril?

Bog je angelje vstvaril, da ga spoznavajo, časté, ljubijo, molijo, mu služijo in nas ljudi varujejo.

Kakošni so bili angelji precej po stvarjenji?

Dobri so bili, v gnadi božji in v veliki popolnosti.

Ali so vsi angelji ostali v gnadi božji?

Veliko angeljev se je z napuhom pregrešilo zoper Bogá in gnado božjo zgubilo. — „Glej, kateri njemu služijo, niso stanovitni ostali in v svojih angeljih je Bog najdel hudobijo.“

Job 4, 18.

Kako je Bog napuhnjene angelje kaznoval?

Napuhnjene angelje, ki jih imenujemo hudiče, je Bog vekomej zaverigel, — v pekel pahnil. — „Bog tudi angeljem, ki so grešili, ni zanesel, temuč jih je s peklenskimi vervmí v brezen potegn timer in jih v terpljenje izdal, da se sodbi prihranijo.“ 2. Petr. 2, 4.

Kako je Bog zvestim angeljem njih zvestobo povernil?

Popolnoma so zveličani in v dobrem tako uterjeni, da ne morejo več grešiti.

Kaj so nam dobri angelji?

Dobri angelji za nas prosijo, nas k dobremu opominjajo in nas na duši in na telesu várujejo, zato jim angelji varhi pravimo. — „Svojim angeljem je Bog zavoljo tebe zapovedal, da te várujejo na vsih tvojih potih“ (Ps. 90, 11.). — „Njih angelji v nebesih vedno gledajo obličje mojega Očeta“ (Mat 18, 10.). — Lot. — Tobija. —

Kaj smo dolžni angeljem varhom?

Angelje varhe smo dolžni spoštovati, jih hvaležno častiti, na pomoč klicati in po njih opominjevanji se ravnati. — „Glej! pošljem ti svojega angelja, da hodi pred teboj. — Porajtaj nanj

in poslušaj njegov glas, in nikdar ga ne zaničuj! 2. Mojz. 23, 20. 21.

Kako je Bog človeka vstvaril?

Bog je hotel, da iz ila zemlje bodi telo! In bilo je. Pa živelo še ni. Tedaj je neumerljivo dušo vanj vdihnil, in živel je prvi človek — Adam.

Kako je Bog družega človeka vstvaril?

Gospod Bog je poslal Adamu terdo spanje in ko je bil zaspal, je Bog hotel, da bódi iz njegovega rebra človeško truplo. Temu truplu je Bog zopet vdihnil neumerljivo dušo. In — bil je drugi človek — Eva.

Kaj je tedej človek?

Človek je stvar božja, ki je iz telesa in iz neumerljive duše, ktera je po božji podobi vstvarjena.

Od kod vemo, da je človeška duša neumerljiva?

Da je človeška duša neumerljiva, vemo iz božjega razodenja. Jezus nam to resnico tako le dopoveduje: „Ne bojte se teh, kateri teló umoré, duše pa ne morejo umoriti; temuč bojte se veliko bolj tistega, kateri more dušo in teló pogubiti v pekel“ (Mat. 10, 28.). — In že v stari zavezi beremo: „Prah se v svojo perst poverne, iz ktere je bil; duh pa se verne k Bogu, ki ga je bil dal.“ (Prid. 12, 7.)

Kako je duša človekova podoba božja?

Duša človekova je dvojna podoba božja, in sicer naturalna in čeznaturalna.

Kako je duša človekova naturalna podoba božja?

Naturalna podoba božja je duša, ker je neumerljiv duh, ki ima um in voljo.

Kako je duša človekova čeznatura podoba božja?

Čeznatura podoba je človeška duša, ker je bila v posvečujoči gnadi božji sveta in pravična vstvarjena.

Ali sta Adam in Eva vedno ohranila podobo božjo?

Adam in Eva čeznatura podobe božje nista vedno ohranila; zakaj po hudobnem duhu, v kačji podobi, zapeljana sta namreč jedla sad drevesa, ktere ga jima je bil Bog prepovedal, sta s tem grešila ter zgubila gnado božjo; naravno podobo pa sta omadeževala, oskrunila in oslabila; zakaj njun um je oslabil, da nista več božjih lastnost in božje volje prav spoznala, in njuna volja je bila bolj k hudemu, kakor k dobremu nagnjena, da iz svoje moči nista mogla božje volje spolnovati.

Ali je človek s čeznatura podobo božjo zgubil tudi vse čeznatura darí in gnade?

S čeznatura podobo božjo je človek zgubil tudi vse čeznatura darí in gnade; zgubil je namreč tudi neumerjočnost telesa, popolnoma oblast čez poželjivost in sploh vse darí, ki mu jih je bil Bog le dal, dokler bo človek spolnoval njegovo voljo.

Ali je prvi greh le našim prvim staršem škodoval?

Prvi greh ni le prvim staršem škodoval, ampak tudi nam, ki smo iz njih rodú; prinesel nam je časno in večno smert in še veliko družega hudega na duši in na telesu.

Ali so le nasledki prvega greha prišli nad nas?

Niso prišli le nasledki prvega greha nad nas, ampak tudi greh sam. Po svojih prvih starših so Bogu nepokorni postali vsi njihovi mlajši. — „V njem (Adamu) so vsi grešili.“ Rim. 5, 12.

Kako ta greh imenujemo?

Ta greh, ki je prišel nad ves človeški rod, imenujemo izvirni greh, ker iz prvega človeka vsem izvira, ali poerbani greh, ker smo ga poerbali vsi od prvega človeka.

Od kod vemo, da imajo vsi ljudje izvirni greh nad seboj?

Da imajo vsi ljudje izvirni greh nad seboj, vemo:

1. iz božjega razodenja. — Sv. Pavel (Rim. 5, 12.) piše: „Kakor je po enem človeku greh na svet prišel, in po grehu smert, tako je nad vse ljudi smert prišla, ker so vsi v njem grešili.“

2. to spoznamo tudi iz svetosti in pravičnosti božje. Nasledke izvirnega greha vsi nosimo; to vidimo z lastnimi očmi in tudi čutimo. Ako bi tega greha ne imeli nad seboj, bi nedolžni terpeli kazni izvirnega greha. Se pa li to da misliti od svetega in pravičnega Bogá! —

Ktere kazni in kateri žalostni nasledki so pa za izvirni greh?

Kazni in hudi nasledki izvirnega greha so tí:

1. Zguba posvečujoče gnade božje. Sv. Pavel piše: „Bili smo vsi po naturi otroci jeze.“ Efez. 2, 3.

2. Nagnjenje k hudemu. Sv. Pavel (Rim. 7, 23.) pravi: „Drugo postavo v svojih udih čutim, ktera se bojuje zoper postavo mojega duhá, ktera me deva v sužnost pod postavo greha, ki je v mojih udih.“

3. Telesna smert. „Kteri dan koli boš jedel od tega (sadú), boš mogel umreti“ (1. Mojz. 2, 17.). — „Kakor je po enem človeku greh na svet prišel, in po grehusmert, tako

je nad vse ljudi smert prišla, ker so vsi v njem grešili.“ Rim. 5, 12.

4. Veliko težav in nadlog. — Bog Evi tako le govori: „Namnožil bom težave; v bolečinah boš rodila otroke in pod oblastjo moža boš, in on bo čez te gospodoval.“ — Adamu pa je rekel: „Ker si poslušal glas svoje žene, in si jedel od drevesa, od kterega sem ti prepovedal jesti: bodi zemlja prekleta v tvojem delu, v trudu se boš od nje živil vse dni svojega življenja. — Ternje in osat ti bo rodila in zeliše poljá boš jedel. — V potu svojega obraza boš jedel kruh, dokler se ne poverneš v zemljo, iz ktere si vzet; — zakaj prah si, in v prah se boš povernil.“

1. Mojz. 3, 16, 17. 18. 19.

Ali je bil kateri človek brez izvirnega greha?

Le Marija, mati božja in prečista Devica, je bila brez madeža izvirnega greha spočeta. V ta veseli spomin obhajamo njen praznik čistega spočetja v adventu osmega grudna.

Ali je Bog človeka zavoljo tega greha vekomej zavergel?

Bog človeka ni vekomej zavergel; ampak usmilil se ga je zavoljo prihodnjega odrešenja po Jezusu Kristusu.

Kaj je tedej Bog storil?

Bog je človeku odrešenika, kteremu tudi mesija (Kristus — pomaziljenec) pravimo, obljubil, rekoč: „Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženó, in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona (Marija, mati odrešenikova) ti bo glavo sterla in ti boš nje peto zalezovala.“

1. Mojz. 3, 15.

Ali je obljubljeni odrešenik precej po grehu prvih staršev peršel na svet?

Obljubljeni odrešenik je še le štiri tавžent let po grehu prvih staršev prišel na svet. — V tem času naj bi ljudje spoznavali svoje velike reve in nadloge, ki so jih zadele zavolj greha, in katerih jih le Bog zamore rešiti, in živo hrepeneli po obljubljenem odrešeniku.

Ali bi bili mōgli ljudje po storjenem grehu brez odrešenika zveličanje doseči?

Brez odrešenika ni bilo nikakor mogoče človeku, zveličanje doseči; zakaj po storjenem grehu je bil:

1. človek mertev na duši; ni tedej več mōgel, sam pomagati si, torej tudi ne, iz lastne moči pridobiti si večnega življenja;

2. se je bil človek pravici božji toliko zadolžil, da ni mōgel nikakor ne plačati tega dolgá; brez odrešenja bi bil mōgel pogubljen biti. — Sveti apostel Pavel (Rim. 3, 23. 24.) pravi: „Vsi so grešili in potrebujejo božjega veličastva; — zastonj so opravičeni ponjegovi milosti, po odrešenji, katero je v Kristusu Jezusu.“

Ali so bili tisti, ki so umerli, preden je prišel odrešenik na svet, vsi vekomej pogubljeni?

Niso bili vsi pogubljeni, ki so pred odrešenikovim prihodom umerli; v nebesa sicer niso mōgli, ker so bile zaperte po grehu; zavoljo obljubljenega odrešenika pa jim je Bog toliko gnade dal, da so si zamogli v zaupanji v prihodnjega odrešenika zaslužiti nebeško kraljesto, kamor so tudi šli potem, ko ga jim je odrešenik odperl.

Ali je Bog le enkrat obljubil odrešenika?

Bog je obljubo, ki jo je dal zastran odrešenika

pervim staršem, pogostoma ponavljal; od začetka sam, pozneje pa po svojih očakih in prerokih.

Ali je Bog to svojo obljubo le ponavljal?

Bog svoje obljube, odrešenika poslati, ni le ponavljal, on je tudi njegovo življenje popisoval in naznanoval čas njegovega prihoda; in to ali v besedah, ali v predpodobah.

Kaj so preroki prerokovali od obljubljenega odrešenika?

Preroki so od obljubljenega odrešenika pripovedovali to le:

1. čas njegovega prihoda, okolišine njegovega rojstva, življenja, terpljenja in smerti;
2. njegovo vstajenje, vnebohod in poslanje svetega Duhá;
3. razdjanje jeruzalemskega mesta in tempeljna, zaverženje judov in spreobrnjenje nevernikov;
4. vstanovljenje, razširjanje in terpež njegove cerkve.

Kako je bil napovedan čas odrešenikovega prihoda?

Kdaj bo prišel odrešenik na svet je povedal:

1. očak Jakop na smertni postelji, rekoč: „Kraljeva palica ne bo vzeta od Juda, in vojvoda ne od njegovega ledja, dokler ne pride tisti, ki ima biti poslan, in Njega čakajo narodi.“

1. Mojz. 49, 10.

2. prerok Daniel, ki pravi, da sedemdeset letnih tednov (t. j. 490 let) ne bo popolnoma preteklo od povelja, da se smé sopet zidati Jeruzalem, do mesijeve smerti.

Kaj so preroki prerokovali od mesijevega rojstva?

Od mesijevega rojstva so preroki prerokovali, da bo iz Judovega rodú in iz hiše Davidove; da bo

sveta devica njegova mati; da bo v Betlehemu rojen in ga bodo prišli molit kralji iz jutrovih dežel.

Kaj so preroki pisali od mesijevega življenja in njegove delavnosti?

Preroki so prerokovali: da bo svet mož v pušavi ljudi k pokori in poboljšanju opominjal ter jih tako pripravljajal k njegovemu prihodu; da bo potem odrešenik sam očitno med ljudi stopil, jih učil in čudeže delal; da bo na oslici slovesno prijezdil v Jeruzalem.

Kaj so preroki pisali od mesijevega terpljenja in od njegove smerti?

Od terpljenja in smerti odrešenikove so preroki prerokovali, da ga bodo hudobni judje zavolj njegovega uka sovražili in preganjali in poslednjič umorili; popisali so skorej vse tudi nar manjši okolišine njegove smerti; n. pr. da bo prodan za 30 srebernikov, da ga bodo topli, zapljuvali, z želčem in kisom napajali; da mu bodo roke in noge prebôdli in vadljali za njegovo obleko.

Kaj so preroki prerokovali od mesijevega vstajenja, od njegovega vnebohoda in od poslatve sv. Duhá?

Prerokovali so: da bo veličasten njegov grob, da ne bo vidil strohnenja, temuč bo tretji dan častito od smerti vstal, potem v nebesa šel, sedel na desnici božji in svetega Duhá čez vse mesó (vse ljudi) razlil.

Kaj so preroki prerokovali od razdjanja jeruzalemskega mesta in tempeljna, in od zaverženja judov?

Prerokovali so:

1. da bo, kadar bo mesija umorjen, prišlo ptuje ljudstvo s svojim vojvodom, in Jeruzalem in tempelj razdjaló;

2. da bodo judje oslepljeni in oterpnjeni ostali, torej zaverženi in med vse ptuje ljudstva razkropljeni, kjer ne bodo nič več imeli ne daritev, ne tem-

peljna; da jih pa Bog ne bo pokončal, in da bodo, kar jih bo še ostalo, rešeni ob svojem času.

Kaj so preroki pripovedovali od spreobrnjenja nevernih ljudstev; od vstanovljenja in razširjanja mesijeve cerkve?

Pripovedovali so:

1. da bo mesija luč nevernikom, in da bodo v njem blagoslovljeni vsi narodi;

2. da bo mesija vstanovil novo daritev, novo duhovstvo in novo kraljestvo božje na svetu, ki se bo razširjalo in segalo od morja do morja in se ohranilo do konca svetá.

Ali je bil mesija še kako drugači, kakor po preroškem prerokovanji, naznanovan?

Odrešenik je bil tudi v predpodobah naznanovan.

Ktere so znamenitnejši predpodobe mesijeve?

Znamenitnejši predpodobe odrešenikove so:

1. predpodobe njegovega terpljenja in smerti njegove: Izak, Jožef (egiptovski), David, velikonočno jagnje, spravna daritev, bronasta kača;

2. predpodoba njegovega duhovstva je Melkisedek;

3. predpodoba njegovega vstajenja: Jona v morski ribi;

4. predpodobe njegove cerkve in svetih zakramentov: Noetova barka, rudeče morje, mana, voda iz skale, tempelj s svojimi pripravami in daritvami.

Zakaj je Bog od mesija po prerokih toliko napovedal?

Zato je Bog po prerokih tolikanj od mesija napovedal, da so ga ljudje, kadar je prišel, mogli po teh znamenjih spoznati.

Kdaj je obljubljeni odrešenik na svet prišel?

Obljubljeni odrešenik je pred 1862 leti na svet prišel; in on je Jezus Kristus.

II. Člen vere.

„In v Jezusa Kristusa, Sinu njegovega edinega, Gospoda našega.“

Kdo je Jezus Kristus?

Jezus Kristus je:

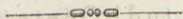
1. edinorojeni Sin Bogá Očeta;
2. pravi Bog in pravi človek skupej;
3. obljubljeni mesija, naš odrešenik, zveličar, Gospod, zapovednik in učenik.

Zakaj se Jezus Kristus imenuje Sin božji?

Jezus Kristus se imenuje Sin božji, ker je druga oseba v presveti Trojici in je rojen od Boga Očeta od vekomej. Tako Bog že po Davidu pravi: „Ti si moj Sin, dans sem te rodil“ (ps. 2, 7.) in: „Pred danico sem te rodil“ (ps. 109, 3.). „Ta je moj ljubi Sin, nad katerim imam dopadajenje“ (Mat. 3, 17.). Pa tudi Jezus sam se je pogostoma imenoval Sinu božjega in ravno tako pogostoma je nebeškega Očeta imenoval svojega Očeta.

Zakaj se Jezus imenuje edinorojeni Sin božji?

Jezus Kristus se imenuje edinorojeni Sin Bogá Očeta, ker je on sam iz Bogá Očeta od vekomej rojen. — „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edinorojenega Sinú, da kdor koli vanj véruje, se ne pogubí, temuč ima večno življenje.“ Jan. 3, 16.

Od kod vémo, da je Jezus Kristus pravi Bog?

Da je Jezus Kristus pravi Bog, vémo:

1. od tod, ker je druga oseba v presveti Trojici; ako je božja oseba, božji Sin, je gotovo ene nature in enega bitja z Bogom Očetom, t. j. božjega bitja, pravi Bog.

2. iz prerokovanja prerokov stare zaveze;

3. iz Jezusovega lastnega spričevanja;

4. iz apostoljskih sporočil;

5. ker je to resnico vedno vérovala katoliška cerkev.

Kakó iz prerokovanj stare zaveze spoznamo, da je Jezus pravi Bog?

Že iz prerokovanja stare zaveze spoznamo, da je Jezus pravi Bog, ker so preroki pripovedovali, da bo objubljeni mesija pravi Bog. Tako prerok Izaija (35, 4.) govori: „Bog sam bo prišel in vas bode rešil.“ — Tudi prerok Jeremija objubljenemu odrešeniku daje imena, ktere so le Bogú lastne. Tako le piše: „To je imé, s katerim ga bodo klicali: Gospod, Jehova, naš pravični.“ Jer. 33, 16.

Kako je Kristus sam pričal, da je pravi Bog?

1. Kristus je naravnost rekel, da je pravi Bog;

2. on je tudi resnico svojih besedi poterdil in skazal, in sicer:

a. s svojim svetim življenjem,

b. s svojimi brezštevilnimi čudeži,

c. s svojim prerokovanjem.

Kako je Jezus izrekel, da je pravi Bog?

Nektere njegovih besedi so naslednje:

„Jez in Oče sva eno“ (Jan. 10, 30.). „Kdor mene vidi, vidi tudi Očeta.“ Jan. 14, 9.

„Karkoli Oče dela, to tudi Sin tako dela. Zakaj kakor Oče mrtve obuduje in oživlja, tako tudi Sin oživlja, ktere hoče; da vsi časté Sinú, kakor častijo Očeta.“ Jan. 5, 19. 21. 23.

„Resnično, resnično vam povém, preden je bil Abraham, sem jest.“ Jan. 8, 58.

Ko je Peter rekel Jezusu: „Ti si Kristus, Sin živega Bogá“ (Mat. 16, 16.)! in Tomaž: „Moj Gospod in moj Bog“ (Jan. 20, 28.)! — Jezus obema aposteljnama poterdi njuno vero.

Kako je Jezus s svojim življenjem poterdil, da je res, kakor je rekel, pravi Bog?

Jezus je tako sveto živel, da ga njegovi sovražniki niso mógli obdolžiti ne enega greha, tedej tudi nobene laži; — res je torej, kar je govoril, res, da je pravi Bog.

Kako je Jezus s svojimi čudeži poterdil, da je pravi Bog?

Jezus je vpričo ljudi sploh in tudi vpričo nar hujših svojih sovražnikov iz lastne moči delal take dela in znamenja, ki jih le Bog zamore delati ali človek, kteremu Bog dá to moč. Tega ni nikdo tajil. — Ako je tedej Jezus iz lastne moči delal čudeže, je vsegamogočen, torej pravi Bog.

Zato se je Jezus tudi sklicoval na svoje čudeže, rekoč: „Ako meni nočete verjeti, verjemite mojim delom“ (Jan. 10, 38.). — In ko so Janezovi poslanci prišli Jezusa vprašat, ali je on tisti, ki ima priti, jih je ravno svojih čudapolnih del opomnil.

Kako je Jezus s svojim prerokovanjem poterdil, da je pravi Bog?

Prerokovanja so napovedovanja prihodnjih reči in prigodkov, kterih nihče ne more vediti, kakor Bog sam ali pa komur jih Bog razodene. Jezus je

veliko tacih reči iz lastne vsegavednosti prerokoval, ki so se ali že na tanko spolnile ali se še zdaj spolnujejo. — Ako je Jezus prihodnje reči sam iz sebe vedil, je bil vsegaveden, tedej pravi Bog.

S čem je Jezus posebno poterdil svojo besedo, da je pravi Bog?

S svojo smertjo je Jezus poterdil svojo besedo, da je pravi Bog, ker je pri Kajfu rekel, da je Sin živega Boga, ki bo sedel na desnici božji in zopet prišel na oblakih neba, dasiravno je vedil, da bo zavolj te besede k smerti obsojen.

Kako aposteljni učé, da je Jezus pravi Bog?

Aposteljni učé, da je Jezus pravi Bog:

1. ker ga naravnost imenujejo: Bog; — sv. Janez (1. 5, 20.) piše: „Vémo, da je Sin božji prišel. Ta je pravi Bog in večno življenje.“ — Sv. apostelj Pavel (Rimlj. 9, 5.) pravi: „Kristus, kateri je čez vse, Bog, hvaljen vekomej.“

2. ker mu popolnost božjega bitja in lastnost ali popolnost božjih pripisujejo. — Sv. Pavel (Kol. 2, 9.) piše: „V Kristusu telesno prebiva vsa polnost božestva.“ — In sv. Janez (1, 1–3.) pravi: „V začetku je bila Beseda in Beseda je bila pri Bogu in Bog je bila Beseda. Ta je bila v začetku pri Bogu. Vse je po nji storjeno in brez nje ni nič storjenega, kar je storjenega.“ — Sv. Pavel (Hebr. 1, 2. 3.) dalje pravi: „Po svojem Sinu je Bog vstvaril tudi svet, kateri, ko je svetloba častí in podoba bitja njegovega, vse nosi z besedo svoje moči.“

3. ker velevajo, da naj Jezusa molijo vse stvari. — Sv. apostelj Pavel (Fil. 2, 10. 11.) tako le piše: „V Jezusovem imenu naj se pripogibuje vsako

koleno teh, ki so v nebesih, na zemlji in pod zemljo; in vsak jezik naj spričuje, da je Gospod Jezus Kristus v časti Bogá Očeta.“

Od kod vémo, da je katoliška cerkev do zdaj vedno učila in vérovala, da je Jezus pravi Bog?

Tega nas učé cerkvene zgodbe, ki nam tudi še to pripovedujejo, da je cerkev izobčila vsacega, ki je zavergel to versko resnico; in tako še dan današnji ravná. Versko resnico, da je Jezus pravi Bog, je cerkev krivovercu Ariju nasproti že v prvem nicejskem zboru l. 325 tako le izgovorila: „Vérujem v enega Gospoda Jezusa Kristusa, edinorojenega Sinú božjega, ki je rojen od Očeta od vekomej, Bog od Bogá, luč od luči, pravi Bog od pravega Bogá, rojen ne vstvarjen, enega bitja z Očetom, po katerem so bile narejene vse stvari.“

Ali je Jezus le samo pravi Bog?

Jezus ni le samo pravi Bog; on je tudi pravi človek, t. j. bitje, ki ima dušo in teló; on je Bog in človek, Bog-človek.

Zakaj pravimo Jezusu Bog-človek?

Jezusu Bog-človek pravimo, ker ste božja in človeška natura v nar tesneji zvezi v njem. — Edinorojeni Sin božji se je namreč včlovečil, ker je iz Marije človeško teló na se vzel in kakor človek rojen bil. — Da boste v Kristusu v eno osebo sklenjene božja in človeška natura, je že Izaija (9, 6.) prerokoval, rekoč: „Dete nam je rojeno; njegovo imé je: Čudoviti, Svetovavec, Bog.“ — In sv. Pavel (1. Tim. 2, 5.) piše: „En Bog je, tudi en

srednik med Bogom in ljudmi, človek Kristus Jezus.“

Koliko osób ima Jezus?

Le eno, in sicer božjo, s katero je človeško naruro zedinil.

Koliko natur ima Jezus?

Dve, božjo in človeško.

Koliko volj ima Jezus?

Dve, božjo in človeško.

Od kod zvémo, da je ravno Jezus naš obljubljeni odrešenik, in nihče drugi?

Da je ravno Jezus obljubljeni odrešenik, spoznamo:

1. iz tega, ker se je ravno na njem spolnilo vse, kar so preroki od odrešenika napovedovali. Prepričati, da je obljubljeni odrešenik svetá, se je Jezus torej tudi sklicoval na njihove prerokovanja. — Tega se lahko prepričamo tudi mi, ako primérjamo Jezusovo življenje s prerokovanji.

2. iz tega, ker je ravno on storil vse to, kar je tisti imel storiti, ki je imel priti na svet, človeški rod odrešit.

Kaj pa je imel storiti obljubljeni odrešenik, da je rešil človeka?

Obljubljeni odrešenik je imel storiti naslednje tri reči:

1. on je mógel človeka popolnoma podučiti v vsem, kar je bilo treba vediti, da doseže svoj namen — večno zveličanje.

2. on je mógel človeka rešiti greha in po grehu zaslužene kazni in ga tako spraviti z Bogom; on mu je mógel zaslužiti gnado, da se z njo in po nji zveliča;

3. on je mógel svojega odrešenja vdeležiti ves človeški rod vseh časov in vseh krajev.

Mógel je torej obljubljeni odrešenik biti naš prerok (učenik), véliki duhoven in pastir (ali kralj.)

Ali je Jezus Kristus to storil, kar je imel storiti odrešenik svetá?

Jezus je vse to v resnici storil, kar je imel odrešenik v naše odrešenje storiti, in sicer:

1. on nas je v vseh rečéh podučil, ki nam jih je k zveličanju vediti treba; — on nam je razodel vso resnico in pokazal pot, po katerem moramo hoditi, ako hočemo v nebesa priti; saj je rekel: „Jez sem pot, resnica in življenje; kdor véruje v mene, imá večno življenje.“ Jan. 14, 6. — 6, 47.

2. Jezus se je v smert dal na lesu sv. križa za grehe vsega sveta in naše, je tako zadostil s svojo pokoršino za nepokoršino človeško; nas z Bogom spravil in nam zveličavne gnade zadobil. — Sv. apostelj Pavel (Hebr. 9, 15.) piše: „Zato je Jezus srednik novega zakona, da po smerti, ki se je zgodila v odrešenje od tistih pregreh, ki so bile pod prešnjo zavezo, prejmejo obljubo večne deležnine tisti, ki so poklicani.“

3. Jezus je vstanovil cerkev, v cerkvi pa apostoljstvo, t. j. svoje namestnike in apostoljske naslednike, ki jim je zročil vso resnico, katero je on oznanoval, in vse gnade, ktere nam je on pridobil; izročil je svoji cerkvi svoj nauk, da uči vse narode; in svoje zakramente, da jih delé vsem, ki hočejo vdeležiti se odrešenja.

Ker je tedej Jezus vse storil, kar je bilo treba v naše odrešenje, je on in le on obljubljeni odrešenik svetá ali mesija.

Kaj imé „Jezus“ pomeni?

Imenu Jezus se po naše pravi „zveličar;“ zveličar se pa Kristus imenuje, ker nam je zveličanje po njem došlo, in nas je rešil večne smerti, greha in zaslužene kazni. — „Kristus“ se pa po naše pravi „maziljenec.“ Jezusu pravimo tudi Gospod in sicer zato, ker smo, kar nas je, vsi njegovi; vstvaril nas je in odrešil.

Zakaj se je Sin božji včlovečil?

Sin božji se je včlovečil:

1. da je zamogel za nas terpeti in umreti, ter nas odrešiti;
2. da je učil, kaj imamo vérovati, upati, in storiti, ako hočemo zveličanje doseči;
3. da nam je bil izgled popolnoma čednosti in svetosti.

III. Člen vere.

„Kteri je bil spočet od svetega Duhá, rojen iz Marije Device.“

Kaj nas uči tretji člen vere?

Tretji člen vere nas uči, da se je Sin božji včlovečil, t. j. da je Jezus božji naturi še privzel človeško, t. j. teló in dušo. „Beseda (t. j. edinorojeni Sin Boga Očeta) je mesó postala, in med nami prebivala.“ Jan. 1, 14.

Kako to skrivnost imenujemo?

To skrivnost včlovečenje Sinu božjega imenujemo.

Zakaj pravimo: „spočet od svetega Duhá?“

„Spočet od svetega Duhá“ pravimo zato, ker je

bila človeška natura Jezusa Kristusa z močjó svetega Duhá vstvarjena.

Zakaj pravimo: „rojen iz Marije Device?“

„Rojen iz Marije Device“ pravimo, ker je Jezus iz telesa (mesá) prečiste Device Marije, ki ga je rodila, človeško naturo vzela.

Kako Marijo zato imenujemo, ker je rodila Jezusa, kteri je Bog in človek skupej?

Marija se imenuje: „mati božja“ ali „božja porodnica,“ ker je mati Jezusa, kteri je bil Bog in človek.

Ali ima Jezus očeta?

Kakor Bog imá nebeškega očeta; kakor človek pa nima očeta; Jožef je bil le rednik njegov.

Ali ima Jezus mater?

Kakor Bog nima matere; kakor človek pa je prečista Devica Marija njegova mati, ki ga je spočela od sv. Duhá.

Kaj uči sv. cerkev zavoljo te vélike časti Marije Device?

Zavoljo te vélike časti Marije Device sveta cerkev uči, da je bila Marija s posebno gnado božjo po zasluženji Jezusa Kristusa brez madeža izvirnega greha spočeta.

Kje je bil Jezus rojen?

V Betlehemu v hlevu je bil Jezus rojen.

Kdo je rojstvo Jezusovo oznanil?

Jezusovo rojstvo je Bog sam oznanil, in sicer:

1. po angelju pastirjem;
2. po zvezdi modrim v jutrovi deželi;
3. po modrih kralju Herodu in pismarjem;
4. po navdihnjenji Simeonu in Ani in po njima ljudém v tempeljnu.

Kaj od deteta Jezusa posebnega vémo?

1. Pastirji so naglo pritekli gledat, kar jim je bil angelj oznanil;

2. Kristus je bil osmi dan po postavi obrezan in Jezus imenovan;

3. modri iz jutrove dežele so ga molili, in mu zlatá, kadila in mire v dar prinesli;

4. Kristus je grozovitosti Herodovi v Egipt ubežal;

5. od tod je bil po Herodovi smerti v Nazaret nazaj pripeljan in v tem mestu zrejen.

Kaj imenitnega vémo od Jezusove mladosti?

Od Jezusove mladosti to le vémo:

1. ko je bil 12 let star, je šel v Jeruzalem k velikonočnemu prazniku s svojimi starši;

2. je v Jeruzalemu zaostal; čez tri dni so ga pa starši v tempeljnu našli, kjer je med učniki sedel ter jih poslušal in izpraševal, tako da so se vsi čudili njegovi umnosti in njegovim odgovorom;

3. se je spet v Nazaret vernil in je ondi ostal;

4. je bil svojim staršem pokoren, in

5. je rasel v starosti, modrosti in prijetnosti pri Bogu in pri ljudéh.

Kaj sosebnega se je godilo, preden je Jezus začel učiti?

Preden je Jezus začel učiti, se je to godilo:

1. Janez kerstnik je pričal, da je Jezus jagnje božje, ktero grehe svetá odjemlje;

2. Jezus se je dal Janezu kerstiti v reki Jordanu;

3. sveti Duh se je v podobi goloba nad njim prikazal;

4. Bog Oče se je oglasil z besedami: „Ta je moj ljubi Sin, ki imam dopadajenje nad njim;“

5. sveti Duh je Jezusa peljal v pušavo; kjer se

je 40 dni in 40 noči postil in je skušan hudiča premagal; potem so mu angelji stregli.

Kdaj je Jezus začel učiti?

V tridesetem letu svoje starosti je Jezus začel učiti.

Kaj posebnega vémo od njegove učitve?

Od Jezusove učitve zlasti vémo:

1. Jezus je po svoji domači deželi hodil od kraja do kraja;

2. si je več učencov zbral, zmed katerih si je zvolil 12 aposteljnov (poslancov in pošiljavcov);

3. oznanoval je postavo milosti, razodeval vesele resnice, ki smo jih dolžni vérovati in učil lepe čednosti, ki smo jih dolžni v djanji spolnovati;

4. svaril je nejevero in pregrehe in razdeval zmote judov, pismarjev in farizejev;

5. poterjeval je svoj nauk z besedami svetega pisma, s čudeži in z lastnim življenjem;

6. prihodnje reči je prerokoval;

7. povsod je dobrote skazoval.

Ali so vérovali v Jezusa vsi, ki so ga poslušali?

Veliko jih je vérovalo v Jezusa; véliki duhovni, pismarji in farizeji so ga pa sovražili zavoljo njegovega uka in so iskali umoriti ga.

IV. Člen vere.

„Terpel pod Poncijem Pilatom, križan bil, umerl in v grob položen.“

Kaj četerti člen vere uči?

Četerti člen vere uči, da je Jezus Kristus za nas

veliko grozних bolečin terpel, na križi umerl in bil v grob položen (pokopan).

Ali je Kristus terpel kakor Bog, ali kakor človek?

Kristus je terpel kakor Bog in človek skupej; zakaj kakor sam Bog ni môgel terpeti, in kakor sam človek bi ne bil popolnoma zadosti storil za greh.

Ali je Jezus v resnici terpel?

Jezus je v resnici terpel in čutil velike bolečine na duši in na telesu.

Kaj je Jezus terpel na duši, kaj na telesu?

Na duši je Jezus terpel veliko britkost in žalost, obrekovanj, zasramovanj in rotenja; — na telesu pa veliko rév in težáv, veliko tepenja in ran, ker je bil bičan, s ternjem kronan in križan.

Ali je Kristus zares umerl?

Kristus je na gori Kalvarii na križi zares umerl, ker se je bila njegova duša ločila od telesa.

Ali se je ločila tudi božja natura?

Božja natura se od njega ni bila ločila; ona je neločljivo sklenjena z dušo in s telesom.

Ali je bil Kristus primoran, smert terpeti za nas?

„Bil je darovan, ker je sam hotel“ (1za. 53, 7.); iz zgolj usmiljenja in čiste ljubezni do nas je za nas umerl.

Zakaj je hotel Jezus terpeti in umreti?

Kristus je hotel terpeti in umreti, da nas je z Bogom spravil ter nas rešil greha in večne pogube, da se zamoremo z njegovo gnado zopet zveličati. — Sv. apostelj Pavel (Rim. 5, 10.) pravi: „Ko smo bili še njegovi sovražniki, smo bili z Bogom spravljeni po smerti njegovega Sina.“

Kako nas je Kristus s svojim terpljenjem in s svojo smertjo večne pogube rešil?

Kristus nas je s svojim terpljenjem in s svojo smertjo večnega pogubljenja rešil, ker je s terpljenjem in s smertjo božji pravici zadostil za naše grehe; on je terpel, kar bi bili mogli mi terpeti, in tako je bila zaslužena kazen nam zbrisana. — Sveti Peter (1. 2, 22. 24.) to takole pové: „On, ki ni greha storil, je naše grehe sam nôsil v svojem telesu na lesu, da bi mi grehom odmerli in živeli pravičnosti.“

Za čigave grehe je Kristus terpel?

Kristus je terpel za grehe vsega svetá, zakaj „Bog ni prizanesel svojemu lastnemu Sinu, temuč dal ga je za nas vse,“ pravi sveti Pavel.

Rim. 8, 32.

Ali ni môgel nihče drugi zadostiti za naše grehe?

Nihče drugi ni môgel zadostiti za naše grehe; zakaj z grehom je bil Bog neskončno razžaljen, neskončno zadostenje mu je torej šlo; zadostenja neskončne vrednosti pa nobena stvar božja Bogu dati ne more. Ta resnica je že v stari zavezi (ps. 43, 8-10.) izrečena: „Človek Bogú ne dá svoje spravšine in ne rešivne cene za svojo dušo, ako bi se tudi večno trudil in ko bi tudi večno živel.“

Zakaj je zadostenje Kristusovo neskončne vrednosti?

Kolikor višji je ta, ki zadostenje dá, toliko večí vrednost in veljavo, ceno in zasluženje njegovo zadostenje ima. Ker je Jezus pravi Bog, njegovo zadostenje tedaj neskončno vrednost ima.

Kdo je mógel torej naš odrešenik biti?

Naš odrešenik je mógel biti:

1. Bog, da je bilo njegovo zadostenje neskončno veliko; in

2. človek, da je bilo človeku v prid.

Naš odrešenik je mógel torej Bog-človek biti, in ravno to je Jezus Kristus.

Zakaj pa je hotel Jezus toliko terpeti?

Jezus je hotel toliko terpeti, da nam je pokazal:

1. kako neskončno nas ljubi;

2. kako strašno hudo je greh; in

3. koliko voljnější naj bi tudi mi nosili svoje križe in težave.

(Premišljevanje Kristusovega terpljenja, zlasti v križevem potu, pri obiskanji božjega groba veliki teden. — Ob petkih zderžati se mesnih jedí.)

Ker je Jezus za vse ljudi umerl, kako je to, da pa ne bodo vsi zveličani?

Zato, ker se vsi ne vdeležijo zasluženja njegovega terpljenja.

Kako se vdeležimo zasluženja Kristusovega terpljenja?

Zasluženja Kristusovega terpljenja se vdeležimo:

1. če verujemo njegove nauke;

2. če spolnujemo njegove zapovedi;

3. če vredno prejemamo sv. zakramente, ki jih je postavil Jezus nam v zveličanje.

Kdo je pokopal Kristusovo teló, in kam?

Jožef arimatejéc in Nikodem sta Jezusovo teló pokopala v nov, v skalo vsekán grob, kamor še nikdo ni bil položen.

V. Clen vere.

„Šel pred pekel, tretji dan od mertvih vstal.“

Kaj pomenijo besede: „šel pred pekel?“

Besede „šel pred pekel“ nam pripovedujejo, da je šla duša Jezusova, dokler je njegovo teló ležalo v grobu, v predpekel tolažit pobožne in pravične stare zaveze, ki so ondi čakali odrešenja, ter jim ravno dokončano odrešenje naznanovat. — „Kristus je bil umorjen po mesu, ali po duhu je prišel k duhovom, ki so bili v ječi in jim je oznanoval,“ dokončano odrešenje in bližnje zveličanje. 1. Pet. 3, 18. 19.)

Kako je Kristus od mertvih vstal?

Kristus je tretji dan iz lastne moči, neumerljiv in častitljiv, kakor premagavec smerti in hudiča od mertvih vstal. — Jezus sam tako le govori: „Zatega voljo me Oče ljubi, ker jest svoje življenje dam, da ga spet vzamem. — Nihče mi ga ne vzame, ampak jez ga sam od sebe dam, in imam oblast dati ga, in imam oblast vzeti ga.“ Jan. 10, 17. 18.

Od kod vémo, da je Kristus od mertvih vstal?

De je Kristus od mertvih vstal, zvemo iz spričevanj aposteljnov in učencov njegovih, ki so ga po vstajenji večkrat vidili, se ga dotikali, z njim jedli, govorili in hodili; — ki so njegovo vstajenje povsod še celo pred višjim zborom, kateri ga je bil k smerti obsodil, na ves glas oznanovali, dasiravno so vedili, da jih sovraštvo in preganjanje čaka.

Zakaj je Jezus Kristus od mertvih vstal?

Jezus Kristus je od mertvih vstal:

1. da je spolnil pisma in svoje lastno prerokovanje. — „Moje duše ne boš pustil v peklu, in tudi ne boš pripustil, da bi trohljivost vidil tvoj svetnik. (ps. 15, 10.) — In Jezus sam je djal: „Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bom postavil (Jan. 2, 19. 21). — On pa je govoril od tempeljna svojega telesa;

2. da je svet prepričal, da je resnico učil in da ga je Bog poslal. — „Ako pa Kristus ni vstal, je prazno naše oznanovanje, prazna tudi vaša vera. 1. Kor. 15, 14.

3. da je zaterdil naše lastno vstajenje in ga nam zagotovil. — „Zdaj pa je Kristus vstal od mertvih, pervenec spijočih, ker po človeku (Adamu) je smert, in po človeku (Kristusu) vstajenje mertvih“ 1. Kor. 15, 20. 21.;

4) da je s svojim vstajenjem naše odrešenje dopolnil in se skazal Sinu božjega in premagavca greha. Rimlj. 1, 9;—4, 25.

VI. Člen vere.

„Šel v nebesa, sedi na desnici Boga Očeta vsega močnega.“

Kdaj je Jezus v nebesa šel?

Jezus je štirideseti dan po svojem vstajenji vpričo svojih učencov na oljski gori iz lastne moči v nebesa šel.

Ali je Jesus sam v nebesa šel?

Jezus je tudi seboj v nebesa peljal pravične iz predpekla. — „Šel je na visoko in vjete peljal jetnike.“ Ef. 4, 8.

Zakaj je Jezus v nebesa šel?

Jezus je v nebesa šel:

1. da je kakor premagavec smerti in pekla v posest vzel svoje veličastvo;
2. da je pri Očetu naš srednik;
3. da je svojim aposteljnóm poslal svetega Duhá;
4. da nam je prižgal upanje, da bomo tudi mi enkrat v nebesa šli.

Kaj se pravi: „Jezus na desnici Bogá Očeta sedi?“

To se pravi: Jezus ima vso Očetovo čast, moč in oblast v nebesih in na zemlji.

Ali Jezus ni vsegapričujoč?

Po božji naturi je povsod; po človeški naturi je pa le v nebesih in v presvetem rešnjem telesu pod podobo kruha in vina.

VII. Člen vere.

„Od ondod bo prišel soditi žive in mertve.“

Kaj v tem členu vérujemo in spoznavamo?

V sedmem členu vere vérujemo in spoznavamo, da bo Jezus Kristus konec svetá z veliko močjo in z velikim veličastvom v oblakih zopet z nebes prišel, soditi vse ljudi, dobre in hudobne, pravične in grešnike, in povernit vsakemu po zasluženji. — To resnico je Jezus učil, rekoč: „Vidili bodo Sinú človekovega priti v oblakih nebá z veliko močjo in veličastvom“ (Mat. 24, 30.). — „Možje Galilejski! kaj stojite in gledate v nebó? Ta Jezus, kteri je bil vzet od vas v nebó, bo tako prišel, kaker ste ga vidili iti v nebó“ (ap. dj. 1, 11.). — In apostelj Pavel (2. Kor. 5, 10.)

piše: „Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da prejme slehern v svojem telesu, kakor je delal, ali dobro ali hudo.“

Kako to sodbo imenujemo?

Ti sodbi pravimo: „vesoljna sodba.“

Kdaj bo vesoljna sodba?

To sam Bog vé. Dneva vesoljne sodbe nam Jezus ni povedal. Vendar nam je pa Jezus razodel mnogo znamenj, ki se bodo prikazale, ko se bo svetu konec bližal, da bi verni čuli nad njimi in se ne dali zapeljati goljufnim učenikom, ki bodo tiste dni vstali, da bi tudi izvoljene božje zapeljali, ako bi bilo mogoče. *Mark. 13, 22. — Mat. 24, 9.*

Čez kaj bomo sojeni?

Sojene bodo vse naše misli, besede, djanja in opušnja dobrih del. „Povém vam, da za vsako prazno besedo, ktero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodnji dan.“ *Mat. 12, 36.*

Kako bo Jezus sodil sodnji dan?

1. Kristus bo prišel v oblakih nebá, in vsi narodi bodo zbrani pred njegovim sedežem, pravični na desnici, grešniki pa na levici njegovi *Mat. 24, 25.*;

2. razodete bodo dobre in hudobne dela vsacega človeka in tudi vse gnade, ki jih je bil vsak od Bogá prejel; in

3. izrečena bo poslednjič sodba čez vse. *2. Kor. 5, 10.*

Ali bodo vsi grehi, tudi skrivni očitni postali?

Vsi grehi, tudi nar skrivnejši hudobne misli bodo očitne, da svet spozná, „kako pravičen je Gospod in pravična sodba njegova“ (*ps. 118, 137.*).

„Nič ni skritega, kar se ne bo razodelo; tudi nič skrivnega, kar se ne bo zvedilo.“ Luk. 12, 2.

Kakošno sodbo bo sodnik pri ti sodbi izrekel?

Pravičnim bo sodnik rekel: „Pridite, blagodarjeni mojega Očeta, posedite kraljestvo, katero vam je pripravljeno od začetka svetá“ (Mat. 25, 34.). Hudobnim pa poreče: „Poberite se pred mene, vi prekleti, v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.“ Mat. 25, 41.

Kaj se bo potem zgodilo?

„Ti pojdejo v večno terpljenje; pravični pa v večno življenje.“ Mat. 25, 46.

Čemu bo vesoljna sodba, ker je bil že vsak človek precej po smerti sojen?

1. Da bodo vsi ljudje spoznali modrost in pravico božjo;

2. da bo Jezus Kristus poveličan pred vsem svetom;

3. da prejmejo pravični zasluženost čast in hudobni zasluženost zasramovanje. — „Takrat bodo hudobni zdihovali: Ti so, ki smo jih nekdanj imeli v smeh in v zasramljiv pregovor. — Mi neumni smo njih življenje imeli za nespamet in njih konec za nečast. — Glej, kako so zdaj šteti med otroke božje, in njih del je med svetniki.“ Modr. 5, 3–5.

VIII. Člen vere.

„Vérujem v svetega Duhá.“

Kdo je sveti Duh?

Sveti Duh je:

1. kakor Oče in Sin pravi Bog;

2. tretja božja oseba v presveti Trojici, in se izhaja od Bogá Očeta in Bogá Sina od vekomej;

3. naš posvečevavec.

Zakaj svetega Duhá imenujemo: tretja božja oseba?

Svetega Duhá imenujemo: tretja božja oseba, ker je v presveti Trojici oseba, ki se loči od Bogá Očeta in Bogá Sina, in se izhaja od Bogá Očeta in Bogá Sina. — Tako uči Jezus, ki pravi: „Jez bom Očeta prosil in vam bo družega Tolažnika dal, da pri vas ostane vekomej: Duhá resnice“ (Jan. 14, 16.). „Kadar pa pride Tolažnik, ktereга vam bom jest poslal od Očeta, Duh resnice, kateri se od Očeta izhaja, bo pričeval od mene“ (Jan. 15, 26.). „In sveti Duh je v telesni podobi kakor golob nad njega prišel, in glas se je z nebes zaslišal: Ti si moj ljubi Sin.“ Luk. 3, 22.

Od kod vémo, da je sveti Duh pravi Bog?

Da je sveti Duh pravi Bog, vémo:

1. iz tega, ker je tretja božja oseba. Ako je božja oseba, mora torej božjo naturo imeti, ali pravi Bog biti;

2. ker sveto pismo svetemu Duhu prilastuje:

a) božje imé, ker ga naravnost Boga imenuje, enega bitja z Bogom Očetom in z Bogom Sinom. — „Zakaj je skušal satan tvoje serce, da si lagal svetemu Duhu? — Nisi lagal ljudém, lagal si Bogú“ (ap. dj. 5, 3. 4.). „Trije so, kateri pričujejo v nebesih: Oče, Beseda in sveti Duh; in ti trije so eno.“ 1. Jan. 5, 7.

b) božje popolnosti ali lastnosti: vsega-mogočnost, vsegapičujočnost, vsegavednost, večnost.

1. Kor. 12, 8-11. — ps. 138, 1-10. — 1. Kor. 2, 10.-11.

c) božje dela: stvarjenje, prerobenje, posvečenje, deljenje vsih duhovnih gnad. ps. 103, 30. — Jan. 3, 5.
— 1. Kor. 6, 11. — Rim. 5, 5.

Zakaj svetemu Duhu pravimo „posvečevavec?“

Svetemu Duhu posvečevavec pravimo, ker mu sveto pismo pripisuje posvečenje naših serc. — Sv. apostelj Pavel (1. Kor. 6, 11.) pravi: „Posvečeni ste, ali opravičeni ste v Duhu našega Bogá.“

Kje nas sveti Duh posvečuje?

Sveti Duh nas posvečuje:

1. pri svetem kerstu;
2. v zakramentu svete pokore;
3. kolikorokrat druge svete zakramente vredno prejmemo.

Kako nas sveti Duh posvečuje?

Posvečuje nas, ker v nas vlije posvečujočo gnado in nas naredi božje otroke, ali pa posvečujočo gnado v nas pomnoži. Zraven tega pa še tudi naš um razsvetljuje, nas uči in nagiba po božji volji ravnati in nam deli svoje darove. — „Darovi so mnogoteri, Duh je pa eden. Vse to pa dela en in ravno tisti Duh, kateri deli slehernemu, kakor hoče.“ 1. Kor. 12, 4, 11.

Kteri so darovi svetega Duhá?

Darovi svetega Duhá so:

1. dar modrosti,
2. dar umnosti,
3. dar svétovanja,
4. dar moči,
5. dar učenosti,
6. dar pobožnosti,
7. dar strahú božjega.

IX. Člen vere.

„Sveto katoliško cerkev. — Občestvo svetnikov.“

I.

Kaj je sveta keršanska cerkev?

Sveta keršanska cerkev je viden zbor vseh pravovernih kristjanov na zemlji, ki ene nauke vérujejo in ene zakramente prejemajo, pod enim vidnim poglavarjem rimskim papežem, kateri jih združen z vsemi škofi s pomočjó svetega Duhá vlada.

Kdo je cerkev tako vstanovil?

Jezus Kristus je njen začetnik.

Kaj je iz tega namena Jezus storil?

Jezus je izročil Petru in vsem aposteljnom oblast, ktero je sam imel, ter jih poslal:

1. njegov nauk vsem narodom po vsem svetu oznanovat; — „Dana mi je vsa oblast v nebesih in na zemlji. — Torej pojdite in učite vse narode in keršujte jih v imenu Očeta in Sina in sv. Duhá. — Učite jih spolnovati vse, kar sem vam zapovedal;“ Mat. 28, 18. 19. 20.

2. svete zakramente deliti; — „Kakor je Oče mene poslal, tudi jez vas pošljem. -- Kterim boste grehe odpustili, so jim odpušeni; in katerim jih boste zaderžali, so jim zaderžani“ (Jan. 20, 21. 22.). „Tako naj nas ima vsaki ko služabnike Kristusove in delivce božjih skrivnost“ (zakramentov). 1. Kor. 9, 1.

3. vse tiste, ki vérujejo in se dajo kerstiti, sprejemati v svoje občestvo in jih vladati. — „Resnično vam povém, karkoli boste zavezali na zemlji, bo zavezano tudi v nebesih; in karkoli

boste razvezali na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih“ (Mat. 18, 18.). Kdor vas posluša, mene posluša, in kdor vas zaničuje, mene zaničuje“ (Luk. 10, 16.). „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik.“ (Mat. 18, 17.)

4. je obljubil, pri njih ostati vse dni do konca svetá. — „Glejte, jez sem z vami vse dni do konca svetá.“ Mat. 28, 20.

Kakošno službo je tedej Kristus s svojo oblastjo aposteljnomo zročil?

Jezus je trojno službo zročil aposteljnomo, in sicer:

1. učivno službo (učitev),
2. duhovsko službo (duhovstvo) in
3. pastirsko službo (pastirstvo).

Kaj so aposteljni na to povelje storili?

Šli so po vsem svetu, učili, kerševali, in družili so vse, ki so vérovali in se dali kerstiti, v eno občino ali v eno duhovno kraljestvo, kterega so sami vladali kakor Kristusovi namestniki.

Kaj so aposteljni potem storili, ko se je bilo število vernikov namnožilo?

Ko se je bilo namnožilo število vernikov, so si po Jezusovem povelji odbrali nekoliko pomagavcov in namestnikov, kterim so s posvečenjem zročili ravno tisto oblast, katero je bil Jezus njim dal. Postavili so keršanskim občinam, kjerkoli se je bila ktera vstanovila, škofe z oblastjo in poveljem, da tudi oni druge v svoje namestnike posvečujejo in postavljajo z ravno to oblastjo in s tem poveljem. — Postavila sta jim bila mašnikov po vseh cerkvah z molitvijo in postom“ (ap. dj. 14, 22.). „Zavolj tega sem te postavil na Kreti, da postaviš po mestih mašnike (škofe, vladike). Tit. 1, 5. — ap. dj. 13, 3. — 2. Tim, 1, 6. in 2, 2.

Ali so bile te posamezne keršanske občine v kakošni zvezi med seboj?

Posamezne keršanske občine so bile vse med seboj v tesni in očitni zvezi; imele so vse eno vero, prejemale so vse ene zakramente, bile so torej vse le ena velika keršanska občina pod enim splošnim poglavarjem, — svetim Petrom.

Ali se je to vedno tako godilo?

Škofje so vedno takó izročevali in dajali oblast, katero so sami imeli, tistim, ki so si jih v namestnike zvolili; tako se še dan današnji godi in se bo godilo do konca svetá, in tako se trojna duhovska služba, ki jo je Jezus svojim prvim namestnikom (apostelnom) dâl, vedno na zemlji hrani in se bo hranila do konca svetá.

Ali je Kristus tudi pri naslednikih ali namestnikih apostelnov?

Kakor je bil Kristus pri svojih apostelnih, je tudi pri njih naslednikih; ko je Jezus obetal, ostati pri apostelnih vse dni do konca svetá, je gotovo tudi mislil na njih naslednike, ker apostelnom ni dal obljube, da bodo živeli do konca svetá.

Kteri so pravi nasledniki apostelnov?

Pravi nasledniki apostelnov so škofje, ki s posvečenjem v neprenehano versto stopijo z aposteljni v zvezo.

Ali imajo tedaj tudi škofje oblast, vladati cerkev?

Tudi škofje imajo oblast cerkev vladati. Sveti Pavel je v Miletu zbranim škofom to naravnost povedal: „Pazite na se in na vso čedo, v kateri vas je sveti Duh škofe postavil, vladati cerkev božjo.“ ap. dj. 20, 28.

Ali Jezus ni dal vsem cerkvenim udom (vernim) enake pravice in oblasti?

Ne; učivno, duhovsko in pastirsko oblast in službo je zročil le samo aposteljnomo in po njih vsem njihovim naslednikom in pomagavcom; le samo ti so jo imeli od nekdanj in jo še imajo. — „Službe so mnogotere; Gospod pa je eden... So mar vsi aposteljni? ali vsi preroki? ali vsi učeniki?“

1. Kor. 12, 5. 29.

Kakošno oblast je Jezus z učivno, duhovsko in pastirsko službo aposteljnomo in njihovim naslednikom zročil?

Jezus jim je dal:

1. z učivno službo oblast, božji uk oznanovati in razlagati, vsak nasproten uk pa zavračevati in zametovati;

2. z duhovsko službo oblast, daritev svete maše opravljati, sv. zakramente deliti, posvečevati in blagoslavljanje;

3. s pastirsko službo, cerkev vladati, torej dajati zapovedi in deliti kazni.

II.

Kako je Jezus preskerbel, da so vse posamezne keršanske občine po vsem svetu združene le v eno cerkev?

S tem, da je svoji cerkvi dal le enega vidnega poglavarja.

Ali ni Jezus sam poglavar svoje cerkve?

Jezus je pač poglavar svoje cerkve, pa nevidni, ker jo nevidoma vlada po sv. Duhu, kterega ji je poslal od Očeta.

Zakaj je bilo treba, da je Jezus svoji cerkvi tudi vidnega poglavarja dal?

Ker je cerkev viden zbor; v vidnem zbirališu mora pač tudi poglavar (srednik) viden biti; tudi se dá edinost le po vidnem poglavarji skazati in ohraniti.

Koga je Jezus prvega vidnega poglavarja postavil?

Svetega aposteljna Petra, in sicer tako le:

1. mu je prejšnje imé Simon premenil v imé Peter (skalnik, skalar); take spreminjanja so imele pri judih visoke pomene (Abram = Abraham); visoki pomén pa že ima tudi imé Peter = skalnik = skala.

2. mu je djal: „Ti si Peter, in na to skalo bom zidal svojo cerkev in peklenške vrata je ne bodo zmagale. — In tebi bom dal ključe nebeškega kraljestva, in karkoli boš zvezal na zemlji, bo zvezano tudi v nebesih, in karkoli boš razvezal na zemlji, bo razvezano tudi v nebesih.“ Mat. 16, 18. 19.

3. mu je rekel: „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal kakor pšenico. — Jez pa sem prosil zate (Peter), da ne jenja tvoja vera; in ti, kadar se boš nekdanj spreobernal, poterdi svoje brate.“ Luk. 22, 31. 32.

4. kar Jezus Petru popred trikrat obljubi, mu tudi zroči, rekoč: „Pasi moje jagnjeta, pasi moje ovce.“ Jan. 21, 16. 17.

Kaj je s temi izreki Jezus tedej svetemu Petru zročil?

Jezus je

1. svetega Petra svoji cerkvi v stalni kamen vložil;

2. mu je zročil ključe do nebeškega kraljestva;

3. mu je dal povelje, pasti njegove jagnjeta in ovce njegove, t. j. vladati vso njegovo čedo, njegovo cerkev po vsem svetu.

Kdaj je Peter nastopil svojo višji pastirsko službo ali vidno poglavarstvo?

Precej potem, ko je bil Jezus v nebesa odšel in

nehal sam biti vidni poglavar. Kadar koli je bilo treba, kaj tehtnega določiti ali storiti, je to opravilo Peter v roke vzel. Tako postavim, ko je bilo voliti aposteljna namest Judeža, — binkoštno nedeljo — in v prvem prepiru zastran sprejemanja nevernikov v Jezusovo cerkev, i. t. d. ap. dj. 1, 15. — 2, 14. — 11, 2.

Ali je bilo tudi po Petrovi smerti cerkvi višji pastirstvo potrebno?

Tudi po Petrovi smerti je bilo in je še vedno višji pastirstvo potrebno; zakaj

1. da vedno ostane cerkev na zemlji, je vedno tudi treba skale ali stalnega kamna, na katerem stoji;

2. ako je bilo višji poglavarstvo potrebno, ko je bila cerkev še majhna, tem več je potrebno potem, ko se je cerkev razširila in se je tudi krivoverstev namnožilo.

Kdo je po Petrovi smerti vidni poglavar Jezusove cerkve?

Naslednik svetega Petra je vidni poglavar Jezusove cerkve; Peter je bil rimski škof, ko je bil križan, naslednik v neprenehani versti mu je torej rimski škof; imenuje se pa tudi papež t. j. oče in namestnik Kristusov na zemlji.

Kako so vse posamezne keršanske občine v eno samo cerkev združene?

Tako, da je podložen vsaki vernik svojemu lastnemu fajmoštru, vsaki fajmošter svojemu pravemu škofu, vsi škofje pa svetemu očetu papežu, rimskemu škofu.

Ali bi bil torej škof, ktereга papež niso postavili ali poterdili, pravi škof?

Ne; bil bi pa vsiljen in kriv pastir, kteremu bi verni ne smeli podložni biti.

Ali bi bil fajmošter, kterega škof ne pošljejo vernim, pravi fajmošter?

Ne; verni bi ga torej ne smeli kakor svojega fajmoštra sprejeti.

III.

Koliko cerkev je Jezus Kristus vstanovil?

Jezus je le eno cerkev vstanovil, kakor je tudi le ena resnica, le ena prava vera, le eno keršanstvo, le en Bog, le en Kristus, le en kerst. (Ef. 4, 4. 5.). Zunej ene so torej vse, ako bi jih še toliko bilo, krive cerkve, ne pa Jezusove. — „Na to skalo bom svojo cerkev (ne pa: svoje cerkve) zidal;“ pravi Jezus ter hoče, „da je le ena čeda in en pastir“ (Jan. 10, 16.). Ravno tako aposteljni pravijo; sv. Pavel (1. Kor. 12, 27.) imenuje cerkev „teló Jezusovo.“ Kakor je tedej Kristus le eno teló imel, je tudi le eno cerkev vstanovil.

Ali se zmed toliko cerkva, kolikor jih je dan današnji na svetu, zamore spoznati, ktera je prava?

Prava Jezusova cerkev se zamore vselej spoznati in od vsih drugih ločiti; — Kristus je namreč vidno cerkev z vidnimi znamenji vstanovil. Ako bi Kristus tega ne bil storil, bi ne bil smel z večnim pogubljenjem žugati tem, ki ne poslušajo cerkve njegove. — „Ako greší zoper tebe tvoj brat, povej cerkvi. Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očiten grešnik“ (Mat. 18, 17.). „Pojdite po vsem svetu in oznanujte evangeli vsem stvarém... Kdor ne véruje, bo pogubljen.“ Mark. 16, 15. 16.

Kako je Jezusova cerkev vidna?

Jezusova cerkev je vidna, ker njen uk oznanu-

jejo in njene zakramente delé vidno pooblasteni in vidno združeni predniki.

Ktere vidne znamenja mora imeti prava cerkev Jezusova?

Prava Jezusova cerkev mora biti:

1. edina; ker ne more obstati nobeno kraljestvo, „ktero je zoper sebe razdeljeno“

Luk. 11, 17. ;

2. sveta; ker je svet njen začetnik, sveta njena vera, sveti njeni zakramenti in sploh njen namen, posvetiti vse ljudi;

3. katoliška ali vesoljna; ker jo je Kristus za vse narode, za vse čase in za vse kraje vstanovil

Mat. 28, 19. ;

4. apostoljska; ker jo je Kristus zidal na aposteljne (Efez. 2, 20. — Mat. 16, 18.), se ona mora tudi le po pravih naslednikih aposteljnov ohraniti.

Ktera cerkev ima vse te znamenja?

Nobena druga, kakor naša, ki ji pravimo: rimsko katoliška, ker ima rimskega papeža svojega vidnega poglavarja.

Ali je naša cerkev edina?

Naša cerkev je edina, ker ima, če je tudi po vsem svetu razširjena, vendar le enega poglavarja, eno vero, eno daritev, ene zakramente.

Ali je naša cerkev sveta?

Naša cerkev je sveta, ker je svet njen začetnik, in uk; sveti so njeni zakramenti; ker svoje ude k svetosti napeljuje in so zmirej svetniki v nji, katerih svetost Bog s čudeži poterjuje.

Ali je naša cerkev katoliška ali vesoljna?

Naša cerkev je katoliška:

1. ker ima namen in lastnost, vse ljudi vseh časov odrešenja Jezusovega vdeleževati;

2. ker v sé sprejema vse narode;

3. ker se je po vsem svetu razširila in se še vedno širi, in

4. ker je ves Jezusov uk ohranila in ga še vedno nespremenjenega hrani. — Za tega voljo so jo katoliško imenovali še celo krivoverci vseh časov in jo še vedno ves svet tako imenuje.

Ali je naša cerkev apostoljska?

Naša cerkev je apostoljska:

1. ker so njeni predstojniki, namreč papež in škofje, pravi nasledniki aposteljnov, s katerimi so v neprenehani versti zvezani;

2. ker hrani Jezusov uk, kakor so ga aposteljni oznanovali.

Ali je še ktera druga cerkev edina?

Nobena druga cerkev ni edina, ker nima nobena ne enega samega poglavarja, ne ene same vere.

Ali je še ktera druga cerkev sveta?

Nobena druga ne more biti sveta:

1. ker začetnik nobene ni bil svet;

2. ker nobena svetnikov nima v sebi, in

3. nekatere so še celo nekaj svetih zakramentov in daritev svete maše zavergle in verske nauke učé, ki so svetosti nasproti.

Ali je še ktera druga cerkev katoliška ali vesoljna?

Nobena druga cerkev ni katoliška:

1. ker ni nobene, ki bi bila kakor naša od Kristusa sem do današnjega dne, ampak se je vsaka v poznejših časih pričela;

2. ker ni nobena po vsem svetu med vsemi narodi razširjena;

3. tudi ni nobena vsega Jezusovega nauka ohranila.

Ali je še ktera druga cerkev apostoljska?

Nobena druga ni apostoljska:

1. ker se je vsaktera od prave apostoljske cerkve ločila;

2. večidel tudi zato ne, ker nimajo škofov, t. j. apostoljskih naslednikov.

Ako tedaj zunaj naše cerkve nobena druga nima znamenj, ki jih mora prava Jezusova cerkev imeti, kaj se od tod izhaja?

Od tod se izhaja, da je le naša cerkev prava Jezusova cerkev; ali, da so vse druge krive cerkve.

IV.

Čemu je Jezus cerkev vstanovil?

Kristus je svojo cerkev na zemlji vstanovil, da vse ljudi do konca svetá uči, posvečuje, zveličuje in njegovega odrešenja vdeležuje.

Kaj ji je v ta namen zročil?

Zročil ji je v ta namen svoj božji uk, svojo oblast, svoje zakramente, tedej vse, kar nam je k zveličanju potrebno.

Ker ima Jezusova cerkev namen, vse ljudi učiti in zveličati, kaj ji je bilo treba še dati?

Treba je bilo Jezusovi cerkvi dati te lastnosti:

1. da je nezmotljiva v uku; in

2. da je zveličavna in sicer edino-zveličavna.

Kaj se pravi: cerkev je v uku nezmotljiva?

To se pravi: katoliška cerkev vedno čisti in nespremenjeni nauk uči, kakoršnega je od Jezusa prejela, in še ne more nič drugzega in nič drugače učiti, kakor kar je Jezus učil; — zato jo sveti Pavel (1. Tim. 3, 15.) imenuje: „steber in temelj resnice.“

Od kod vémo, da je katoliška cerkev nezmotljiva?

To resnico nas uči trojna Jezusova obljuba:

1. da „bo on prinji ostal vse dni do konca svetá“ Mat. 28, 20.;

2. da „duh resnice prinji ostane do konca svetá“ Jan. 14, 16. 17.;

3. da „je tudi peklenska moč ne bo premagala.“ Mat. 16, 18.

Ako bi se cerkev v Kristusovem uku zmotila, bi jo premagala moč pekla, iz kterega izhajaja laž.

Ali se ni še nikoli kakšen katolišk učenik v uku zmotil?

Marsikteri se je že zmotil; toda cerkev je vsacega tacega učenika izobčila, ki ni hotel preklicati svoje zmote. Dar nezmotljivosti namreč ni podeljen vsacemu posameznemu udu ali učeniku, temuč le splošnji cerkvi.

Ako bi torej v cerkvi kdaj prepir vstal zastran uka, ktere učnike moramo poslušati?

Tiste, kateri s papežem zedinjeni ostanejo. — „Simon, Simon! glej, satan vas je hotel imeti, da bi vas presejal, kakor pšenico. — Jez pa sem prosil zate, da ne jenja tvoja vera; in ti, kadar se boš nekdej spreobernal, poterdi svoje brate.“ Luk. 22, 31. 32.

Kaj se pravi: „katoliška cerkev je edino-zveličavna?“

To se pravi: da se zamoremo odrešenja in večnega zveličanja le vdeležiti, ako s katoliško cerkvijo v zvezi ali v občestvu ostanemo, ker le ona ima moč zveličati.

Zakaj nas le katoliška cerkev more zveličati?

Ker ima le katoliška cerkev

1. edino pravi Jezusov uk, in

2. k zveličanju potrebne svete zakramente.

Ali je tedej vse eno, če je človek katoliški kristjan, ali ne, da le v enega Bogá véruje?

To ni vse eno; zakaj

1. Bogá gotovo ne častí, kdor terdovratno zame-tuje katerokoli božjih resnic ali ktereга svetih zakra-mentov, ali kdor zaničuje ktereга teh, ki jih je sveti Duh postavil, da vladajo njegovo sveto cerkev
ap. dj. 20, 28. ;

2. Kristus naravnost pravi: „Kdor cerkve (moje) ne posluša, naj ti bo, kakor nevernik ali očiten grešnik.“ Mat. 13, 17.

Torej pravi sv. Avguštin: „Kdorkoli je ločen od katoliške cerkve, ravno zavoljo tega, ker je potem takem tudi od edinosti Kristusove ločen, ne bo imel večnega življenja, ampak jeza božja nad njim ostane, ako še tako hvale vredno živí.

Kdo je v katoliški cerkvi?

Katoliški kristjani so vsi tisti, ki so keršeni, kar cerkev uči, vérujejo in so pokorni papežu, svojemu duhovnemu višjemu pastirju.

Ali so grešniki tudi še v katoliški cerkvi?

Tudi grešniki so še v cerkvi; zakaj saj Kristus svojo cerkev primerja z njivo, kjer rastete pšenica in lulika; z mrežo, v kateri so dobre in slabe ribe (Mat. 13.). Vender so pa grešniki mertvi udje, in ne bodo zveličani, ako v grehu umerjó.

Kteri ljudje pa niso v katoliški cerkvi?

1. Nekeršeni, judje, neverniki in malikovavci;
2. krivoverci, ki terdovratno ktero keršansko resnico zametajo;
3. Ločenci (razkolniki), ki so se od vidnega poglavarja Jezusove cerkve ločili in si družega zbrali;
4. izobčenci, ktere je cerkev iz sebe izobčila.

Kdo je v krivi veri s svojim zadolženjem ali s hudobno voljo?

1. Kdor spozná pravo cerkev, pa se ji zavolj česa koli ne podverže;

2. kdor bi, ako bi si le resnično prizadeval, lahko spoznal pravo cerkev, pa zavoljo česa koli resnice ne iše.

Ali kdaj smemo soditi in reči: ta je krivoverec iz svojega zadolženja, ta pa brez vsega zadolženja?

Sodbo je Bog sam sebi prideržal; le on serca in obisti preiskuje in človeške skrivnosti sodi. ps. 7, 10.

Bimlj. 2, 16.

Kaj tedej v apostoljski veri spoznamo z besedami: „vérujem sveto katoliško cerkev?“

S temi besedami spoznamo:

1. da je Kristus vstanóvil cerkev, in sicer le eno, ki ne bo nikdar jenjala in v uku se nikdar zmotila;

2. da smo Jezusovi cerkvi dolžni ravno tako vérovati in pokorni biti, kakor njemu samemu; in

3. da Jezusova cerkev ni nobena druga, kot rimsko-katoliška; tedej ta, v kateri smo mí.

Zakaj Jezusovi cerkvi „naša mati“ pravimo?

Jezusova cerkev je pač po vsi pravici naša mati; zakaj:

1. ona nas je v svetem kerstu duhovno prerodila in v otroke božje posvetila;

2. ona nas z božjo besedo in angeljskim kruhom hrani in živi;

3. ona nas v strahu božjem redí;

4. ona nam je vsikdar z molitvijo, tolažbo in pomočjó na strani v življenji, v smerti in po smerti.

Častimo torej in ljubímo cerkev, kakor svojo mater; radi njen uk poslušajmo in se ponižno pod-

verzimo vsem njenim zapovedim; zakaj njemu Bog ne bo Oče, komur cerkev mati ni. — (Sv. Ciprijan, škof in mučenec, † leta 258.).

V.

V čem je občestvo svetnikov?

Občestvo svetnikov je v tem, da so vsi udje Jezusove cerkve kakor udje enega telesa v Kristusu za čas in večnost v zvezi med seboj, in da se vsi njenih duhovnih dobrót vdeležvajo. — „Kakor imamo v enem telesu veliko udov, tako nas je veliko eno teló v Kristusu, slehern pa smo eden družega udje.“ Rimlj. 12, 4. 5.

Kteri so udje svete cerkve, ki so med seboj zvezani in združeni?

Udje svete cerkve, ki so med seboj zvezani in združeni, so:

1. udje vojskovavne cerkve, t. j. vsi verniki katoliške cerkve na zemlji;
2. udje terpeče cerkve, t. j. duše v vicalih;
3. udje zmagovavne cerkve, t. j. svetniki v nebesih.

Zakaj imenujemo to občestvo „občestvo svetnikov“?

Ker so temu občestvu prišteti le udje prave Jezusove cerkve, ktere sveto pismo imenuje svetnike.

Zakaj jih sveto pismo „svetnike“ imenuje?

1. Ker so vsi poklicani k svetosti, in jo zmorejo doseči, ako le resnično hočejo;
2. ker so vsi bili posvečeni v svetem kerstu;
3. ker jih je že veliko zveličanih svetnikov.

Ktere so duhovne dobróte, ki se jih vsi udje svete cerkve vdeležvajo?

Te duhovne dobróte so:

1. Jezusov uk;

2. sveti zakramenti;
3. daritev svete maše;
4. molitev;
5. dobre dela in zasluženja vernih kristjanov.

Ali imajo tudi grešniki, ki so pa še s cerkvijo združeni, delež teh duhovnih dobrot?

Grešniki, ki so v smertnem grehu, so mrtvi udje in ne morejo deleža imeti pri duhovnih dobrotah pravičnih; vendar pa po priprošnjah pravičnih zadobivajo veliko gnad v spokorjenje.

Kakošno zvezo imamo verni na zemlji med seboj?

Verni na zemlji molimo drugi za družega in si z dobrimi deli pomagamo. — „Molite eden za družega, da bote ohranjeni; veliko namreč premore stanovitna molitev pravičnega.“

Jak. 5, 16.

Kakošno zvezo imamo verni na zemlji z dušami v vicah?

Verni na zemlji imamo zvezo z dušami v vicah, da za nje Bogá prosimo, in jim z molitvijo, z dobrimi deli in posebno z daritvijo svete maše pomagamo; — duše v vicah pa za verne na zemlji Boga prosijo. „Sveta in dobra je misel za mrtve moliti, da bi bili grehov rešeni.“ 2. Mak. 12, 46.

Kakošno zvezo imamo verni na zemlji s svetniki v nebesih?

Verni na zemlji imamo zvezo s svetniki v nebesih, da jih častimo in na pomoč kličemo; — svetniki pa za nas verne na zemlji Bogá prosijo. — „Ljubzen nikoli ne mine.“ 1. Kor. 3, 8.

X. Člen vere.

„Odpušenje grehov.“

Kaj nas učé v apostoljski veri besede: „odpušenje grehov?“

Te besede nas učé, da je Jezus Kristus svoji cerkvi dal oblast, po njegovem zasluženji odpušati grehe in z grehi zaslužene kazni. — „Prejmite svetega Duhá, kterim boste grehe odpustili, so jim odpušeni, in kterim jih boste zadržali, so jim zadržani.“ Jan. 20, 22. 23.

Kdo ima v pravi cerkvi oblast grehe odpušati?

Škofje in mašniki imajo v pravi cerkvi oblast grehe odpušati.

Kje škofje in mašniki grehe odpušajo?

V zakramentu svetega kersta in svete pokore; in sicer v svetem kerstu izvirni greh in vse pred kerstom storjene grehe; v sveti pokori pa vse po svetem kerstu storjene grehe.

XI. Člen vere.

„Vstajenje mesá.“

Kaj se o človekovi smerti godí?

O človekovi smerti se duša od telesa loči in k sodbi gre, teló pa se v zemljo verne.

Doklej teló v zemlji ostane?

Do sodnjega dné; takrat pa ga bo Bog zopet v življenje obudil in za vse večne čase zopet sklenil z dušo. In to imenujemo vstajenje mesá. — „On, ki je obudil Jezusa Kristusa od mertvih, bo oživil tudi vaše umerljive telesa zavoljo njegovega Duhá, ki v vas prebiva.“ Rim. 8, 11.

S katerim telesom se bo vsaka duša zopet sklenila?

Ravno s tem telesom, v katerem zdaj prebiva; to je že pobožni Job vedil povedati, rekoč: „Vém, da bom zopet obdan s svojo kožo ter v svojem mesu gledal svojega Bogá.“ *Job. 19, 25. 26.*

Kako je to mogoče?

Ravno tako, kakor je Bog prvo človeško teló vstvaril iz ila zemlje, bode Bog vpepeljeno naše teló zopet oživil s svojo vsegamogočnostjo.

Zakaj bomo vstali v telesu, kterega zdaj imamo?

Zato: „da slehern v svojem telesu (povračilo) prejme, kakor je storil ali dobro ali hudo.“ *2. Kor. 5, 10.*

Ali bodo vsi ljudjé od smerti vstali?

„Vsi bomo sicer vstali, toda spremenjeni ne bomo vsi“ (*1. Kor. 15, 51.*); le pravični bodo vstali v častitljivem, hudobni pa v ostudnem telesu.

Kakošne bodo častitljive telesa?

Podobne bodo častitljivemu Jezusovemu telesu. — „Takrat se bodo pravični svetili, kakor solnce v kraljestvu svojega Očeta“ (*Mat. 13, 43.*). „Jezus Kristus bo naše revno teló spremenil, da ga bo vpodobil svojemu častitljivemu telesu.“

Ef. 3, 21.

XII. Člen vere.

„In večno življenje. Amen.“

Kaj vérujemo in spoznamo z besedami: „in večno življenje?“

S temi besedami vérujemo, da je po tem življenji še drugo, in sicer zveličano življenje v nebesih, kjer bodo pravičnim vse želje spolnjene; oni bodo Bogá gledali od obličja do obličja.

Ali pogubljeni ne bodo tudi vekomej živeli?

Tudi pogubljeni bodo sicer vekomej živeli, toda v peklu, v ognjenem in žvepljenem jezeru, kjer bodo pa vekomej terpeli. *Skriv. razod. 20, 9.*

Kaj beseda „Amen“ v apostoljski veri pomeni?

Beseda „Amen“ pomeni: „resnično je, torej vse trdno verujem, kar sem v apostoljski veri govoril.“

Od štirih poslednjih reči.

Ktere so štiri poslednje reči?

Štiri poslednje reči so:

1. smert;
2. sodba;
3. pekel;
4. nebesa.

Ali je koristno, spominjati se poslednjih reči, ali premišljevati jih?

Pa še zelo koristno je po besedah svetega pisma, ki pravi: „Pri vseh svojih delih se spominjaj svojih poslednjih reči, in vekomej ne boš grešil.“ *Pris. 7, 40.*

a) Od smerti.

Kaj je smert?

Smert je ločitev duše od telesa.

Ali moramo vsi umreti?

Vsi moramo umreti. Tega nas vsakdanja skušnja uči, pa tudi sv. pismo, ki pravi: „Ljudém je odločeno enkrat umreti.“ *Hebr. 9, 27.*

Od kod pride, da mora vsak človek umreti?

To pride po grehu, ki sta ga bila prva človeka v raji storila. Ko bi Adam ne bil grešil, bi bilo tudi

naše teló neumerjoče ostalo. Smert je plačilo za greh. — „Po enem človeku je prišel greh na svet in po grehu smert, in tako je nad vse ljudi smert prišla, ker so vsi v njem grešili.“

Rimlj. 5, 12.

Kdaj, kje in kako bomo umerli?

Kadar, kjer in kakor bo volja božja; dneva in ure ne vemo (Mat. 25, 13.). Ob uri, ki je ne veste, bo Sin človekov prišel (Mat. 24, 44.); torej bodimo za smert vedno pripravljene.

Kako moramo za smert vedno pripravljene biti?

Vedno se moramo greha skerbno varovati in dobre dela delati, da nas smert nikoli nepripravljenih ne najde.

Kakošna je smert pravičnih?

„Draga je pred Gospodovimi očmi smert njegovih svetnikov.“ ps. 115, 5.

Kakošna je smert grešnikov?

„Smert grešnikov je prav huda.“ ps. 33, 22.

b) Od sodbe.

Kaj se s telesom človekovim po smerti godí?

Človekovo teló se pokoplje v zemljo, kjer strohni in se spremeni v prah, iz kterega je vzeto.

Kaj se z dušo človekovo precej po njegovi smerti godí?

Duša človekova je precej po smerti njegovi sojena. — „Ljudém je odločeno enkrat umreti, po tem pa sodba.“ Hebr. 9, 27.

Kako pravimo ti sodbi?

Ti sodbi precej po smerti pravimo „posebna“ sodba, ker je vsaka duša posebej sojena.

Po čem bo Bog sodil?

Bog nas bo sodil po vsem, kar smo na zemlji dobrega ali hudega mislili, želeli, govorili in storili, ali kar smo dobrega opustili. — „Vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim, da slehern prejme, kakor je storil, ali dobro ali hudo.“ 2. Kor. 5, 10.

Kam je duša pri posebni sodbi obsojena?

Ali v vice, ali v pekel, ali pa v nebesa, kamor si je zaslužila.

c) Od vice.

Kaj so vice?

Vice so kraj, kjer duše terpé časne kazni.

Ktere duše so obsojene v vice?

V vice so obsojene duše tistih ljudi, kateri sicer v gnadi božji umerjó, pa imajo vendar še male grehe nad sabo, in kateri se svojih grehov v življenji še niso zadosti spokorili. „Nič omadežvanega ne pojde v nebeško kraljestvo.“ Skriv. raz. 21, 27.

Kakošno terpljenje imajo duše v vicah?

Duše v vicah zlasti zato veliko terpé, ker neizrečeno močno hrepené, Bogá gledati in večno vživati, pa ga vendar le ne morejo; verh tega imajo tudi še drugo terpljenje, ktereга jim je božja pravica naložila.

Kako zamoremo dušam v vicah pomagati?

Dušam v vicah, s katerimi smo v občestvu, zamoremo pomagati:

1. z daritvijo svete maše;
2. z molitvijo in odpustki;
3. z družimi dobrimi deli.

„Sveta in dobra je misel za mertve moliti, da bi bili grehov rešeni.“ 2. Mak. 12, 46.

Ali smo dolžni, dušam v vicah pomagati?

Dolžni smo sploh dušam v vicah pomagati že iz ljubezni, s katero smo z njimi sklenjeni; posebno pa smo to iz hvaležnosti dolžni svojim staršem, bratom in sestram, prijatlom in dobrotnikom.

Doklej duše v vicah ostanejo?

Duše v vicah ostanejo, dokler se popolnoma ne očistijo; ker nič nečistega ne more iti v nebeško kraljestvo.

d) Od pekla.

Kaj je pekel?

Pekel je tisti strašni kraj, kjer pogubljeni ve-komej terpé.

Kdo pride v pekel?

V pekel pride, kdor v smertnem grehu umerje.

Kakošno terpljenje je v peklu?

Neizrečeno strašno terpljenje je v peklu; in sicer:

1. Pogubljeni s strahom in trepetom v Bogá svojega pravičnega sodnika mislijo in so spred božjega obličja zaverženi. — „Poberite se spred mene, prekleti! v večni ogenj.“ Mat. 25, 41.

2. Červ jih zmirej grize, da so z lastnim zadolženjem zgubili večno veselje v nebesih. — „Njih červ ne umerje.“ Mark. 9, 43.

3. So v družbi hudobnih in zaverženih duhov. — „Poberite se v večni ogenj, kateri je pripravljen hudiču in njegovim angeljem.“ Mat. 25, 41.

4. Še veliko družih kazni bodo terpeli, ktere sv. pismo primerja z neugasljivim ognjem in s temnim

krajem, kjer je jok in škripanje z zobmi (Mark. 9, 47. Mat. 8, 12.). Umerl je pa tudi bogatin, in je bil pokopan v pekel. — Povzdignil je pa svoje oči, ki je bil v terpljenji, in je od deleč vidil Abrahama in Lazarja v njegovem naročji. — In on je zavpil, rekoč: Oče Abraham, usmili se me, in pošlji Lazarja, da pomoči konec svojega persta v vodo in ohladi moj jezik. Luk. 16, 22—24.

5. Vse to terpljenje bode vekomej terpelo, t. j. brez vsega konca, brez upanja kacega polajška ali odrešenja; — „Njih ogenj ne ugasne; njih červ nikdar ne umerje.“ Mark. 9, 43. Skriv. raz. 20, 9. 10.

Zakaj Bog greh v peklu vekomej kaznuje?

Zato:

1. ker neskončna pravica božja za razžaljenje neskončnega Veličastva božjega zahteva tudi neskončno (večno) kazen.

2. Ker vsi, ki v smertnem grehu umerjó, vekomej v grehu terdovratni ostanejo; dokler pa greh ostane greh, se tudi kaznuje.

3. Kakor Bog čednost vekomej plačuje, mora tudi greh vekomej kaznovati; in ker je svet, ravno tako, kakor dobro vekomej ljubi, tudi hudo vekomej sovraži.

4. Ako bi ne bilo večne kazni za greh, bi ljudje brez strahú greh delali in malo se menili za spokorjenje in dušno zveličanje. — Ako jih še večna kazen od greha ne odvračuje, kaj bi se še le godilo, ako bi se greh kaznoval le začasno. (Tertulijan.)

Ali vsi enako terpe v peklu?

Vsak terpi za svoje grehe in po svojih grehih.

e) Od nebes.

Kaj so nebesa?

Nebesa so srečno prebivališče svetnikov, kjer se Bog izvoljenim svojim zvestim služabnikom obliče v obliče razodeva, in je on sam njih neizrečeno veliko plačilo.

Kdo pride v nebesa?

V nebesa pride, kdor v gnadi božji umerje in za storjene grehe ali v tem ali v unem življenji (vicah) zadosti.

Ali je nebeško veselje veliko?

Nebeško veselje je neizrečeno veliko. — „Okó ni vidilo, uhó ni slišalo, in v serce človekovo ni prišlo, kar je Bog pripravil tem, kateri ga ljubijo.“ 1. Kor. 2, 9.

Kaj vemo iz Jezusovega nauka od nebeškega veselja?

Od nebeškega veselja vemo:

1. Izvoljeni bodo božje lastnosti in božjo voljo v nebesih veliko bolj popolnoma, kakor tukej na zemlji, spoznali in se zavolj tega spoznanja močno veselili, obliče v obliče bodo gledali Boga, ljubili in vživali ga. — „Blagor jim, kateri so čistega sercá, ker oni bodo Bogá gledali“ (Mat. 5, 8.). — „Vemo, da bomo, ko se prikaže, njemu podobni, ker ga bomo vidili, kakoršen je.“

1. Jan. 3, 2.

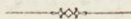
2. Oní ne bodo imeli v nebesih nobene tudi nar manjši težave ali zopernosti ne. — „Bog bo obrisal vse solze od njih očí, in smerti ne bo več, tudi ne bo več ne žalovanja, ne vpitja, ne bolečine, ker poprešnje je minilo.“ Skriv. raz. 21, 4.

3. Izvoljeni se bodo tudi zavoljo vsega, kar so na zemlji dobrega storili, neizrečeno veselili in bodo zmiraj dobro in mirno vest imeli. — „Blagor mertvim, kateri v Gospodu umerjó; zakaj njih dela za njimi gredó.“ *Skřiv. raz. 14, 13.*

4. Oni bodo v neizrečeno veseli družbi pri Bogu, pri Jezusu, pri Materi božji, pri angeljih in svetnikih. — „Pristopili ste v mesto živega Bogá, k nebeškemu Jeruzalemu in k množici veliko tavžent angeljev, k cerkvi pervencov, kateri so zapisani v nebesih, in k Bogu sodniku, in k duhovom popolnoma pravičnih in k Jezusu, sredniku nove zaveze.“ *Hebr. 12, 22–24.*

5. Izvoljeni bodo neizrečeno zveličanje vekomej vživali, ki jim ga nihče ne bo môgel odvzeti. — „Pravični pojdejo v večno življenje.“ *Mat. 25, 46.*
Ali bodo v nebesih vsi izvoljeni enako veselje imeli?

„Slehern bo lastno plačilo prejel po svojem delu.“ (*1. Kor. 3, 8.*) — „Kdor pičlo seje, bo tudi pičlo žel; in kdor seje v obilnosti, bo tudi žel v obilnosti.“ *2. Kor. 9, 6.*

II. Poglavje.

Od upanja.

Kaj se pravi keršansko upati?

Keršansko upati se pravi: terdno se zanesti, da nam bo Bog dal, kar nam je zavoljo neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa obljubil.

Kaj upamo od Bogá?

Upamo od Bogá večno življenje, t. j. večno zveličanje in vse pripomočke, ki jih k zveličanju potrebujemo.

Zakaj upamo od Bogá?

Zato upamo od Bogá, ker je Bog vsegamogočen, v spolnovanji svojih obljub zvest ter neskončno dobrotljiv in usmiljen; — ker torej more in hoče vse spolniti, kar je obljubil.

Ali je keršansko upanje potrebno?

Keršansko upanje je, kakor vera, tako potrebno, da brez njega ni moč Bogu vseč biti. — „Zdaj pa ostanejo vera, upanje, ljubezen, to troje.“

1. Ker. 13, 13.

S čem se keršanskega upanja naj bolj vadimo?

Keršanskega upanja se nar bolj z molitvijo vadimo.

Od molitve.

Kaj se pravi: „moliti?“

Moliti se pravi, svojega duhá k Bogu povzdigo-

vati, ali z Bogom pogovarjati se; molitev je tedaj povzdigovanje duhá k Bogu ali pogovor z Bogom.

Zakaj molimo?

Zato molimo, da Bogá, svojega nar vikšega Gospoda, po dolžnosti častimo, da se mu za prejete dobrote zahvalujemo in da ga potrebnih reči prosimo, zlasti odpušanja grehov in pomoči v vseh nadlogah.

Kolikna je toraj molitev?

Molitev je trojna: častivna, zahvalivna in prosivna.

Kdo zamore moliti?

Vsaka stvar, ki Bogá spozna in je zmožna, ga ljubiti, zamore moliti.

Kako zamoremo moliti?

Moliti zamoremo:

1. da ali same misli in želje svojega duhá k Bogu povzdigujemo, -- to je notranja molitev;

2. da svoje misli in želje tudi z besedo izrekujemo; in to je vnanja molitev. -- Obé te molitvi smo se od Kristusa naučili.

Ali je to molitev, kadar kdo le besede izrekuje in tega ne misli in ne želi, kar z besedo govori?

To ni molitev; je le blebetanje in nič ne veljá pri Bogú. -- „To ljudstvo me častí z ustnicami, njih sercé je pa deleč od mene“ (Mat. 15, 8.), je Jezus očital Judom.

Ali je dobro in potrebno, da tudi z besedo (po zunanje) molimo?

Z besedo moliti je dobro in potrebno, ker s tako molitvijo sami sebe in druge, ki nas vidijo ali slišijo, k pobožnosti vnemamo, in ker usta govore, česar je serce polno.

Ali smo dolžni moliti?

Moliti smo dolžni:

1. ker nam je Bog molitev zapovedal;
2. ker je tudi Jezus molil in nam s tem dal zgled, da ga posnemajmo;
3. ker smo dolžni Bogu skazovati živo zaupanje, priserčno hvaležnost in nar večí čast;
4. ker brez molitve ne moremo in ne smemo pričakovati božjih gnad, ktere nam je Bog le obljubil dati, če ga prosimo. „Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal“ (Jan. 26, 23.). „Prositate in se vam bo dalo.“ Mat. 7, 7.

Ali je lahko moliti?

Kolikor bolj kdo Boga ljubi, tem raje in ložje moli; kdor pa Bogá ne ljubi, ali je od Bogá popolnoma obrnjen, mu tudi molitev ni mar.

Kaj nam pa še molitev ovira?

V molitvi nas motijo tudi raztresenja, t. j. vnanje časne reči in posvetne skerbí, ki prerade naše misli tudi med molitvijo na-se vlečejo.

Ali je vsako raztresenje pregrešno?

Le tiste raztresenja so pregrešne, katerih smo sami krivi in katerim se prostovoljno vdamo; če jih pa nismo sami krivi in se zoper nje vojskujemo, nam zasluženje še množé.

Ktere pomočke imamo zoper raztresenje?

Preden začnemo moliti, pustimo posvetne skerbi na stran; prav živo si pred oči postavimo Bogá vsegapričujočega in vsegavednega. Tudi molitvine bukve, če iz njih beremo, marsikteremu raztresenju pot prestrižejo. — „Preden moliš, se pripravi in ne bodi kakor človek, ki Bogá skuša.“ Sir. 12, 23.

Ali naj posamezno ali združeno molimo?

Posamezno in združeno; zlasti je združena molitev močna in koristna, toraj nam bodi posebno priporočena. Jezus pravi: „Kjer sta dva ali trije zbrani v mojem imenu, sem jest sred med njimi.“ Mat. 18, 20.

Kdaj naj molimo?

Kristus pravi: „da je treba vselej moliti in ne jenjati.“ Luk. 18, 1.

Kako je pa mogoče vedno moliti?

Vedno molimo, ako svoje misli in svoje želje k Bogu pogostoma povzdigujemo ter mu darujemo vse svoje dela in terpljenja, križe in težave, žalosti in veselja; pa tudi še poseben čas molitvi odločujmo.

Kdaj še posebni čas molitvi odločujmo?

1. Pri službi božji;
2. v skušnjavah, v skrivnih in očitnih nadlogah;
3. vsaki dan zjutraj, o poldne in zvečer, pred jedjo in po jedi, pred tehtnimi opravili in po njih.

Ali naj le za-se molimo?

Ne le za-se, molimo tudi za druge: za žive in mertve, prijatle in neprijatle, zlasti pa za starše, brate, sestre, dobrotnike, za duhovne in posvetne gosposke.

Kje naj molimo?

Povsod, ker je Bog vsegapričujoč, tedaj povsod pri nas; zlasti pa molimo v cerkvi, ki je hiša božja in kraj molitve.

Kakošna mora biti naša molitev, da je Bogu prijetna in nam pomagljiva?

Molitev mora biti:

1. Pobožna, to je: pri molitvi moramo vselej

v Bogá in v to misliti, kar govorimo. „Bog je duh, in kateri ga molijo, ga morajo v duhu in resnici moliti“ Jan. 4, 24. ;

2. serčna, to je: v sercu moramo čutiti, kar z besedo izrekujemo ;

3. resnična, to je: tudi sami si prizadevajmo za to, česar Bogá prosimo ;

4. ponižna, to je: prepričani bodimo, da smo zlasti zavoljo svojih grehov pred Bogom vsi nevredni, in da nam On le iz samega usmiljenja dobrote skazuje. — „Molitev ponižnega bo oblake prederla“ Sir. 35, 21. ;

5. skesana, to je: pravo žalost nad svojimi grehi občutimo in terdno sklenimo, svoje življenje poboljšati. Očitni grešnik je terkal na persi, rekoč : „Bog, bodi milostljiv meni grešniku“! in je šel opravičen domú, prevzetni farizej pa ne Luk. 18. ;

6. v Jezusovem imenu, to je: le v Jezusovo neskončno zasluženje zaupajmo, ne pa v svoje dobre dela. — „Ako boste Očeta kaj prosili v mojem imenu, vam bo dal“ Jan. 16, 23. ;

7. stanovitna, to je, moliti ne smemo jenjati, če tudi nismo precej uslišani. — „Vse, kar koli prosite v molitvi, ako vérujete, boste prejeli“ Mat. 21, 22. ;

8. izročena ali vdana v voljo božjo, to je: Bogú moramo prepustiti, da nas po svoji previdnosti ali usliši ali pa ne. — „Moj Oče! ako je mogoče, naj gre od meneta kelih; pa vender ne, kakor jest hočem, ampak kakor ti“ Mat. 26, 39. ;

9. iz dobrega namena, to je: molimo, da bi Bogá po dolžnosti častili in vedno boljši in svetejši

prihajali, ne pa, da bi nas ljudjé hvalili. — „Kadar molite, ne bodite kakor hinavci, kateri radi v shodnicah in na voglih potov stojé in molijo, da bi jih ljudjé vidili. Resnično, povem vam, prejeli so svoje plačilo. — Ti pa, kadar moliš, pojdi v svoj hram, zapri duri in moli svojega Očeta na skrivnem; in tvoj Oče, kateri na skrivnem vidi, ti bo povernil.“

Mat. 6, 5. 6.

Kaj nam pomaga dobra molitev?

Dobra molitev stori:

1. da dosežemo, česar Bogá prosimo, ako je v naše zveličanje. „Prositate, in se vam bo dalo. Zakaj slehern, kateri prosi, prejme“ Mat. 7, 7. 8.;

2. da smo v nadlogah potolaženi in upokojeni, in jih ložeje preterpimo. — „Je kdo med vami žalosten, naj moli“ Jak. 15, 13.;

3. da smo v skušnjavah pokrepčani, in jih ložeje premagamo. — „Vaš Oče jim bo dal z nebes dobrega duhá, kateri ga prosijo Luk. 11, 13.;

4. da prihajamo vedno boljši, pobožniši in Bogú prijetniši. — To nam spričuje življenje Marije prečiste device, aposteljnov, prvih kristjanov in vseh svetih ljudi.

Kje najdemo ob kratkem, za kar nam je treba moliti?

Za kar nam je treba moliti, ob kratkem najdemo v Gospodovi molitvi, ki se tudi „Očenaš“ imenuje, in se tako le glasi:

„Oče naš“

„kteri si v nebesih! — Posvečeno bodi tvoje ime; — pridi k nam tvoje kraljestvo; — zgôdi se tvoja volja,

kakor v nebesih, tako na zemlji; — daj nam danes naš vsakdanji kruh; — in odpusti nam naše dolgé, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom; — in nas ne vpelji v skušnjavo; — temuč reši nas od hudega. Amen.“ Mat. 6, 9–13.

Zakaj se ta molitev „Gospodova molitev“ in „Očenaš“ imenuje?

Gospodova molitev zato, ker jo je naš Gospod Jezus Kristus učil; očenaš pa, ker se s tema besedama začneja.

Koliko delov ima Očenaš?

Očenaš ima odgovor in sedem prošenj.

Ktere besede se imenujejo odgovor?

Ogovor se imenujejo besede: „Oče naš, kateri si v nebesih“, in sicer zato, ker z njimi Boga ogovarjamo.

Zakaj Boga ogovarjamo z besedo: „Oče“?

1. Zato, ker je v resnici naš Oče, ki nas je vstvaril po svoji podobi, pri svetem kerstu nas v svoje otroke posvetil in tudi po očetovo za nas skerbí. — „Ali nimamo vsi enega Očeta, ali nas ni en Bog vstvaril?“ (Mat. 2, 10.) „V so svojo skerb na-nj zvernite, ker njemu je skerb za vas“ 1. Pet. 5, 7. ;

2. zato, da se v nas obudí otročje zaupanje v njega, kadar molimo.

Zakaj praviš: oče naš, in ne „oče moj“?

Ker je Bog oče vseh ljudi in je torej vsaki dolžan, kakor vse ljubiti, tako tudi za vse moliti. Mat. 2, 10.

Zakaj pravimo: „kateri si v nebesih“?

1. Zato, ker Bog, dasi je tudi povsod pričuoč,

vender posebno v nebesih prebiva, kjer se svojim izvoljenim od obličja do obličja kaže in uživati daje;

2. s temi besedami kažemo, da smo na zemlji le popotniki, ki so nam nebesa prava domovina;

3. nas te besede opominjajo, da svoje sercé od posvetnega odtergujemo, in le v nebesa povzdigujemo, kadar molimo.

Kaj prosimo v prvi prošnji: „Posvečeno bodi tvoje imé“?

1. Da bi vsi ljudjé na zemlji Bogá prav spoznali in častili;

2. da bi se neverniki, krivoverci in grešniki k Bogu spreobrnili in resnično spokorili;

3. da bi nikdo nikoli nečastí ne delal božjemu imenu.

Zakaj je to prva prošnja?

Zato, ker nam mora biti čast božja vselej prva in poglobitna skerb.

Kaj prosimo v drugi prošnji: „pridi k nam tvoje kraljestvo“?

1. Da bi Bog svoje kraljestvo, to je, svojo cerkev in pravo vero širjal in uterdoval, kraljestvo hudičevo pa, t. j. pregrehe, nevero in vse zmote, razdeval;

2. da bi nam Bog svojo gnado, vero, upanje in ljubezen dodelil in v nas vedno množil;

3. da bi po tem življenji vsi v nebesa prišli.

Kaj prosimo v tretji prošnji: „zgòdi se tvoja volja, kakor v nebesih, tako na zemlji“?

1. Da bi nam vsem Bog gnado dal, njegove svete zapovedi vselej, na tanko in voljno spolnovati, kakor jih angelji in svetniki v nebesih spolnujejo;

2. da bi se vsi vselej in v vseh okolišinah v božjo voljo vdali.

Kaj prosimo v četrty prošnji: „Daj nam danes naš vsakdanji kruh“?

1. Da bi nam Bog dal vse, česar nam je za telesno in dušno življenje treba;

2. da bi Bog lakoto in draginjo, pa tudi greh, kateri večkrat za sabo vodi take nesreče, dobrotljivo od nas odvernill.

Zakaj nas Jezus uči, le vsakdanjega kruha prositi?

Jezus nas je s tem hotel učiti, da le potrebnih reči prosimo, in ne obilnosti in bogastva katero, ima toliko nevarnost.

Kaj prosimo v peti prošnji: „Odpusti nam naše dolgé, kakor tudi mi odpušamo svojim dolžnikom“?

Da bi nam Bog grehe odpustil ravno tako, kakor mi iz serca odpustimo tistim, ki so nas razžalili; kdor tedej svojim razžalnikom ne odpusti, v ti prošnji prosi, da bi tudi njemu Bog ne odpustil grehov.

Kaj prosimo v šesti prošnji: „In nas ne vpelji v skušnjavo“?

1. Da bi Bog vse skušnjave in grešne nevarnosti in priložnosti od nas odvernill;

2. ali nam pa moč dodelil, se jim zoperstaviti ter jih premagati.

Kdo nas skuša ali v greh zapeljuje?

1. Naše mesó, t. j. naše hudo nagnjenje in poželenje. — „Vsak je skušan, kadar je od svojega poželenja vlečen in vabljen“ Jak. 1, 14;

2. svet, t. j. hudobni ljudje s pregrešnim govorjenjem in življenjem, bogastvo, nečimurna čast in druge posvetne reči. — „Vse, kar je na svetu, je poželenje mesá in poželenje oči in napuh življenja, kar ni iz Očeta, ampak iz svetá“

3. hudič, ki nam pamet slepi, vero slabí in prelomnikom božjih zapoved obeta veselje in srečo. — „Bodite trezni in čujte; ker hudič, vaš zopernik, hodi kakor rjoveč lev okoli in iše, koga bi požerl.“ 1. Pet. 5, 8.

Zakaj Bog skušnjave pripuša?

1. Da nas v gorečnosti in ponižnosti vedno ohrani;
2. da se nam zasluženje množi. — „Blagor človeku, kateri preterpi skušnjava; ker skušen bo prejel krono življenja, ki ga je Bog obljubil tistim, kateri ga ljubijo.“ Jak. 1, 12.

Ali je vsaka skušnjava greh?

Skušnjava še ni greh; greh nam je le, ako se vanjo lahkomišljeno podamo ali vanjo privolimo.

Kaj nam je storiti, da v skušnjava ne privolimo?

Čuti in moliti moramo, tako Kristus uči, rekoč: „Čujte in molite, da ne pridete v skušnjava.“

Mat. 26, 41.

Kaj prosimo v sedmi prošnji: „Temuč reši nas od hudega“?

1. Da bi nas Bog zlasti hudega na duši, t. j. greha rešil in nas obvarval večnih in časnih kazni greha;

2. da bi nas Bog tudi časnih nadlóg in težáv rešil, ako niso k našemu zveličanju;

3. da bi nam dodelil gnado, vse nadlôge in težáve, ki nam jih pošilja, poterpežljivo in stanovitno poterpeti.

Kaj pomeni beseda: „Amen“?

Beseda „Amen“ poméni: „Zgôdi se, ali zgodilo se bo, česar smo prosili.“

Ktero molitev večidel Očenašu pridevamo?

Očenašu večidel pridevamo molitev, s katero zlasti presveto Devico Marijo, Mater božjo, častimo in na pomoč kličemo, rekoč:

„Češena si Marija!“

„gnade polna, Gospod je s tabo. Žegnana si med ženami, in žegnan je sad tvojega telesa, Jezus. Sveta Marija, Mati božja! prôsi za nas grešnike zdaj in ob naši smertni uri. Amen.“

Iz koliko delov je ta molitev?

Češena si Marija je hvalivna in prosivna molitev in je sestavljena iz tréh delov:

1. iz pozdravljenja vélicega angelja Gabriela, ki je Marii oznanil, da bo mati Jezusova;
2. iz pozdravljenja Elizabete, ki jo je Marija obiskala; in
3. iz besedí, ki jih je sveta cerkev pristavila.

Zakaj Marijo imenujemo: „gnade polna“?

1. Ker je obilnost gnad od Bogá prejela;
2. ker jo je Bog k nar večí svetosti in tudi k nar večí časti na zemlji in v nebesih povzdignil.

Kaj pomenijo besede: „Gospod je s teboj“?

Da je Marija nar ljubši hčí nebeškega Očeta, ker je Mati božjega Sina, in nar čistejši nevesta sve-tega Duhá.

Kaj pomenijo besede: „žegnana si med ženami“?

Da je Marija nar srečnejši zmed njenega spola, in sicer:

1. ker je bila ona zmed vseh izvoljena, ki je Mati božja postala, in nam odrešenika rodila;
2. ker je le ona mati in devica.

Zakaj še pristavljamo besede: „in žegnan je sad tvojega telesa“?

S temi besedami kažemo, da vselej, kadar Marijo častimo, tudi Kristusa, njenega Sina, častimo, in da Mater častimo zavoljo njenega Sina.

Kaj pomenijo besede, ki jih je cerkev pristavila?

1. S temi besedami versko resnico spoznamo, da je Marija v resnici Mati božja;

2. da je tudi naša mati; in

3. da torej v vsaki sili in potrebi pri Marii išimo pomoči in tolažbe, zlasti pa jo o smertni uri na pomoč kličimo.

Ali Marija pri Bogu kaj premore?

Marija pri Bogu veliko premore. „Še ni bilo nikdar slišati, da bi bil kdo zapušten, ki se je k Marii zatekel in jo na pomoč klical.“

Česa nas sveta cerkev opominja, ko zjutraj, opoldne in zvečer zvoní?

1. Da se je Kristus včlovečil, nas rešiti večnega pogubljenja; za to milost se mu vsaki dan trikrat zahvalujemo;

2. da s Kristusom tudi njegovo preblazeno Mater Marijo trikrat vsaki dan častimo ter se njenemu varstvu priporočujemo; zato pravimo, da „Ave Marija“ ali „angeljevo češenje“ zvoní.

Kaj molimo, ko „Ave Marija“ zvoní?

Ko „Ave Marija“ zvoní, angeljevo češenje molimo, ki se tako le glasi:

1. „Angelj Gospodov je oznanil Marii, in spočela je od svetega Duhá.“ — Češena si Marija i. t. d.

2. „Glej, dekla Gospodova sem, zgôdi se mi po tvoji besedi.“ — Češena si Marija i. t. d.

3. „In Beseda je mesó postala in med nami prebivala.“ — Češena si Marija i. t. d.

Kteri molitvi pravimo: „rožni venec“ ali „roženkranec“?

Rožni venec tisti lepi molitvi pravimo, ki jo je zložil sveti Dominik, v katero je vpletel prelepe molitve in premišljevanja nar poglobitniših skrivnost našega odrešenja.

Čemu je katoliška cerkev sveti rožni venec vpeljala?

Katoliška cerkev je sveti rožni venec vpeljala:

1. da se večkrat spomnimo nar imenitniših skrivnost včlovečenja, terpljenja in vstajenja našega Gospoda Jezusa Kristusa; in

2. da tudi prečisto Devico Marijo vredno počastimo.

Koliko delov ima sveti rožni venec?

Sveti rožni venec ima tri dele: veseli, žalostni in častiti del; in vsaki del 50 „češenasimarij,“ 5 „očenašev,“ 5 „čast bodi Bogu Očetu in Sinu in svetemu Duhu“ in 5 „skrivnost“ v premišljevanje.

Kako sveti rožni venec molimo?

Sveti rožni venec tako le molimo:

I. Veseli del.

Vera, — tri češenasimarije, katerim pristavljaj, in sicer

pervi: kateri nam živí pravo vero;

drugi: kateri nam dá terdno upanje;

tretji: kateri nam vžge serčno ljubezen.

1. Kterega si Devica od svetega Duhá spočela;
2. kterega si Devica v obiskanji Elizabete nosila;
3. kterega si Devica v Betlehemu rodila;
4. kterega si Devica v tempeljnu darovala;
5. kterega si Devica v tempeljnu našla.

II. Žalostni del.

Vera, — tri češenasimarije, kterim pristavljaš,
in sicer

- pervi: kteri nam poterdi spomin;
drugi: kteri nam razsvetli pamet;
tretji: kteri nam omeči voljo.

-
1. Kteri je za nas kervav pot potil;
 2. kteri je za nas bičan bil;
 3. kteri je za nas s ternjem venčan bil;
 4. kteri je za nas težki križ nesel;
 5. kteri je za nas križan bil.

III. Častiti del.

Vera, — tri češenasimarije, kterim pristavljaš,
in sicer

- pervi: kteri nam vodi naše misli;
drugi: kteri nam vodi naše besede;
tretji: kteri nam vodi naše djanje.

-
1. Kteri je od smerti vstal;
 2. kteri je v nebesa šel;
 3. kteri je svetega Duhá poslal;
 4. kteri te je v nebesa vzal;
 5. kteri te je v nebesih venčal.

III. Poglavje.

Od ljubezni.

Ali je že zadosti, da živo verujemo, kar je Bog razodel in terdno pričakujemo, kar nam je Bog obljubil?

To še ni zadosti, treba je še božje zapovedi spolnovati. — „Ako hočeš v življenje iti, zapovedi spolnuj.“ Mat. 19, 17.

Ali pa tudi zamore vsak človek spolnovati zapovedi božje?

Z božjo gnado zamore vsak človek zapovedi božje spolnovati, sicer bi nam Bog ne bil zapovedal, jih spolnovati, še manj pa bi mogel vekomej kaznovati tega, ki jih ne spolnuje. — „Njegove zapovedi niso težke“ (1. Jan. 5, 3.). „Moj jarem je sladak, lahko moje breme.“ Mat. 11, 30.

Ali Bog vsacemu človeku zadosti gnade dá?

Bog vsacemu človeku, ki ga le prosi, zadosti gnade dá. — „Prositate, in prejeli boste.“ Jan. 16, 14.

Ktera je poglavitna zapoved, ki ima vse druge v sebi?

„Ljubi Gospoda svojega Bogá iz vsega svojega sercá, in iz vse svoje duše, in iz vse svoje misli in iz vse svoje moči. To je nar večí in perva zapoved. — Druga pa je té enaka: ljubi svojega bližnjega kakor samega sebe.“ Mark. 12, 30. 31. — Mat. 22, 37–40.

Koga smo torej dolžni ljubiti?

Dolžni smo ljubiti:

1. Bogá;

2. sami sebe;
3. svojega bližnjega.

a) Od ljubezni do Bogá.

Kaj nam zapoved: „ljubi Gospoda svojega Bogá“ zapoveduje?

Ta zapoved nam zapoveduje, da Bogá čez vse, božje stvari pa zavolj Bogá ljubímo.

Kaj se pravi Bogá čez vse ljubiti?

Bogá čez vse ljubiti se pravi: Bogá raji imeti, kakor vse stvari na svetu, raje kakor vse, kar nam more prijetno in dopadljivo biti in torej raje vse, tudi življenje dati, kakor Bogá razžaliti. — „Ne smert, ne življenje, ne sedanje, ne prihodnje, ... ne kaka druga stvar nas ne bo mogla ločiti ljubezni božje.“ Rim. 8, 38. 39.

Zakaj moramo Bogá ljubiti?

1. Ker je Bog nar. vikši dobrotá, in torej ljubezni vreden;

2. ker nas je on prej. ljubil, kakor smo ga mi môgli, ter svojega sina za nas v smert dal. — „Bog je svet tako ljubil, da je dal svojega edino-rojenega Sina“ (Jan. 3, 16.). „Ljubímo torej Bogá, ker nas je Bog pred ljubil“ 1. Jan. 4, 19.;

3. ker nas vsaki dan z neštevilnimi dušnimi in telesnimi dobrotami obsipa;

4. ker nam zapoveduje, da ga ljubímo in nam je v plačilo obljubil večno zveličanje.

Ktera ljubezen je popolnoma?

Popolnoma je ljubezen tedaj, kadar Bogá ljubimo zavoljo njega samega, t. j. zavolj njegove neskončne dobrote in popolnosti.

Ktera ljubezen je nepopolnoma?

Nepopolnoma ljubezen je tista, kadar Boga zlasti ljubimo zavoljo prejetih dobrót, darov in gnad in večnega plačila, ki ga od njega pričakujemo.

Kaj se pravi stvarí božje zavoljo Bogá ljubiti?

Stvarí ljubiti:

1. Ker in kakor jih je Bog ljubiti zapovedal;
2. ker je vse, kar je v stvaréh dobrega, božji dar in ima v Bogu svoj začetek;
3. ker jih tudi Bog sam ljubi.

b) Od lastne ljubezni.

Kako naj človek sam sebe ljubi?

Človek naj samega sebe pametno ljubi.

Kdaj je ljubezen do samega sebe pametna?

1. Kadar človek sam sebe po volji božji in zavolj Bogá ljubi;
2. kadar človek ne iše svoje sreče v škodo ali nesrečo svojemu bližnjemu;
3. kadar človek dušo bolj ljubi kakor teló.

c) Od ljubezni do bližnjega.

Kdo je naš bližnji?

Naš bližnji je vsak človek, bodi si prijatelj ali sovražnik. — Usmiljeni Samaritanec.

Kaj se pravi bližnjega ljubiti kakor samega sebe?

Bližnjega kakor samega sebe ljubiti se pravi: mu kakor sebi dobro želeči; mu vse to storiti, kar mu je dobro in v prid, in vse to opustiti, kar mu je neprijetno ali škodljivo. — „Vse, karkoli hočete, da vam ljudje storé, tudi vi njim storite.“ Mat. 7, 12.

Kaj se pravi bližnjega zavolj Boga ljubiti?

Bližnjega zavolj Bogá ljubiti se pravi, bližnjega zato ljubiti, ker je po božji podobi vstvarjen, z Jezusovo kervjó odrešen in ker je Bog zapovedal bližnjega ljubiti.

Ali Bogá ljubimo, če bližnjega ne ljubimo?

„Ako kdo reče: Bogá ljubim, in sovraži svojega brata, je lažnik. Kdor namreč ne ljubi svojega brata, kterega vidi, kako more Bogá ljubiti, kterega ne vidi“? 1. Jan. 4, 20.

Zakaj moramo bližnjega ljubiti?

1. Ker nam je Kristus zapovedal bližnjega ljubiti ter rekel, da v ljubezni do bližnjega spozná svojega učenca. — „Nad tem bodo vsi spoznali, da ste moji učenci, ako se ljubite med seboj“
Jan. 13, 35.;

2. ker nam je Jezus s svojim življenjem in s svojo smertjo dal nar popolniši zgled ljubezni do bližnjega. — „Bodite posnemavci božji, kakor preljubi otroci; in hodite v ljubezni, kakor je tudi Kristus nas ljubil in se za nas dal“
Ef. 5, 1. 2.;

3. ker smo vsi po božji podobi vstvarjeni, bratje v Kristusu in otroci enega Očeta v nebesih. — „Ni-mamo li vsi enega Očeta? Ni nas vsih en Bog vstvaril“? Mal. 2, 10.

Kakošna bódi naša ljubezen do bližnjega?

Ljubezen do bližnjega bodi:

1. djanska;

2. nesamopridna;

3. vesoljna.

Ktera ljubezen do bližnjega je djanska?

Svojega bližnjega v djanji tisti ljubi, kateri mu po svoji moči pomaga ali kaj dobrega stori. — „Otročiči moji! ne ljubimo z besedo, tudi ne z jezikom, ampak v djanji in resnici.“

1. Jan. 3, 18.

Kdo svojega bližnjega nesamopridno ljubi?

Kdor svojega bližnjega zavoljo Bogá ljubi in ne zato, da bi ga ljudjé hvalili ali da bi kakega povračila pričakoval pri ljudéh. — „Kadar gostovanje napraviš, povabi uboge, hrome, kruljeve in slepe: in blagor ti bo, ker ti nimajo poverniti; zakaj povernjeno ti bo ob vstajenji pravičnih.“ Luk. 13, 14.

Ktera ljubezen do bližnjega je vesoljna?

Vesoljno ljubezen do bližnjega ima, kdor ljubi vsacega človeka, bodi si prijatelj ali sovražnik. — Ako tiste ljubite, kateri vas ljubijo, kakošno plačilo boste imeli? Ali ne delajo tega tudi cestninarji? — In ako pozdravljate le svoje brate, kaj storite več? Ali ne delajo tega tudi malikovavci? Mat. 5, 46, 47.

Ali sovražnika že dovolj ljubi, kdor se ne mašuje nad njim?

Ako bi bilo to že dovolj, bi nam Bog ne bil zapovedal, sovražnika ljubiti, t. j. mu vse dobro privošiti in mu v vsaki potrebi pomagati, ako le zremo. — „Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, in daje svojemu solncu sijati na do-

bre in hudobne, in dá dežiti na pravične in krivične.“ Mat. 5, 44. 45.

Zakaj moramo tedaj ljubiti svoje sovražnike?

1. Ker Bog zapoveduje. — „Ljubite svoje sovražnike i. t. d.;

2. ker je tudi Jezus svoje sovražnike ljubil. — „Oče, odpusti jim, saj ne vedó, kaj delajo“ Luk. 23, 34.; tako tudi v Očenašu molimo: „Odpusti nam naše dolgé, kakor mi odpušamo svojim dolžnikom.“ — Prilika od neusmiljenega hlapca. Mat. 18, 23–35.

Kaj čaka tega, ki svojim sovražnikom ne odpustí?

„Sódba brez usmiljenja tistemu, kateri ne dela usmiljenja“ (Jak. 2, 13.). „Ako pa vi ne odpustite, tudi vaš Oče, kateri je v nebesih, vam ne bo odpustil vaših grehov.“ Mark. 11, 26.

Ali je keršanska ljubezen potrebna?

Keršanska ljubezen je tako potrebna, da človek, kateri se svoje pameti zavé, brez ljubezni ne more doseči večnega življenja. — „Kdor ne ljubi, ostane v smerti.“ 1. Jan. 3, 14.

Kje so nam bolj na tanko razložene dolžnosti, ki nam jih naklada ljubezen do Bogá in do bližnjega?

V desetih zapovedih božjih; zakaj perve tri nam razlagajo dolžnosti do Bogá, drugih sedem pa dolžnosti do bližnjega.

Zapovedi božje so:

1. Vervaj v enega samega Bogá.
2. Ne imenuj po nemarnem božjega imena.
3. Posvečuj praznik.
4. Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in da ti bo dobro na zemlji.

5. Ne ubijaj.
6. Ne prešestvaj.
7. Ne kradi.
8. Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.
9. Ne želi svojega bližnjega žene.
10. Ne želi svojega bližnjega blagá.

Komu je dal Bog deset zapoved?

Bog je dal deset zapoved Mojzesu na sinajski gori za izraelsko ljudstvo, ko je po izhodu iz Egipta v pušavi bilo.

Kako je dal Bog deset zapoved?

Bog se je v gromu in tresku na gori Sinaji razodel, oznanil deset zapoved ter jih Mojzesu izročil zapisane na dvéh kamnitih tablah.

Zakaj je Bog zapovedi med gromom in treskom dal?

1. Zato, ker je hotel, da bi terdi in svojeglavni izraelci njegovo mogočnost in veličastvo spoznali in imeli veči spoštovanje in pokoršino do njegovih zapoved;

2. zato, da bi se prelomivci njegovih zapoved bali njegove mogočnosti in zažuganih kazni.

Ali smo tudi mi dolžni te zapovedi božje spolnovati?

Tudi mi smo jih dolžni spolnovati:

1. ker razlagajo naravno postavo, katero je Bog v naše serca zapisal;

2. ker jih je Jezus sam poterdil, bolj na tanko razložil in nam spolnovati zapovedal, rekoč: „Ako hočeš v življenje iti, zapovedi spolnuj (Mat. 19, 17.)! „Nikar ne mislite, da sem prišel razvezovat postavo ali preroke; ne razvezovat, ampak dopolnovat sem jih prišel.“

Kaj je pri vsaki zapovedi pomniti?

Pomniti je, da nam vsaka zapoved nekaj zapoveduje, nekaj pa prepoveduje.

Perva zapoved božja.

„Vervaj v enega samega Bogá.“

Kaj nam perva zapoved božja zapoveduje?

Perva zapoved božja nam zapoveduje:

1. v Bogá vérovati;
2. v Bogá upati;
3. Bogá ljubiti;
4. le Bogá moliti.

Kaj nam je v prvi božji zapovedi prepovedano?

V prvi božji zapovedi nam je prepovedano:

1. Nevera, t. j. če kdo ne veruje v pravega Bogá, ali ne veruje tega, kar nam je Bog razodel.
 2. Krivoverstvo, t. j. če kdo kako resnico, ki jo je Bog razodel, svojeglavno zametuje.
 3. Vero zatajiti, če kdo kaj storí ali opustí, s čemur pokaže, da se prave vere ne derží.
 4. Brati ali razširjati veri nasprotne bukve.
-
5. Nezaupnost, če kdo zadosti terdno ne upa, da mu bo Bog potrebnih rečí dal.
 6. Obupnost, če kdo misli, da mu Bog ne more ali noče več pomagati.
 7. Prederzno zaupanje v božjo milost, če kdo misli, da mu bo Bog grehe že odpustil, naj se spreoberne ali ne.
 8. Prederzno zaupanje v božjo mogočnost, če se kdo nalaš v nevarnost podaja, češ, da ga že Bog zamore iz nje rešiti.

9. Prederzno zaupanje v samega sebe, če kdo misli, da božje pomoči ne potrebuje.

10. Prederzno zaupanje v druge stvari, in sicer:

a) če kdo misli in terdi, da zamore iz kakih izmišljenih znamenj kaj prihodnjega povedati, — vedežvanje;

b) če kdo kacicim rečem posebno moč pripisuje, ktere nimajo ne po naturi, ne po razodenji božjem, ne po molitvi cerkve božje, — prazna vera;

c) če kdo hoče s pomočjó hudobnih duhov kaj posebnega storiti, — vraže ali copernija.

11. Prevelika in nespametna ljubezen do svetá. — „Ako kdo ljubi svet, ni Očetove ljubezni v njem.“ Jan. 2, 25.

12. Sovraštvo božje in godernjanje zoper božjo previdnost ali božje naredbe.

13. Malikovanje, kadar kdo živim ali neživim stvarém ali narejenim podobam božje češenje skazuje.

Ali je zoper prvo zapoved, če angelje in svetnike častimo in na pomoč kličemo?

Ni ne zoper prvo zapoved, velikoveč je še dobro in koristno, angelje in svetnike častiti in na pomoč klicati.

Zakaj angelje in svetnike častimo?

Angelji so veliko popolnejši, kakor mi, in Bogú zvesto služijo; svetniki so na svetu sveto in pobožno živeli, zdaj pa so poveličani v nebesih. Zato angelje in svetnike spoštujemo in svoje notranje spoštovanje tudi po zunanje kažemo, t. j. angelje in svetnike častimo.

Zakaj katoliški kristjani angelje na pomoč kličejo?

Zato, ker so angelji ljudém za varhe odločeni;

ker ljudi ljubijo, za njih zveličanje skerbé, za nje prosijo in njih molitev Bogú darujejo. — „Svojim angeljem je zavoljo tebe ukazal, da naj te várujejo po vsih tvojih potih. Na rokah te bodo nosili, da kje ne zadeneš ob kamen s svojo ного.“ ps. 90, 11. 12.

Zakaj katoliški kristjani svetnike na pomoč kličejo?

Zato, ker so svetniki prijatli božji, ker ljudi ljubijo in za nje Bogá prosijo. — „Ta je prijatelj bratov in izraelskega ljudstva; ta je, ki veliko móli za ljudstvo in vse sveto mesto, Jeremija, prerok božji.“ 2. Mak. 15, 14.

Ali ni zoper prvo božjo zapoved „podobe“ častiti?

Ni ne, ker prva zapoved le prepoveduje narejene podobe moliti.

Zakaj katoliški kristjani podobe časté?

Zato, ker nam podobe pred oči stavijo kaj častitljivega: ali ktero božjo osebo, ali mater božjo, ali kacega angelja ali svetnika. Češenje ni namenjeno podobi, ampak temu, kogar podoba pomeni.

Zakaj katoliški kristjani trupla (ostanke) svetnikov ali svetinje časté?

Katoliški kristjani svetinje (ostanke svetnikov) časté:

1. ker so svetniki v njih sveto živeli in Bogú služili ali pa še mučeni bili;

2. ker za gotovo vémo, da bo Bog te trupla po sodnjem dnevu v nebesa vzel;

3. ker je Bog po truplih svetnikov večkrat že čudeže delal in ljudém mnoge dobrote skazoval. — Tako v svetem pismu beremo od preroka Elizeja (Sir. 48, 14. 15.): „Tudi ga ni nobena beseda prema-

gala, še celó njegovo mertvo truplo ga je ko preroka oznanovalo. — V svojem življenji je doprinašal grozne reči, in po smerti je delal čudeže.“ — „Elizej je s plajšem Elijevim, ki mu je bil padel, vdaril vodo, pa se ni razdelila, in je rekel: kje je Bog Elijev tudi zdaj, in je vdaril vodo, in razdelila se je sem in tje“ (4. Kralj. 2, 14.). — „Neki pa, ki so pokopovali človeka, so vidili roparja in vergli so merliča v Elizejev grob. — In ko se je bil dotaknil Elizejevih kostí, je oživel človek in je stal na svojih nogah“ (4. Kralj. 13, 21.). — „In čudeže, ne majhne je Bog delal po Pavlovih rokah: tako da so tudi potne rute od njegovega života in pasove na bolnike pokladali, in bolezní so jih popustile in hudi duhovi so šli iz njih.“ ap. dj. 19, 11. 12.

Druga zapoved božja.

„Ne imenuj po nemarnem božjega imena.“

Kaj nam druga božja zapoved prepoveduje?

Druga božja zapoved nam prepoveduje, božjemu imenu nečast delati.

Kako se božjemu imenu nečast dela?

Božjemu imenu se nečast dela z vsakim grehom sploh; zlasti pa:

1. z bogokletstvom, t. j. kadar kdo od Bogá, od prave vere in od svetnikov zaničljivo govori. — „Kdor preklinja Gospodovo imé, naj smerti umerje“ 3. Mojz. 24, 16.!

2. kadar kdo brez potrebe ali celó po krivem

priseže. — „Ne prisegaj po krivem pri mojem imenu, in ne skruni imena svojega Bogá“

3. Mojz. 19, 12.;

3. kadar kdo Bogu storjeno obljubo prelomi. — „Kadar storiš obljubo Gospodu, svojemu Bogu, ne odlašaj je dopolniti; zakaj Gospod, tvoj Bog, jo bo tirjal; in ako se obotavljaš, ti bo šketo v greh. — Ako nič nočeš obljubiti, si brez greha. — Kar je pa enkrat prišlo iz tvojih ust, spolni in stori, kakor si obljubil Gospodu“ 5. Mojz. 23, 21–23.;

4. kadar kdo božje imé brez potrebe in brez častí izrekuje;

5. kadar kdo božjo besedo kazí ali napak obrača.

Kaj je v drugi božji zapovedi zapovedano?

V drugi božji zapovedi nam je zapovedano, božje imé posvečevati in častljivo izrekovati.

Kako posvečujemo božje imé?

Božje imé posvečujemo:

1. kadar Bogá naravnost pred svetom spoznavamo in ga tudi po zunanje častimo. — „Kdor koli bo mene spoznal pred ljudmi, ga bom tudi jez spoznal pred svojim Očetom“ Mat. 10, 32.;

2. kadar Bogá v dušnih in telesnih potrebah na pomoč kličemo. — „Kličí me ob dnevu stiske; otel te bom, in me boš častil“ ps. 49, 15.;

3. kadar pri potrební in pravični prisegi Bogá na pričo kličemo, da je resnica, kar govorimo. — „Gospoda, svojega Bogá, se boj, in njemu samemu služi, in pri njegovem imenu prise-gaj“ 5. Mojz. 6, 13.;

4. kadar Bogu storjene obljube zvesto spolnujemo.

— „Kar je enkrat prišlo iz tvojih ust, spolni in stori, kakor si obljubil Gospodu, svojemu Bogu, in kakor si govoril po svoji volji in s svojimi ustmi“ 5. Mojz. 23, 23. ;

5. Kadar vse, kar počenjamo, k češenju in k časti božjega imena delamo ali Bogu darujemo. — „Ali jeste ali pijete ali kaj družega delate, vse k časti božji delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

Tretja zapoved božja.

„Posvečuj praznik.“

Kaj je v tretji zapovedi zapovedano?

Tretja božja zapoved nam zapoveduje, v nedeljo, ktera je že od apostoljskih časov k spominu Kristusovega vstajenja namesto sabote v praznik odločena, od dela prenehati in počivati, in pobožne dela opravljati.

Kaj je v tretji zapovedi prepovedano?

1. Vsako hlapčevsko delo brez potrebe in brez pravega privoljenja. — „Šest dni delaj in opravljaj vse svoje dela; sedmi dan pa je sabota (počitek) Gospoda tvojega Bogá; ne delaj nobenega dela, ne ti, ne tvoj sin, ne tvoja hči, ne tvoj hlapec, ne tvoja dekla, ne tvoja živina, ne ptujec, ki je znotraj tvojih vrat“ 2. Mojz. 20, 9. 10. ;

2. vse druge opravila, ktere temu dnevu ali nečast delajo, ali pa njegovo posvečevanje odvrtačuejo: razuzdane veselice in igrače, pijančevanja.

Ktere dela imenujemo hlapčevske?

Težke telesne dela, ki jih navadno opravljajo posli, najemniki ali rokodelci.

Ali ni nikoli pripušeno, ob nedeljah hlapčevskih del opravljati?

Ob nedeljah hlapčevske dela opravljati, je le pripušeno:

1. kadar jih duhovska gosposka iz tehtnih vzrokov privóli;

2. kadar je kaka sila, n. pr. sebe ali koga drugega nesreče rešiti ali škode obvarovati.

Ali le tisti greší, ki hlapčevske dela opravlja?

Tudi in zlasti tisti grešé, ki jih svojim podložnim, pôslom, najemnikom, rokodelcom brez sile nakladajo ali zapovedujejo. — Pôslu in učenci naj si takih služb išejo, kjer jim bo mogoče, nedelje in praznike spodobno posvečevati.

Četerta zapoved božja.

„Spoštuj očeta in mater, da boš dolgo živel in ti bo dobro na zemlji.“

Kaj je v četerti zapovedi božji zapovedano?

Četerta božja zapoved zapoveduje, da otroci svoje starše, ki so za Bogom nar večí njihovi dobrotniki in namestniki božji, spoštujejo, ljubijo ter jim pokoršino skazujejo.

Kteri otroci svoje starše spoštujejo?

1. Tisti, ki se v vseh okolišinah do svojih staršev spoštljivo obnašajo. — „Iz vsega svojega serca spoštuj svojega očeta; in bolečin svoje matere ne pozabi“ sir. 1, 29.;

2. tisti, ki imajo poterpljenje z njihovimi slabostmi in nadležnostmi. — „Sin, podpiraj starost svojega očeta in ne žali ga v njegovem življenji; — in ako mu pamet peša, mu za-

našaj in ne zaničuj ga v svoji moči; zakaj usmiljenje do očeta ne bo nikdar pozabljeno“ (Sir. 3, 14. 15.). — „Z djanjem in besedo (in z vsem poterpljenjem) spoštuj svojega očeta.“ Sir. 3, 9.

Kteri otroci svoje starše ljubijo?

1. Tisti, ki jim dobro hočejo in želijo, in ako jim je le mogoče, tudi storé;
2. tisti, ki se jim za prejete dobrote zahvaljujejo in pridno zanje molijo;
3. tisti, ki jim z lepim obnašanjem veselje in čast delajo;
4. tisti, ki jim v sili pomagajo, jih v potrebi podpirajo, in jim v starosti in boleznih strežejo.

Kteri otroci svojim staršem pokoršino skazujejo?

1. Tisti, ki to delajo, kar jim starši ukazujejo, to pa opušajo, kar jim prepovedujejo;
2. tisti, ki tudi želje in dobre svete svojih staršev spolnujejo.

Kaj je obljubljeno otrokom, kteri to zapoved spolnujejo?

Otrokom, kteri to zapoved spolnujejo, je dolgo življenje in sreča na tem, večno zveličanje na unem svetu obljubljen. — „Spoštuj svojega očeta in svojo mater; to je prva zapoved z obljubo; — da ti bo dobro in da boš dolgo živel na zemlji“ (Ef. 6, 2. 3.). — „Spoštuj svojega očeta, da njegov blagoslov nad-te pride. Očetov blagoslov otrokom hiše vterduje, materna kletev pa jim jih do tal podira“ (Sir. 3, 9. 10. 11.). Sem. Ruta. Samuel. Mladi Tobija.

Kaj je v četerti zapovedi prepovedano?

V četerti zapovedi je otrokom prepovedano,

ravnati zoper spoštovanje, ljubezen in pokoršino, ki so jo dolžni svojim staršem.

Kteri otroci svojih staršev ne spoštujejo?

1. Tisti, ki jih zasmehujejo, zaničujejo ali zasramujejo. — „Okó, ktero svojega Očeta zasramuje in svojo mater zaničuje, naj krogarji pri potokih izkljujejo in mladi orli požrejo“ *Preg. 30, 17.*;

2. tisti, ki slabo od njih govoré, ali njih slabosti razglašajo ali z njimi poterpljenja nimajo;

3. tisti, ki se jih sramujejo;

4. tisti, ki se ošabno ali sirovo do njih obnašajo, in se še celó prederznejo, jih suvati ali tepsti. — „Kdor udari svojega očeta ali svojo mater, naj umerje. Kdor kolne svojega očeta ali svojo mater, naj umerje,“ *2. Mojz. 21, 15. 17.*

Kteri otroci ravnajo zoper ljubezen, ki so jo svojim staršem dolžni?

1. Tisti, ki ne molijo za svoje starše;

2. tisti, ki jim kaj hudega vošijo, želijo ali še celó delajo;

3. tisti, ki jim s svojim slabim zadržanjem žalost ali sramoto delajo;

4. tisti, ki jih v sili zapusté, jim v potrebi ne pomagajo, jih jezé ali togoté.

Kteri otroci se zoper pokoršino do svojih staršev pregrešé?

Zoper pokoršino se pregrešé otroci:

1. ki celó ne ali le z nevoljo delajo, kar jim starši ukažejo;

2. ki se v važnih rečeh s svojimi starši ne povesčujejo, ali njih dobre svete zaničujejo in zametujejo;

3. ki zasluženih kazen ponižno ne sprejemajo. —

„Ako ima kdo termastega in neukrotljivega sinú, ki ne posluša povelja svojega očeta ali svoje matere, in ko ga strahujeta, noče pokoren biti; — naj ga primeta in peljeta k starašinam tistega mesta, in k vratom sodbe; — in naj jim rečeta: Ta najin sin je neukrotljiv in termast, noče poslušati najnega opominjanja; ... ljudstvo mesta naj ga s kamnjem posuje, in on naj umerje, da spravite hudo zmed sebe in da ves Izrael sliši in se boji.“ (5. Mojz. 21; 13–21.)

Česa se je bati otrokom, kateri četrte zapovedi ne spolnujejo?

Otrokom, kateri četrte zapovedi ne spolnujejo, se je bati prav hudih časnih in večnih kazni. — „Preklet bodi, kdor ne spoštuje svojega očeta in svoje matere“ (5. Mojz. 27, 16.). Kam — Absalon — Helijeva sina.

Koga smo še spoštovati dolžni?

Vse tiste, ki so namestniki naših staršev: rednike, učenike, gospodarje ali gospodinje, duhovske in deželske gosposke.

Kaj so zlasti posli svojim gospodarjem ali gospodinjam dolžni?

Posel je dolžan svojega gospodarja spoštovati, mu zvest in pokoren biti. Sveti Pavel posle tako le uči in opominja: „Hlapci, bodite pokorni svojim telesnim gospodarjem v vseh rečéh; ne služite na okó, kakor da bi hotli ljudém dopasti, ampak s priprostim sercom in bogaboječi. — Kar koli delate, iz serca radi delajte, kakor Gospodu, in ne kakor ljudém; — ker veste, da boste od Gospoda prejeli povračilo dedine“ (Kol. 3, 22–24.). „Hlapci!

bodite podložni gospodarjem z vsem strahom, ne le dobrim in krotkim, ampak tudi čmernim.“ 1. Petr. 2, 18.

Kteri posli se zoper četrto zapoved pregrešé?

Tisti posli se zoper četrto zapoved pregrešé:

1. ki so nepokorni, čmerni, sovražni, uporni ali ustavljivi;
2. ki so lení, zapravljivi ali nezvesti;
3. ki so opravljeni ali raznašljivi;
4. ki domače otroke v greh zapeljujejo ali pohujšujejo.

Kdo nam je duhovska gosposka?

Duhovska gosposka so nam: papež, škofje in dušni pastirji.

Kaj smo duhovski gosposki dolžni?

Duhovski gosposki, božjim namestnikom našim, smo dolžni spoštovanje, ljubezen in pokoršino. — „Boj se Gospoda z vse svoje duše in njegove duhovne v časti imej“ (Sir. 7, 31.). — „Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, kateri bodo odgovor dajali za vaše duše, da z veseljem to delajo in ne zdihovaje.“

Hebr. 13, 17.

Kdo se zoper svojo duhovsko gosposko pregreši?

Zoper duhovsko gosposko se pregreši:

1. kdor je ne spoštuje, jo opravlja, obrekuje, zaničuje, zasramuje ali njeno veljavo kakor si koli bodi spodkopava. — „Kdor vas zaničuje, mene zaničuje, in kdor mene zaničuje, zaničuje tega, ki je mene poslal“ Luk. 10, 16.;

2. kdor se ji zoperstavlja, ali v občini zdražbe

in razpertije dela. Zato sv. Peter (n. 2, 9.) opominja, rekoč: „Gospod vé pobožne iz skušnjave rešiti; hudobne pa v dan sodbe terpljenju prihraniti, sosebno pa tiste, kateri gospodstvo zaničujejo, so prederzni in sebi dopadljivi in se ne bojé krivih naukov vpeljevati in preklinjati“;

3. kdor ji krati dolžni živež ali kar je k službi božji treba.

Ktere dolžnosti nas vežejo do deželске gosposke?

Deželski gosposki smo dolžni:

1. spoštovanje, zvestobo, vestno pokoršino, in raji vse preterpeti, kakor punte napravljati;

2. ukazane davke plačevati, v sili in nevarnosti ji pomagati in jo braniti zoper sovražnike naše domovine. Sveti Pavel (Rim. 13, 1-7.) nam te dolžnosti priporoča z naslednjimi besedami: „Vsak človek bodi viši oblasti podložén; ni namreč oblasti od drugod, kakor od Bogá; ktere pa so, so od Bogá postavljene. — Kteri se tedej oblasti ustavlja, se božji volji ustavlja. Kteri se pa ustavljajo, sami sebi pogubljenje nakopavajo. — Zatorej morate podložni biti ne samo zavoljo strahovanja, ampak tudi zavoljo vesti. — Dajte tedej vsakemu, kar ste dolžni: davek, komur (gre) davek, dac komur dac, strah komur strah, čast komur čast.“ — Jezus, — prvi kristjani, — David do Savla. 1. Kralj. 23, 7.

Kdo se zoper deželsko gosposko pregreši?

Zoper deželsko gosposko se pregreši:

1. kdor jo sovraži ali zaničuje;

2. kdor jo prederzno graja ali preklinja;

3. kdor ji dolžnih davkov ne plačuje;

4. kdor se ji ustavlja ali še celó punte zoper njo napravlja;

5. kdor deželnega vladarja ali domovino kakor si bodi izdaja, se zoper nji zarotuje, ali vojaškemu stanu po nepostavnem potu odteguje.

Ali smo dolžni svojim staršem in prednikom pokorni biti v vseh rečéh?

V vseh rečéh, ki niso zoper božjo voljo; kdor nam pa kaj zapoveduje, kar Bog prepoveduje, ali kaj prepoveduje, kar nam Bog zapoveduje, mu moramo reči: „Bogá je treba bolj slušati, kakor ljudi“ (ap. dj. 5, 29.). „Dajte cesarju, kar je cesarjevega, in Bogu, kar je božjega“ (Mat. 22, 21.). — Jožef v Putifarjevi hiši, — Susana, — trije mladenči na Babilonskem, — makabejci, — aposteljni pred sodniki.

Kako naj se mladina do starih ljudi obnaša?

Mladina naj s starimi ljudmi vselej spoštljivo ravná, njih dobre in modre svete rada posluša in po njih ravná, ter jim kolikor je moč polajšuje betežnosti in nadloge njihove starosti. — „Pred sivo glavo vstani in spoštuj osebo starega človeka in boj se Gospoda; svojega Bogá.“ 3. Mojz. 9, 32.

Ali četrta zapoved le otrokom in podložnikom dolžnosti naklada?

Ne, ampak naklada jih tudi staršem in prednikom.

Kaj so starši svojim otrokom dolžni?

Starši so dolžni:

1. svoje otroke v pravi veri, v strahu božjem rediti in jih tudi potrebnih vednost učiti ali pa skerbeti, da se prave vere, strahu božjega in potrebnih vednost pri družih učenikih učijo. — „Vi očetje, redite svoje otroke v podučenji in svar-

jenji Gospodovem“ (Ef. 6, 4.). — „Uči svojega sina in te bo hvalil, ter veselje delal tvoji duši“ (Preg. 29, 17.);

2. svoje otroke varvati vsega pohujšanja, jim velikoveč s svojim življenjem v dober zgled biti. — „Kdor kterega teh malih, ki verujejo v mene, pohujša, bi mu bilo boljše, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morja“ (Mat. 18, 6.);

3. svojim otrokom skerbeti za dušni in telesni blagor, jim potrebnega premoženja pridobiti in jim kolikor moč pomagati. — „Dobri (človek) zapusti otroke in vnuke ko dede; grešnikovo premoženje pa je pravičnemu prihranjeno“ (Preg. 13, 22.);

4. svoje otroke, kadar so kazni vredni, ne preveč ne premalo in vselej le iz ljubezni in mirno kaznovati. — „Strahuj svojega sina; ne obupaj; le umoriti ga ne misli“ (Preg. 19, 13.). — „Ne odteguj otroku krotitve; zakaj če ga s šibo udariš, ne bo umerl. — Ti ga boš s šibo udaril, njegovo dušo pa boš pekla rešil.“ (Preg. 23, 13. 14.)

Kaj so gosposke in sploh predniki svojim podložnim dolžni?

Dolžni so, kakor starši svojim otrokom, svoje podložne v pravi veri ohraniti, vselej po pravici z njimi ravnati, jih braniti zoper vsako krivico in silo, njih blagor množiti in jim z dobrim zgledom svetiti. — „Gospodarji! storite hlapcom, kar je pravično in prav, ker veste, da imate tudi vi Gospoda v nebesih“ (Kol. 4, 1.). — „Josafat je zapovedal sodnikom ter rekel: Glejte, kaj delate, zakaj vi ne sklepate človeške sodbe, ampak Gospodovo; in kar koli sodite, se bo

na vas povračevalo. — Pri Gospodu, našem Bogu, ni krivice, tudi ne oziranja na osebe, tudi ne želje po darovih.“ 2. Kron. 19, 6. 7.

Peta zapoved božja.

„Ne ubijaj.“

Kaj nam Bog v peti zapovedi prepoveduje?

V peti zapovedi nam Bog prepoveduje teló ali dušo umoriti ali poškodovati bližnjemu ali samemu sebi. — „Kdor koli bo človeško kri prelil, njega kri bo prelita, zakaj po božji podobi je človek vstvarjen.“ 1. Mojz. 9, 6.

Kdo se zoper teló svojega bližnjega pregreši?

Zoper teló svojega bližnjega se pregreši:

1. kdor ga tepe, rani, ubije ali umori;
2. kdor mu prostovoljno kakor si bodi škoduje na življenji ali zdravji, ali ga ob zdrave ude pripravi;
3. kdor kaj tacega dela, kar v omenjene pregrehe napeljuje, p. kdor ga sovraži, se nad njim mašuje, mu je nevošljiv, ga jezi, žali, zmerja, preklinja i. t. d. — „Slehern, kateri sovraži svojega brata, je ubijavec“ (1. Jan. 3, 15.). „Jest pa vam povem, da vsak, kateri se jezi nad svojim bratom, je kriv sodbe.“ Mat. 5, 22.

Ali je kdaj komu pripušeno, človeku teló umoriti?

Pripušeno je le:

1. gosposki, kadar hudodelnike s smertjo kaznuje;
2. vojšakom v vojski domovini v bran;
3. vsacemu človeku, kadar se v sili brani, ako si drugač ne more pomagati.

Ali je dvoboj kdaj pripušen?

Dvoboj ni nikoli pripušen, ker se obá premišljeno podasta v nevarnost časne in večne smerti; torej katoliška cerkev izobčuje vse, ki se dvoboja vdeležvajo. — „Ne delajte si sami pravice, ampak dajte prostor jezi božji; zakaj pisano je: meni gre maševanje, jest bom povernil, reče Gospod.“ Rim. 12, 19.

Kdaj se človek nad svojim lastnim telesom pregreši?

Nad svojim lastnim telesom se pregreši:

1. kdor se s premišlikom v smertno nevarnost podaja ali si še celó življenje vzame;

2. kdor si vedoma podkopava zdravje, ali kakor si bodi življenje krajša, p. z nezmernostjo v jedi ali pijači, s pregrešnim življenjem, z jezo, nezumno žalostjo i. t. d.

Ali je samomor velik greh?

Kdor sam sebe umori, strašen greh stori:

1. on se pregreši zoper Bogá, kteremu samemu gre oblast čez življenje in smert;

2. on se pregreši zoper svojo dušo, katero brez vsega usmiljenja pahne v večno pogubljenje;

3. on se pregreši nad vso svojo rodovino, ker jim je v nepopisljivo žalost in sramoto. — Katoliška cerkev torej samomorcom keršanski pokop v blagoslovljeno zemljo odrekuje.

Ali si smemo smert vošiti?

Iz nepoterpežljivosti ali obupnosti nikakor ne; smemo pa želeti smerti, da bi Bogá več ne žalili, marveč ga kmali gledali od obličja do obličja. — „Želje imam razvezan in s Kristusom biti.“

Kdo svojemu bližnjemu na duši škoduje?

Svojemu bližnjemu na duši škoduje, kdor ga v greh zapelje ali pa mu pohujšanje dá.

Kdo daje pohujšanje?

Pohujšanje dajejo tisti:

1. ki tatém, pijancom, igravcom ali drugim pregrešnim ljudém svoje hiše odpirajo, da se v njih shajajo;

2. ki brezbožno ali nesramno govoré, ali se nespodobno oblačijo;

3. ki slabe bukve pišejo, nesramne podobe delajo, prodajajo ali širijo;

4. predniki, ki slabe zglede dajejo ali kaj pregrešnega po svoji dolžnosti ne branijo;

5. vsi, ki kakor si bodi kaj pregrešnega svetvajo, zapovedujejo, hvalijo ali še storiti pomagajo.

Kaj nas naj odvráčuje pohujšanje dajati?

1. Misel, da je pohujšljivec satanov pomagač, ki na to gre, da bi z drago kervjó Kristusovo odkupljene duše pomoril. — „Hudič je morivec od začetka“ (Jan. 3, 44.). Nikar ne pogublaj tega, za ktereга je Kristus umerl Rimlj. 14, 15. ;

2. strašni nasledki, ki izvirajo iz zapeljevanja ali pohujšanja; zakaj zapeljanec in pohujšaneec sta večidel tudi zapeljivec in pohujšljivec drugim; in tako se greh vedno množi. — Kajnovi otroci so ves človeški rod pohujšali;

3. strašne besede Kristusove: „Kdor pohujša ktereга teh malih, ki v mé verujejo, bi mu bilo bolje, da bi se mu obesil mlinski kamen na vrat in bi se potopil v globočino morjá. — Gorjé svetu zavoljo pohujšanja! ... Gorjé

človeku, po katerem pohujšanje pride“ — (Mat. 18, 6. 7.)! Stari Eleazar je raji umerl, kakor da bi bil dal mladini pohujšanje. 2. Mak. 6.

Kaj je temu, ki je svojega bližnjega duši ali telesu škodoval, storiti, ako hoče zadobiti odpušenje greha?

On mora ne le greha se kesati in spovedati, ampak napravljeno škodo kolikor moč popraviti.

Kaj nam je v peti zapovedi zapovedano?

1. Sebi in svojemu bližnjemu za dušno in telesno življenje in zdravje skerbeti;

2. mir in edinost imeti z vsemi ljudmi, tudi s tistimi, ki so nas razžalili. — „Ako je mogoče, kolikor je pri vas, imejte mir z vsemi ljudmi“ Rim. 12, 18.;

3. slehernemu dobre zglede dajati. — „Tako naj sveti vaša luč pred ljudmi, da vidijo vaše dobre dela in časté vašega Očeta, ki je v nebesih“ Mat. 5, 16.;

4. bližnjemu dušne in telesne dobrote skazovati. — „Vi pa, bratje, nikar ne nehajte dobro delati.“ 2. Tes 3, 13.

Šesta zapoved božja.

„Ne prešestvaj.“

Kaj nam Bog v šesti zapovedi prepoveduje?

V šesti zapovedi nam Bog prepoveduje:

1. nečiste misli in želje, v ktere kdo privóli ali nad kterimi ima radovoljno dopadajenje;

2. nečiste besede, nesramne pogovore in vsako nespodobno obnašanje;

3. vse nečiste dela in djanja;

4. vse, kar v nečistost napeljuje.

Kaj v nečistost napeljuje?

V nečistost napeljuje:

1. prederzna, gizdasta in nesramna noša ali obleka;

2. lenoba, ki je mati ali vir vsake pregrehe;

3. nezmernost v jedi in pijači. — „Nikar se ne vpijanite z vinom, v katerem je nečistost, temuč bodite napolnjeni s svetim Duhom“ EF. 5, 18;

4. prerazvájene in nespodobne tovaršije, posebno z družim spolom;

5. nespodobni pogledi, poslušanje nespodobnih pogovorov ali šal, branje pohujšljivih bukev, nesramne pesmi in podobe, glediša in plesi. — „Nečistost se še ne imenuj med vami, ali nesramnost ali nespametne ali gerde besede.“ EF. 5, 3. 4.

Zakaj se moramo zlasti varvati nečistosti in vsega, kar v nečistost napeljuje?

Nečistosti se je zlasti treba varvati:

1. ker je ta greh nar ostudniši;

2. ker je nar škodljivši; in

3. ker ni greha, kterega bi bil Bog tako strašno kaznoval, kot nečistost.

Zakaj se nečistost ostudna pregreha imenuje?

Nečistost je ostudna pregreha, ker človeka, ki je kot podoba božja in tempelj sv. Duhá v sveto in čisto življenje namenjen, še pod nečiste živali zniža; ravno od tod je že tudi njeno imé nečistost.

Kakošne nasledke ima nečistost?

Žalostni nasledki nečistosti so:

1. zguba posvečujoče gnade božje, nedolžnosti in vse dušne lepote;

2. oslepljenje pameti in oslABLjenje uma, — Salomon;
3. oterpnjenje volje, — Herod in Herodija;
4. pozabljenje na Boga, včasih še odpad od prave vere, — Salomon;
5. osramotenje;
6. razne in ostudne bolezni;
7. pogosto tudi obupnost.

Kako je Bog nečistost kaznoval?

Bog je nečistost kaznoval s splošnim potopom, z ognjem spod neba, s katerim je Sodomo in Gomoro požgal; — kako jo na unem svetu kaznuje, nam sv. Janez v skrivnem razodenji (21, 8.) pripoveduje, rekoč: „Nečistniki.. bodo imeli svoj del v gorečem, ognjenem in žveplenem jezeru.“ — „Ako pa kdo tempelj božji oskruni, ga bo Bog končal; zakaj tempelj božji je svet, kar ste vi.“ 1. Kor. 3, 17.

Kaj nam Bog v šesti zapovedi zapoveduje?

Šesta zapoved božja nam zapoveduje:

1. čistim biti na duši in na telesu, v mislih, željah, besedah, obnaši in djanji;
2. se poprijeti vseh pripomočkov, da čistost ohranimo.

Kteri so zdatni pripomočki, čistost ohraniti?

Pripomočki, čistost ohraniti, so:

1. ogibaj se slabih bližnjih priložnost in tovaršij in vsega, kar v nečistost napeljuje. — „Kdor ljubi nevarnost, v nevarnosti pogine“ sir. 3, 27;
2. berzdaj svoje počutke, zlasti oči in ušesa;
3. v skušnjavi se precej k Bogu obrni ter se spominjaj, da je Bog povsod in vsegaveden, da vsaki hip zamoreš umreti in vekomej pogubiti se;

4. pogostoma in goreče Boga darú čistosti prôsi;
5. večkrat in vredno prejemaj zakramenta sv. rešnjega Telesa in sv. pokore;
6. včasih premišljuj, koliko je Jezus za nas terpel;
7. priporočuj se prečastiti Devici Marii, sv. Jožefu, sv. Alojziju in svojemu angelju varhu;
8. vadi se v ponižnosti in v zatajevanji samega sebe.

Sedma zapoved božja.

„*Ne kradi.*“

Kaj nam Bog v sedmi zapovedi prepoveduje?

Bog nam v sedmi zapovedi prepoveduje, svojega bližnjega kakor si bodi škodovati na njegovem premoženju ali njegovih pravicah.

Kako se bližnjemu zamore na premoženju škoda delati?

Bližnjemu se na premoženju škoda dela:

1. z ropom, kadar kdo komu kaj s silo vzame;
2. s tatvino, kadar kdo komu kaj skrivši zoper njegovo voljo vzame;
3. z goljufijo, ktere se krivega stori:
 - a) kdor s premajhno mero ali tehtnico prodaja, ali s prevelikima kupuje;
 - b) kdor s ponarejenim denarjem plačuje;
 - c) kdor vedoma slabo ali sprideno blago za dobro prodaja;
 - d) kdor slabo dela ali za svoje delo preveliko plačilo tirja;
 - e) kdor mejnike prestavlja;
 - f) kdor pisma ponareja, nepotrebne ali krivične tožbe pričinja, sodnike podkupuje i. t. d.;

5. z odertijo, ktere se n. pr. krivega stori:

a) kdor si pri posojevanji prevelike zoperpostavne obresti izgovarja, ali pri kupčii prevelikih dobičkov iše;

b) kdor žito ali katero drugo blagó skupuje, da bi mu ceno zvikšal;

c) kdor si ptujo potrebo ali nevednost v prid obrača;

5. s katerim koli drugačnim poškodovanjem, in sicer n. pr.:

a) kdor ptuje travnike, polja, drevesa kakor si bodi pridi;

b) kdor ptujo živino pretepa, rani ali ubije;

c) kdor z zapravljanjem ali z igro svojo družino v revšino pahne;

d) kdor svojega dela prav ne opravlja;

e) kdor rokodelcom ali kupcom z obrekovanjem ljudi odžene.

Kdo je še tatvine kriv?

Tatvine kriva nista le ropar in tat, ampak tudi tisti:

1. ki ropati ali krasti svetujejo ali pomagajo, ali po svoji dolžnosti ne branijo;

2. ki uropane ali ukradene reči vedoma kupujejo, prodajajo, skrivajo, ali v svoji lasti obderžé;

3. ki najdenih ali posojenih reči ne povernejo;

4. ki svojih dolgov, ali delavcom zaslužka ne plačajo;

5. ki beračijo, akoravno jim treba ni, in tako pravim revežem milošnjo odvzemó.

Kaj je v sedmi zapovedi božji zapovedano?

V sedmi zapovedi je zapovedano:

1. vsakemu to pustiti, dati in storiti, kar je nje-

govega in kar mu gre. — „Dajte vsakemu, kar ste dolžni“ 1. Rim. 13, 7.;

2. ukradeno ali najdeno blagó poverniti;

3. storjeno škodo popraviti;

4. s pridnim delom si kaj po pravici pridobiti, pridobljenega varvati in v svoj in svojega bližnjega prid obračati;

5. zapravlživosti in skoparije se varvati,

6. potrebnim vbogajme dajati, kolikor kdo uterpi.

Kdo je dolžan poverniti ali škodo popraviti?

1. Tisti, ki ima ptuje blagó ali tisti, ki si ga je prilastil;

2. ako tega ta ne stori, dolžnost tiste zadeva, ki so se greha vdeležili.

Koliko se mora poverniti ali škode popraviti?

1. Kdor si je kaj ptujega blagá vedoma in po krivici kakor si bodi prilastil, je dolžan, poškodovancu škodo popolnoma popraviti;

2. kdor pa ima kaj ptujega blagá nevedoma in zoper svojo voljo, je dolžan toliko poverniti, kolikor ga še ima takrat, ko zvé, da je ptuje in kolikor je s ptujim blagom obogatel.

Komu se mora poverniti ali škoda popraviti?

Lastniku ali njegovim dedom se mora poverniti in škoda popraviti; ako to ni mogoče, pa revežem ali v druge dobre namene obrniti.

Kaj mora storiti, kdor storjene škode precej ne more popraviti?

On mora saj resnično voljo imeti, koj poverniti ko mu bo mogoče, in si resnično prizadevati, si toliko pridobiti, da bo kmali zamogel.

Ktere misli zamorejo vsakega odverniti, si ptujega kaj prilastiti?

Misli, ki te zamorejo odverniti, si ptujega kaj prilastiti, so:

1. kar si koli ptujega prilastiš, moraš enkrat poverniti ali pa ti bo prej ali poznej, gotovo pa s smertjo odvezeto;

2. ptuje blagó nima ne teka ne blagoslova, nasleduje mu pa nesreča, prekletstvo, groza, strah in nesrečna smert. — „Kdor krivico seje, bo nesrečo žel“ Prej. 22, 8.;

3. kako nespametno je za minljivega blagá voljo nebesa zapraviti in svojo dušo v neugasljivi ogenj pogrezniti! — „Kaj pomaga človeku, če ves svet pridobí, svojo dušo pa pogubi“ (Mat. 16, 26)? — „Neumnež! to noč bodo tvojo dušo tirjali od tebe, kar si pa spravil, čigavo bo“? Luk. 12, 20

Osma zapoved božja.

„Ne pričaj po krivem zoper svojega bližnjega.“

Kaj nam Bog v osmi zapovedi prepoveduje?

V osmi zapovedi nam Bog prepoveduje lagáti in škodo delati bližnjemu na njegovi časti ali dobrem imenu.

Kaj se pravi lagáti?

Kdor vedoma govori, kar res ni, ali kdor drugač govori, kakor misli, laže; kdor laže pred sodnikom, ali kdor z lažjó hoče kaj poterčiti ali ob veljavo spraviti, krivo priča.

Ali je laž kdaj brez greha?

Vsaka laž, tudi laž iz šale ali norčije in v sili,

je pregrešna, ker je resničnosti ravno nasproti, zatorej sama v sebi hudobna. — „Lažnjive usta so Gospodu gnjusoba.“ Pripov. 12, 22.

Kdo svojemu bližnjemu na dobrem imenu ali njegovi časti škoduje?

Svojemu bližnjemu na dobrem imenu škoduje:

1. kdor ga obrekuje, t. j. kdor mu izmišljene pregreške prilastuje, naj si jih že sam zmisli ali le razglasuje, ki so se jih izmislili drugi. — „Ne obrekujte se, bratje! kdor obrekuje brata ali kdor sodi svojega brata, govori postavi nasproti in sodi postavo. Ako pa sodiš postavo, nisi spolnovavec, ampak sodnik postave“ Jak. 4, 11.;

2. kdor ga opravlja, t. j. kdor pregreške svojega bližnjega po nepotrebnem razglasuje. — „Odpravi od sé hudobne usta in opravljive ustnice naj bodo deleč od tebe“ Preg. 9, 24.;

3. kdor koga podpihuje, t. j. kdor komu pové, kar je ta ali ta čez-nj govoril; iz podpihovanja kaj rada vstaneta prepír in sovraštvo. — „Preklet je podpihovavec in jezičnik na dve platí; zakaj med mnogimi, ki imajo mir med sabo, bo zdražbo napravil“ Preg. 28, 15.;

4. kdor po krivem natoleva, t. j. kdor slabo misli od svojega bližnjega, pa ne vé zakaj. — „Nihče naj v svojem sercu ne misli hudega zoper svojega bližnjega“ Gal. 3, 17.;

5. kdor koga prederzno sodi, t. j. kdor brez pravega vzroka slabo sodbo izreče čez svojega bližnjega. — „Kdo si ti, kateri sodiš ptujega hlapca? Svojemu Gospodu stoji ali pade; stal pa bode; Bogú je namreč mogoče storiti, da stoji“

Rim. 14, 4.;
Katekizem.

6. kdor radovoljno posluša obrekovanje, opravljanje, podpihovanje, krivo natolcvanje, prederzno sodbo, ali je kakor si bodi kriv, da se obrekuje, opravlja, podpihuje, natolcva, prederzno sodi.

Ali so vse obrekovanja in opravljanja enako veliki grehi?

Obrekovanja in opravljanja so tolikanj večji grehi:

1. kolikanj večji je pregrešek, ki se komu prilastuje;
2. kolikanj imenitnejši je človek, ki se mu pregrešek prilastuje;
3. kolikanj večji škoda iz njega izvira;
4. kolikanj več jih obrekovanje in opravljanje sliši ali zvé;
5. kolikanj hudobniši je namen, ki ga kdo ima pri obrekovanji ali opravljanji.

Kaj nam Bog v osmi zapovedi zapoveduje?

V osmi zapovedi nam je zapovedano:

1. resničnim in odkritoserčnim biti v govorjenji in djanji. — „Govorite resnico vsakteri s svojim bližnjim“ Ec. 4, 25.;
2. poganjati se za dobro ime svojega bližnjega;
3. obrekovanje preklicati in vso škodo poverniti, ki jo je obrekovanje morebiti komu napravilo;
4. bližnjega izgovarjati, čigar pregreške je kdo po nepotrebnem razglasil.

Ali je vselej greh, pregreške svojega bližnjega komu razodeti?

Pregreške svojega bližnjega razodeti, kadar keršanska ljubezen zahteva, je še celó prava naša dolžnost.

Kdaj nam keršanska ljubezen zapoveduje, pregreške svojega bližnjega komu razodeti?

Kadar je tega treba:

1. da grešnik pregrešek opusti in se poboljša;

2. da se drugi nad njim ne pohujšajo;
3. da njega ali koga družega ktere druge veči nesreče varujemo.

Kaj je treba pri razodevanji ptujih pregreškov vediti?

Vedi:

1. da te naj vodi le dobri namen, ne pa kaka strast, zavid ali maševanje, i. t. d.;
2. da ga razodeneš le tistim, ki ga morajo vediti n. pr. staršem, učnikom, prednikom;
3. da pregreškov nikdar ne zvikšuješ ali množiš.

Ali smemo tudi za svojo čast, za svoje dobro imé skerbeti?

Ne le smemo, ampak dolžnost naša je, si skerbeti za dobro imé, zakaj „dobro imé več veljá kot bogastvo“ (Preg. 22, 1.); toda le z dobrimi pripomočki, zlasti s tem, da pošteno in pobožno živimo in se skerbno varujemo tudi sence hudega.

Kaj nam je storiti, ako nam kdo podkopava dobro imé?

Ako je Bogu v čast in našemu bližnjemu v spodbujenje, se pošteno in pametno zagovarjamo; sicer pa sramotenje voljno in poterpežljivo prenašajmo po zgledu Kristusovem. — „Ako ste zasramovani zavoljo Kristusovega imena, blagor vam“ (1. Petr. 4, 14.)! — V zgled nam bodi sv. Pavel. ap. dj. 22. i. 4.

Deveta in deseta zapoved božja.

„Ne želi svojega bližnjega žene!“

„Ne želi svojega bližnjega blagá!“

Kaj je v dveh poslednjih zapovedih prepovedano?

V dveh poslednjih zapovedih je prepovedano:

1. nevošljivost, t. j. veselje nad ptujo škodo, ali žalost nad ptujo srečo;

2. lakomno poželenje do vsega, kar je lastnina drugih ljudi.

Kaj je v dveh poslednjih zapovedih zapovedano?

V dveh poslednjih zapovedih je zapovedano:

1. čistega sercá biti. — „Blagor jim, ki so čistega sercá; ker oni bodo Bogá gledali“
Mat. 5, 8.;

2. hudo poželenje krotiti. — „Kteri so Kristusovi, so svoje mesó križali z grehi in željami vred“ Gal. 5, 24.;

3. Svojemu bližnjemu vse dobro iz serca privošiti.

Zakaj je Bog zapovedi dal tudi zastran naših misel in željá?

Bog je zastran naših misel in željá zapovedi dal nam v spomin:

1. da je on tudi Gospod naših sere. — „Bog naše serca tehta“ Preg. 21, 2.;

2. da mu ni neznano, kar se v sercu godí. — „On, ki v serce vidi in ki je ohranovavec tvoje duše, nič ne goljufa“ Preg. 24, 12.;

3. da je njegova postava bolj popolnoma od vseh človeških postáv, ki le naše vnanje djanje vravnava. — „Vémo, da je božja postava duhovna“ (Rim. 7, 14.). — „Kje je tako imeniten narod, da bi imel take šege in pravične sodbe, kakor je vsa postava, ki vam jo danes pred oči stavim“ 5. Mojz. 4, 8.;

4. da tudi moramo v sebi zatirati hudo poželenje, iz kterega greh izvira. — „Vsak je skušan, kadar ga poželenje vleče in vabi; — potlej ko poželenje spočne, rodi greh, greh pa, ko je storjen, rodi smert.“ Jak. 1, 14, 15.

Kaj se učimo iz dveh poslednjih zapoved?

Iz dveh poslednjih zapoved se učimo, da kristjan svojih dolžnost ne smé spolnovati le po zunanje, temuč da mora imeti resnično voljo, vse storiti, kar je zapovedano, in vse opustiti, kar je prepovedano. — „Ne vsak, kateri mi pravi: Gospod, Gospod! pojde v nebeško kraljestvo, ampak kateri stori voljo mojega Očeta, ki je v nebesih, tisti pojde v nebeško kraljestvo.“ Mat. 7, 21.

Cerkvene zapovedi.

Ali ima cerkev oblast, vernim zapovedi dajati?

Cerkev ima oblast, vernim zapovedi dajati, ker ji je Jezus Kristus zapovedal, verne vladati, rekoč: „Kdor vas posluša, mene posluša; in kdor vas zaničuje, mene zaničuje. Kdor pa mene zaničuje, zaničuje njega, kateri je mene poslal“ (Luk. 10, 16.). — Torej cerkvene zapovedi niso človeške, ampak Kristusove zapovedi; v njegovem imenu jih namreč cerkev daje.

Ali je cerkev od vselej zapovedi dajala?

1. Že aposteljni so v prvem cerkvenem zboru vernim zapoved dali, in sicer: „Dopadlo je svetemu Duhu in nam, nobenega bremena več vam ne nakladati, kakor te-le potrebne reči: da se zderžujete darovanega malikom in kervi in zadušenega“ ap. dj. 15, 28. 29. ;

2. aposteljni so tudi vernim zapovedovali, njih zapovedi spolnovati. — „Pavel je hodil po Sirii in Cilicii in poterdoval cerkve; in je zapovedoval spolnovati postave aposteljnov in starašin.“ ap. dj. 15, 41.

Zakaj je cerkev od vselej zapovedi dajala?

1. Da nam nekatere božje zapovedi bolj na tanko razlaga;

2. da nas k pobožnemu in spokornemu življenju napeljuje.

Ali smo tedaj verni dolžni cerkvene zapovedi spolnovati?

Dolžni smo cerkvene zapovedi spolnovati:

1. zato, ker nam četrta zapoved božja veleva, pokornim biti duhovski gosposki;

2. zato, ker nam je Kristus naravnost zapovedal, cerkev poslušati, t. j. vbogati. — „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik“ (Mat. 18, 17.). — „Kdor vas posluša i. t. d.“ (Luk. 10, 16.). — Bodite pokorni svojim sprednikom, in bodite jim podložni; zakaj oni čujejo kakor taki, ki bodo dajali odgovor za vaše duše, da z veseljem to delajo in ne zdihovaje; to bi namreč ne bilo dobro za vas“ (Hebr. 13, 17.).

— Zatorej sv. cerkev tudi zahteva, da jih verni spolnujemo, in ona tudi tiste, ki jih prelomujejo, kaznuje s tem, da jim svete zakramente odrekuje, jih izobčuje in po cerkveni šegi pokopati prepoveduje.

Mat. 18, 18. — 1. Kor. 5, 3-5.

Ali človek, ki prostovoljno ne spolnuje cerkvenih zapoved, smé upati večno zveličanje?

Kristus pravi: „Kdor cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik“

Mat. 18, 17.

Ktere cerkvene zapovedi nam je zlasti treba vediti in spolnovati?

1. Posvečuj zapovedane praznike;

2. bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši;

3. posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesetdanski post, kvaterne poste in druge zapovedane postne dni; zderži se tudi ob petkih in sabotah mesnih jedi;

4. spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu in o velikonočnem času sveto rešnje Teló prejmi;

5. ne obhajaj ženitve ob prepovedanih časih.

Perva cerkvena zapoved.

„Posvečuj zapovedane praznike.“

Kaj nam cerkev v prvi zapovedi zapoveduje?

Cerkev nam v svoji prvi zapovedi ukazuje, praznike, ki jih je postavila našemu Gospodu in njegovim svetnikom v čast, ravno tako praznovati, kakor nedelje, torej ob praznikih nehati od hlapčevskega dela ter počivati, in Bogu prijetne dela opravljati.

Nekteri naših praznikov so silo stari, zlasti velikonočni, binkoštni, božični, razglašenja Gospodovega (svetih treh kraljev), presvete Trojice; tako tudi nekteri prazniki matere božje in svetnikov.

Kolikero praznikov je cerkev postavila?

Cerkev je postavila:

1. Gospodove praznike, ki so: božič, 25. grudna; obrezovanje 1. prosenca; razglašenje ali sv. trije kralji 6. prosenca; darovanje 2. svečana; velikanoč prvo nedeljo po prvem spomladanskem šipu (polni luni po 21. sušcu); vnebohod 40. dan po velikinoči; binkošti 50. dan po velikinoči; sv. rešnje Teló 10. dan po binkoštih;

2. praznike prečastite Device Marije, ki so: ne-

omadežvano spočetje 8. grudna; rojstvo 8. kimovca; oznanjenje 25. sušca; očiševanje 2. svečana; vnebovzetje 15. velikega serpana;

3. praznike angeljev in svetnikov božjih, ki so: sv. Štefana 26. grudna; sv. Petra in Pavla 29. rožnika; vseh svetnikov 1. listopada; deželnega patrona (priporočnika) in sicer pri nas, sv. Jožefa 19. sušca;

4. in praznik cerkvenega posvečenja, četrto nedeljo mesca vinotoka.

Čemu je cerkev postavila Gospodove praznike?

1. Da se spominjamo gnade polnih skrivnost, ki so se te dni godile, in se zanje Bogu zahvalujemo;

2. da se naša gorečnost v službi božji ponavlja in poživlja;

3. da se z pobožnimi vajami za nove gnade pripravljamo.

Čemu je cerkev praznike prečastite Device Marije in drugih svetnikov postavila?

1. Da se spominjamo gnad in dobrót, ktere je Bog njim in po njih tudi nam skazal, in de se mu zanje zahvalujemo;

2. da njih čednosti in pobožno življenje premišljujemo ter posnemamo;

3. da po njih priprošnji pomoči išemo pri Bogu.

Ali ima cerkev tudi oblast, praznike preklicati ali odpraviti?

Kakor ima cerkev oblast, praznike postaviti, ima tudi oblast, jih prestaviti ali še celo preklicati.

Kaj cerkev v svoji prvi zapovedi prepoveduje?

Cerkev ob praznikih vse prepoveduje, kar je v nedeljo prepovedano, namreč:

1. vse hlapčevske dela brez silne potrebe in brez pravega privoljenja;

2. take opravila in razveseljevanja, ktere temu dnevnu ali nečast delajo ali pa njegovo posvečevanje opovirajo, motijo ali zaderžujejo.

Druga cerkvena zapoved.

„Bodi ob nedeljah in zapovedanih praznikih s spodobno pobožnostjo pri sveti maši.“

Kaj nam cerkev v svoji drugi zapovedi ukazuje?

V drugi cerkveni zapovedi je zapovedano, ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri celi sveti maši biti.

Zakaj nam cerkev ob nedeljah in praznikih zlasti pri sveti maši biti zapoveduje?

Zato, ker je sveta maša nekervavo ponovljenje Kristusove daritve na križi; torej nar svetejši, Bogu nar prijetniši in nam nar koristniši služba božja.

Kako bodimo pri sveti maši?

Pri sveti maši bodimo pazljivo, spodobno in pobožno, torej s takimi občutljeji, s kakoršnjimi sta Marija in sv. Janez stala pod križem, ko se je na njem daroval Jezus, naš zveličar.

Kdo se zoper to pregreši?

Pregreši se:

1. kdor pri sveti maši ne moli;

2. kdor je radovoljno raztresen pri sveti maši, ali celo spi, govori, se okoli sebe ozira, se smeja ali kakor si bodi nespodobno obnaša. — „Gospod je v svojem svetem tempeljnu; cela zemlja naj molči pred njim.“ IIab. 2, 20.

Kdo je dolžan, ob nedeljah in zapovedanih praznikih pri sveti maši biti?

Vsak kristjan, ki je že pri pameti in ga kaj

tehtnega ne zadržuje, n. pr. bolezen, bolnikom streči, male otroke varvati, predolg pot do cerkve, zlasti v slabem vremenu, hudi uri, velike vode ali kaj tacega.

Kakošen greh je, ob nedeljah in praznikih sveto mašo opustiti?

Kdor ob nedeljah in zapovedanih praznikih iz lenobe ali brez važnega vzroka sveto mašo opusti ali kateri bistven del zamudi, se smertno pregreši. — Zavolj obilne koristi se vsakemu, ki ima priložnost, svetuje, tudi ob delavnikih pri sveti maši biti.

Ali smo tudi dolžni božjo besedo poslušati?

Božjo besedo poslušati je kristjanu bistvena dolžnost, torej je greh in žalostno znamenje, ako je kdo noče poslušati ali jo le poredkoma posluša, zakaj: „Kdor je iz Bogá, pravi Jezus, božjo besedo rad posluša; zato je vi ne poslušate, ker niste iz Bogá.“ Jan. 8, 47.

V starih časih so bile pridige večidel med sveto mašo; zato cerkvi ni bilo treba še posebej zapovedovati, božjo besedo poslušati.

Ali so dolžni božjo besedo poslušati tudi tisti kristjani, ki so v keršanskem nauku dobro podučeni?

Dolžnost, božjo besedo poslušati, sploh vse zadeva, in sicer zato:

1. ker vsak kaj lahko pozabi tudi to, kar je kdaj dobro vedil;
2. ker nam je vsem treba, verskih resnic spominjati se in k dobremu opominjanim biti;
3. ker smo vsi dolžni dober zgled dajati ter se k pobožnosti spodbudovati.

Kako božjo besedo poslušajmo, da nam bode v korist?

1. Radi, pazni, brez raztresenja;

2. božjo besedo le nase obračajmo, in nikoli na druge;

3. s terdnim sklepom, po nji živeti. — „Blagor njim, ki božjo besedo poslušajo in jo ohranijo.“ Luk. 11, 28.

Tretja cerkvena zapoved.

„Posti se zapovedane postne dni, namreč: štiridesdanski post, kvaterne poste in druge zapovedane postne dni; zderži se tudi ob petkih in sabotah mesnih jedí.“

Kaj je v tretji cerkveni zapovedi zapovedano?

V tretji zapovedi nam cerkev ukazuje:

1. ob petkih in sabotah zderžati se mesnih jedí (zderžek);

2. druge zapovedane postne dni pa zraven tega tudi še kaj pritergati si, t. j. le enkrat do sitega najesti se (post v pravem pomenu).

Kteri so naši zapovedani postni dnevi?

1. Štiridesdanski post, t. j. zunej nedelj vsaki dan od pepelnične srede do velikonočne nedelje;

2. adventni post ob sredah in petkih;

3. kvaterni post ob sredah, petkih in sabotah. — (Kvaterni tedni so: 1) teden po tretji nedelji v adventu; 2) teden po prvi nedelji v postu; 3) teden po binkoštni nedelji; 4) teden po zvikšanji svetega križa mesca kimovca);

4. predprazniški posti, in sicer:

a) pred praznikom prečistega spočetja Marije device (7. grudna);

b) pred božičnim dnevom (24. grudna);

c) pred binkoštno nedeljo;

- d) pred praznikom sv. Petra in Pavla (28. rožnika);
- e) pred velikim šmarnom (14. vel. serpana);
- f) pred praznikom vseh svetnikov (31. vinotoka).

Ali je slehern kristjan dolžan, mesnih jedí zderžati se?

Mesnih jedí zderžati se je dolžan vsak kristjan, kadar k pameti pride, ako ga ne izgovarja bolezen, sila ali višji (škofovo) privoljenje.

Ali je slehern kristjan dolžan postiti se (v pravem pomenu)?

Postiti se (v pravem pomenu) niso dolžni nedorasli, ki še niso 21 let stari, in tisti, ki imajo težke dela in katerim post na zdravji škoduje.

Ali je velik greh, postno zapoved prelomiti?

Postno zapoved prelomiti je velik greh nepokoršine do cerkve. — „Kar gre v usta, človeka (sicer) ne ognjusi; ali ognjusi ga nepokoršina, ki pride iz serca;“ kar nam spričuje greh naših prvih staršev.

Zakaj nam cerkev zapoveduje mesnih jedí zderžati in postiti se?

Ker sta zderžek in post Bogu dopadljiva, nam pa jako koristna.

Od kod vemo, da sta post in zderžek Bogu dopadljiva in nam koristna?

1. Ker je Bog post velikrat priporočal, in ljudém milost in usmiljenje skazoval zavoljo njega. — „Spreobernite se k meni iz vsega svojega serca s postom, jokom in toženjem“ (Joel 2, 12.). — „Ta rod se ne izžene drugači, kakor le z molitvijo in s postom“ Mat. 17, 20.;

2. ker so se Jezus, aposteljni in sveti ljudjé vseh časov postili; — (Mojzes, Samuel, David, Daniel, Judita, Estera, Makabejci, i. t. d.);

3. ker s postom ponižujemo svojo prevzetnost in

berzdamo svoje poželenje. — „Ponižal sem s postom svojo dušo“ ps. 34, 13.;

4. ker s postom pokoro za svoje grehe delamo. — Ninivljani.

Ali je o postnih dnéh že zadosti, da se jedí zderžimo?

To še ni zadosti; po namenu naše svete cerkve moramo te dní tudi v duhu pokore preživeti, z molitvijo in dobrimi deli posvečevati, in se tudi pripušnih razveseljevanj ogibovati.

Četerta cerkvena zapoved.

„Spovej se svojih grehov postavljenemu spovedniku vsaj enkrat v letu, in o velikonočnem času sveto rešnje Teló prejmi.“

Kaj nam cerkev v svoji četerti zapovedi ukazuje?

1. Spoved vsaj enkrat v letu opraviti;
2. sveto obhajilo vsaj o velikonočnem času vredno prejeti.

Zakaj nam sv. cerkev sveto obhajilo ukazuje o velikonočnem času?

1. Zato, ker je Jezus ravno o velikonočnem času postavil sveto rešnje Teló;

2. ker je o tem času umerl in od mertvih vstal torej tudi mi grehu odmrmo in novo življenje začnimo.

Kaj je velikonočni čas?

Velikonočni čas je tisti, ki ga slehern škof svoji škofii za velikonočno obhajilo odločijo, in sicer v naši škofii od druge postne nedelje do praznika vnebohoda Kristusovega.

Ali je po namenu svete cerkve zadosti, zakramenta sv. pokore in sv. rešnjega Telesa le enkrat v letu prejeti?

Ljubezen do Bogá in skerb za naše zveličanje

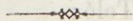
nas pač vabite, sveta zakramenta večkrat v letu prejemati; to tudi želi sv. cerkev, ktera v té zapovedi le ukazuje, kar je vsaki kristjan dolžan storiti, da ostane v občini z njo.

Peta cerkvena zapoved.

„Ne obhajaj ženitve ob prepovedanem času.“

Kaj nam cerkev v té svoji zapovedi prepoveduje?

V peti cerkveni zapovedi je prepovedano ženitev obhajati od prve adventne nedelje do praznika svetih treh kraljev, in od pepelnične srede do prve nedelje po veliki noči; ker so ti časi časi pokore in pobožnosti, ženitve pa s svojimi navadnimi slovesnostmi duhá pokore in pobožnosti motijo, raztresajo ali celó zadržujejo.

IV. Poglavje.

Od svetih zakramentov.

Od gnade.

Kaj je gnada božja?

1. Gnada božja (v širjem pomenu) je vsak nezasluzen dar božji (dobrota božja);

2. gnada božja (v ožjem pomenu) so pa notranji, čeznatura darovi, ki jih Bog brez našega zasluženja deli naši duši v zveličanje. (In od te gnade je tukej govorjenje).

Kdo nam je gnado božjo zaslužil?

Jezus Kristus s svojim terpljenjem in smertjo na križi nam je gnado božjo zaslužil.

Kdo nam gnado deli?

Sveti Duh nam deli gnado k našemu posvečenju; sv. Duh je torej naš posvečevavec.

Kolikena je gnada božja?

Gnada božja je dvojna:

1. djanska;
2. posvečujoča.

a) Od djanske gnade božje.

Kaj je djanska gnada božja?

Djansko gnado božjo tisto imenujemo, ki nas k dobremu naganja in v djanji podpira; torej jo tudi pomoč božjo imenujemo. To gnado je imel v mislih sv. Pavel, rekoč: „Bog je, ki dela v vas hoteti in dopolniti.“ Fil. 2, 13.

Kaj djanska gnada božja v nas dela?

Djanska gnada božja nam um in pamet razsvetljuje in našo voljo k dobremu nagibuje. — „Daj mi pamet in preiskoval bom tvojo postavo ter jo spolnoval iz vsega serca. Nagni moje serce k svojim spričevanjem (ps. 118, 34. 36.). — (Darovi sv. Duha).

Ali nas djanska gnada božja k dobremu sili?

Gnada božja nas ne sili; kaj dobrega se dá le prostovoljno storiti; gnada nas le naganja in podpira ter nam pomaga.

Kdaj nam je djanska gnada v zveličanje?

Djanska gnada nam je v zveličanje, kadar se ji ne ustavljamo, temuč z njo delamo. — Bog nam namreč svojo rešivno roko ponuja; ako hočemo rešeni biti, je ne smemo zanemarjati, temuč moramo se je poprijeti. — „Jeruzalem, Jeruzalem! ... kolikokrat sem hotel zbrati tvoje otroke, kakor koklja zbira svoje pišeta pod perute, in nisi hotel“ (Mat. 23, 37.). — „Opominjamo vas, da gnade božje nepridoma ne prejimate.“

2. Kor. 6, 1.

Ali je djanska gnada v zveličanje potrebna?

Brez djanske gnade božje ne moremo še misliti, toliko manj storiti kaj dobrega. — „Ne da bi premogli iz sebe kaj misliti, kakor iz sebe; ampak naša zmožnost je od Bogá.“ 2. Kor. 3, 5.

Ali je djanska gnada božja potrebna k vsakemu dobremu delu?

Brez djanske gnade božje ne moremo nobenega dobrega dela ne začeti, ne nadaljevati, ne dodelati. — „Brez mene nič ne morete storiti,“ pravi Jezus. Jan. 15, 5.

Ali Bog vsakemu človeku zadosti djanske gnade dá?

Bog vsakemu človeku toliko djanske gnade dá, kolikor je je vsakemu treba v zveličanje, zakaj: „Bog hoče, da se vsi ljudje zveličajo in k spoznanju resnice pridejo.“ 1. Tim. 2, 4.

Kako Bog človeka za gnado pripravlja?

Mnogotero; zdaj s srečo, zdaj z nesrečo; zdaj po kakem prijatlu, zdaj s svojo sveto besedo ali z dobrimi bukvami; zdaj z boleznijo ali z naglo smertjo kacega znanca ali prijatla i. t. d.; — božjih vodil, njegovih opominov in svarjenj nikar ne zanemarjamo, nikar ne prezirajmo, temveč si jih v serce vtiskajmo in v zveličanje obračajmo.

b) Od posvečujoče gnade božje ali gnade opravičenja.

Kaj je posvečujoča gnada božja?

Posvečujočo gnado božjo tisto imenujemo, ktera nas pred Bogom stori pravične in svete in v nas ostane, dokler smo v stanu pravičnosti. Imenujemo jo tudi gnado opravičenja.

Kdaj pravimo, da se grešnik opraviči?

Grešnik se opraviči, kadar prestopi iz svojega grešnega stanu v stan gnade ali prijaznosti božje.

Kaj se pri opravičenju godi?

Pri opravičenju je grešnik

1. vsaj vseh smertnih grehov očišen in večnih kazen rešen;

2. posvečen in znotrej prenovljen. — „Oprani ste, ali posvečeni ste, ali opravičeni ste v imenu Gospoda našega Jezusa Kristusa in v Duhu našega Bogá.“ 1. Kor. 6, 11.

Ali si človek zamore zaslužiti gnado opravičenja?

„Vsi so opravičeni zastonj (brez svojega zasluženja) po njegovi milosti, po odrešenji, ki je v Jezusu Kristusu.“ Rim. 3, 24.

Kako se opravičenje prične?

Bog opravičenje prične z djansko gnado, ktera grešnika razsvetljuje in priganja, da bi se vernil k Bogu.

Kaj mora grešnik storiti k svojemu opravičenju?

Grešnik mora s pomočjo gnade božje prostovoljno k Bogu verniti se, torej

1. veruje vse, kar je Bog razodel, zlasti da se zamore opravičiti le po Jezusu Kristusu;

2. ga strah pred božjo pravico presune, božja milost pa mu jame upanje delati, da še zamore odpušenje svojih grehov zadobiti;

3. potem se mu vnema ljubezen do Bogá, torej se kesá svojih grehov, terden sklep storí, Bogá nič več ne razžaliti, zakrament svetega kersta ali pokore prejeti in novo pobožno življenje pričeti;

4. poslednjič tudi sv. zakrament vredno prejme in v zakramentu posvečujočo gnado s čeznaturnimi čednostmi. In tako je v resnici postal iz grešnika pravičen, otrok božji in dedeč nebeškega kraljevstva. — (Tridentinski zbor 6. s.). — Zgubljeni sin; — spreobrnjenje sv. Pavla.

S čem se posvečujoča gnada božja zgubi?

S smertnim grehom se posvečujoča gnada božja zgubi.

Kje se posvečujoča gnada božja vnovič delí in množi?

Posvečujoča gnada božja se delí v prvo pri sv.

kerstu, vnovič pri sv. pokori; množi se pa pri družih sv. zakramentih.

Kaj je znamenje in sad prejetega opravičenja?

Dobre, zaslužljive dela; zakaj „vsako dobro drevo dober sad rodi“ (Mat. 7, 17.); in „vsako drevo se po svojem sadu spozná.“ Luk. 6, 44.

Od sv. zakramentov.

Kaj je zakrament?

Zakrament je vidno znamenje nevidne gnade božje, ki ga je Jezus Kristus v naše posvečenje postavil.

Koliko reči je treba k zakramentu?

Pri vsakem zakramentu morajo biti tri reči:

1. vidno znamenje;
2. nevidna gnada božja;
3. postavljenje po Jezusu Kristusu.

Zakaj nam hoče Bog svojo gnado po vidnih znamenjih deliti?

Nam v tolažbo in korist, da po vidnem znamenju spoznamo, kakošno gnado prejmemo in da vemo, kdaj jo prejmemo.

Ali vidne znamenja gnado le naznanjajo?

Vidne znamenja ne naznanjajo le gnade, ampak one nam jo delé, torej jih imenujemo močne ali delavne znamenja.

Ktere gnade nam sveti zakramenti delé?

1. Sveti kerst in sveta pokora nam delita posvečujočo gnado božjo; vsi drugi zakramenti nam jo pa množé;

2. verh tega nam pa še vsaki zakrament deli djansko gnado, zavolj ktere je postavljen.

Od koga imajo sveti zakramenti svojo moč?

Sveti zakramenti imajo svojo moč od svojega začetnika Jezusa Kristusa. — Sveti zakramenti so tako rekoč studenci, po katerih nam tečejo gnade, ki nam jih je Jezus s svojim britkim terpljenjem in s svojo smertjo na križi zaslužil.

Koliko svetih zakramentov je, in kateri so?

Svetih zakramentov je sedem, in so naslednji:

1. Sveti kerst;
2. sveta birma;
3. sveto rešnje teló;
4. sveta pokora;
5. sveto poslednje olje;
6. sveto mašnikovo posvečevanje;
7. sveti zakon.

Zakaj je Jezus ravno sedem svetih zakramentov postavil?

Zato, ker jih je vsem ljudém ravno sedem treba v čeznaravno dušno življenje v gnadi božji, in sicer:

1. v svetem kerstu duša čeznaravno življenje z novega prejme;
2. v sveti birmi moč in rast;
3. v svetem rešnjem telesu božjo hrano;
4. v sveti pokori po grehu zgubljeno zdravje;
5. v svetem poslednjem olji moč in okrepčanje v bolezni in smertnem boji;
6. v mašnikovem posvečevanju moč in oblast, deliti čeznaravno življenje v svetih zakramentih;
7. v svetem zakonu moč in gnado, s katero zamoreta mož in žena sveto živeti in otroke svoje sveto in po keršansko, torej v večno zveličanje rediti.

Od kod vémo, da je Jezus sedem svetih zakramentov postavil?

1. Od tod, ker nam jih je sedem neogibno treba

in je Jezus vse storil, kar je bilo treba v naše zveličanje;

2. od tod, ker je sveta cerkev vedno tako učila in terdila. Vera, da je sedem svetih zakramentov, je tako stara, kakor cerkev sama.

Kako zakramente navadno delimo?

1. V zakramente mertvih in v zakramente živih;

2. v zakramente, ki jih človek smé le enkrat, in v zakramente, ki jih smé večkrat prejeti.

Ktere zakramente imenujemo zakramente mertvih?

Sveti kerst in sveto pokoro imenujemo zakramenta mertvih, ker grešnika, ki je na duši mertev, k duhovnemu življenju obudita ter mu posvečujočo gnado božjo, ki je duši življenje, z novega delita.

Ktere zakramente imenujemo zakramente živih?

Sveto birmo, sveto rešnje teló, sveto poslednje olje, sveto mašnikovo posvečevanje in sveti zakon zakramente živih imenujemo, ker morajo tisti, ki jih prejmejo, posvečujočo gnado božjo ali duhovno življenje že imeti.

Kteri zakramenti se smejo le enkrat prejeti?

Le enkrat prejeti se smejo: sveti kerst, sveta birma in sveto mašnikovo posvečevanje; in sicer zato, ker duši vtisnejo neizbrisljivo znamnje.

I. Od svetega kersta.

Kaj je sveti kerst?

Sveti kerst je prvi in nar potrebníši zakrament, v katerem je človek z vodo in z božjo besedo od izvirnega greha in od vseh drugih grehov, če jih je

kaj pred svetim kerstom storil, očišen in v Kristusu kakor nova stvar prerojen in posvečen.

Zakaj se sveti kerst nar prvi zakrament imenuje?

Sveti kerst se nar prvi zakrament imenuje, ker mora človek keršen biti, preden zamore kak drug sveti zakrament prejeti.

Zakaj se sveti kerst nar potrebniši zakrament imenuje?

Sveti kerst se nar potrebniši zakrament imenuje zato, ker ne more nihče brez kersta zveličan biti. — Resnično, resnično vam povém, ako kdo ni prerojen iz vode in iz svetega Duhá, ne more iti v božje kraljestvo.“ Jan. 3, 5.

S katerimi besedami je Jezus zapovedal kerševati?

„Pojdite in učite vse narode in jih keršujte v imenu Očeta in Sina in svetega Duha.“ Mat. 28. 19.

Ali se kerst vode ne dá nadomestiti?

Kerst vode popolnoma nadomestita kerst željá in kerst kerví.

Kaj je kerst željá?

Kerst željá je goreče hrepenenje, zakrament sv. kersta, ko bi le mogoče bilo, prejeti, sklenjeno s popolnoma ljubeznijo do Bogá in z resničnim kesanjem zavoljo storjenih lastnih grehov. — „Kdor ima ljubezen, je rojen iz Bogá in Bogá pozná.“ —

1. Jan. 4, 7.

Kdo kerst kerví prejme?

Kerst kerví prejme, kdor umerje za Kristusa voljo, akoravno še ni keršen.

Kaj sveti kerst deli?

Sveti kerst deli:

1. odpušenje izvirnega greha in vseh drugih pred kerstom storjenih grehov in vseh časnih in večnih kazni. — Apostelj Peter je Judom rekel: „Spokorite se, in daj se kerstiti slehern zmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpušenje svojih grehov“ ap. dj. 2, 38.;

2. naša duša je zadobila pri svetem kerstu posvečujočo gnado božjo, po kateri smo bili opravičeni in postali otroci božji in deležniki večnega zveličanja. — „Bog nas je rešil v kopeli prerojenja in ponovljenja svetega Duhá, da smo z njegovo gnado opravičeni, deležniki po upanji večnega življenja“ Tit. 3, 5. 1.;

3. tisti, ki sveti kerst prejmejo, so sprejeti v keršansko cerkev in postanejo njeni udje. — „V enem Duhu namreč smo mi vsi v eno teló keršeni, ali judje ali neverniki, ali sužni ali prosti, in v enem Duhu napojeni“ — 1. Kor. 12, 13.;

4. sveti kerst duši neizbrisljivo znamnje vtisne, in zato se ta zakrament ne smé več kakor enkrat veljavno in brez smertnega greha prejeti.

Kdo smé kerstiti?

V sili smé vsak človek kerstiti; — sicer imajo pa le škofje in fajmoštri pravico kerševati; z njihovim pripušenjem pa smejo tudi drugi mašniki in diakoni ta sveti zakrament z vsemi cerkvenimi šegami deliti.

Kaj mora storiti, kdor keršuje?

Kdor keršuje, mora:

1. namen imeti, tako kerstiti, kakor je Kristus zapovedal kerševati;

2. človeka, ktereга keršuje, s pravo vodó obliti;

3. med oblivanjem izreči besede: „Jest te kerstim v imenu Očeta in Sina in svetega Duhá.“

Kaj mora storiti odrašeni človek, kteri hoče keršen biti?

Odrašeni človek, kteri hoče keršen biti, mora:

1. nar potrebniši nauke svete vere vediti ali znati in verovati. — „Kteri so bili njegov nauk sprejeli, so bili keršeni“ ap. dj. 2, 41. ;

2. želeti, ud cerkve Jezusove postati;

3. svojih grehov kesati se. Apostelj Peter Judom reče: „Spokorite se in (potem) daj se kerstiti slehern zmed vas v imenu Jezusa Kristusa v odpušenje svojih grehov“ ap. dj. 2, 38. ;

4. skleniti in obljubiti, do konca svojega življenja po keršanski veri živeti. — „Ali ne veste, da kteri koli smo keršeni v Kristusu Jezusu, smo v njegovi smerti keršeni? — Pokopani smo namreč z njim po kerstu v smert, da, kakor je Kristus vstal od mertvih, ... tako tudi mi v novem življenji hodimo. Rim. 6, 3. 4.

Kdo namest otrok to obljubi?

Botri in botre namest otrok to obljubijo.

Kakošno dolžnost prevzamejo botri in botre?

Botri in botre prevzamejo dolžnost, tiste, ki so jih pri svetem kerstu deržali, v pravi veri dobro učiti in z besedo in zgledom k pobožnemu življenju napeljevati, zlasti kadar jim starši pomerjó ali so pa zanikarni.

Ali smé kerstni boter biti vsaki človek brez razločka?

Iz dolžnost, ki jih imajo botri, je lahko razviditi, da smé kerstni boter biti le tisti, ki vé dolžnosti kerstnega botra in jih hoče spolnovati. — Botri torej ne smejo biti:

1. nekeršeni (neverniki, judje); — 2. krivo-
verci in očitno izobčeni; — 3. razuzdani, nepošteni katoličani ali očitni grešniki, in taki, ki niso pri zdravi pameti, ali v poglavitnih resnicah ne pođučeni; — 4. lastni starši, kateri že tako imajo imenovane dolžnosti do svojih otrok.

Koliko botrov se smé k sv. kerstu jemati?

Po določbi sv. tridentinskega zbora (s. 24.) se smé k sv. kerstu pripustiti le en boter (ali moški ali ženska), ali k večemu dva (moški in ženska, nikoli pa dva moška ali dve ženski).

Ali smo dolžni obljubo svojih kerstnih botrov spolnovati?

Obljubo svojih kerstnih botrov smo dolžni spolnovati, ker so jo namest nas in v naš prid storili, in spodobi se, da človek kerstno obljubo večkrat ponavlja in sicer:

1. kakor hitro k pameti pride,
2. o svojem rojstnem ali kerstnem dnevu,
3. pred zakramentom svete birme,
4. pred spovedjo in svetim obhajilom.

Kako se kerstna obljuba ponavlja?

„Verujem v Bogá Očeta, Sina in svetega Duhá. — Verujem v Jezusa Kristusa, edinorojenega Sina Božjega, kateri je Bog in človek skupej, in kateri je človeški rod s svojim terpljenjem in svojo smertjo od-

rešil. — Verujem vse, kar je Bog razodel, kar je Jezus Kristus učil, kar so aposteljni oznanovali in kar nam sveta katoliška cerkev, v kateri hočem živeti in umreti, verovati zapoveduje. — Odpovém se iz vsega serca hudiču, njegovemu napuhu, in vsem njegovim delom. — Odpovém se tudi vsem grehom in vsem zapeljivim naukom svetá. Terdno sklenem, po keršanski veri živeti. — Bog me poterdi v mojem sklepu s svojo mogočno gnado. — Amen.“

Kakošne imena se smejo pri sv. kerstu dajati?

Pri svetem kerstu se smejo le imena svetnikov Božjih dajati, da imajo keršenci pri Bogu priprošnika, v življenji pa zgled, kterega naj posnemajo.

II. Od svete birme.

Kaj je sveta birma?

Sveta birma je zakrament, v kterem sveti Duh keršenega človeka s poklado škofovih rok, s sveto krizmo, in z božjo besedo v gnadi poterdi, da svojo vero stanovitno spoznava ali terdi, in po nji živi.

ap. dj. 8, 5—17.

Kaj sveta birma deli?

Sveta birma:

1. posvečujočo gnado božjo množi;
2. človeka posebno v veri poterjuje, da zamore po nji stanovitno živeti, in jo serčno do smerti pričati. — „Kteri nas poterjuje z vami v Kristusu in nas je mazilil, je Bog, kteri nas je tudi zapečatil in dal zastavo Duhá v naše serca“ 2. Kor. 1, 21. 22. ;

3. duši neizbrisljivo znamenje vtisne, in zato se veljavno in brez greha sv. birma ne smé več ko enkrat prejeti.

Ali nam je sveta birma k zveličanju neogibno potrebna?

Sveta birma k zveličanju ni neogibno potrebna; vendar je pa brez greha zamuditi ne smé, kdor ima priložnost prejeti jo.

Kakošen mora človek biti, kateri hoče sveto birmo vredno prejeti?

Kdor hoče sveto birmo vredno prejeti, mora:

1. v stanu gnade Božje biti;
2. če je odrašen, v veri in zlasti v naukih od svete birme dobro podučen biti; tudi naj se z molitvijo in z drugimi dobrimi deli k temu svetemu zakramentu pripravlja.

Kdo ima dan današnji oblast birmovati?

Dan današnji imajo to oblast škofje, ker so pravi nasledniki apostelnov.

Kako škof birmujejo?

1. Škof z razprostertimi rokami nad birmanci molijo in prosijo, da bi sveti Duh k njim prišel — (pervi blagoslov — poklada rok);

2. potem vsacemu birmancu posebej imé enega svetnika dajo in vsacega s sveto križmo na čelu mazilijo rekoč: „Zaznamnjam te z znamenjem križa in poterdim te z mazilom zveličanja v imenu Očeta in Sina in svetega Duhá;

3. ga nekoliko na lice udarijo v znamenje, da mora po Jezusovi veri, ko bi mogel še toliko zavoljo nje terpeti, stanovitno živeti in jo serčno do smerti pričati;

4. poslednjič vse birmance še blagoslové, rekoč:

„Blagoslovi naj vas Gospod iz Siona, da boste Jeruzalemske blagre gledali vse dni svojega življenja in imeli večno življenje“ (zadnji blagoslov).

Zakaj se tudi k sv. birmi botri jemljejo?

K sveti birmi se botri jemljejo, da dolžnost prevzamejo, birmance opominjati in jih z besedo in djanjem napeljevati, da svojo vero stanovitno pričajo in po nji živé.

Kdo ne more birmenski boter biti?

Birmenski botri ne morejo biti:

1. lastni starši;
2. kerstni botri;
3. nekatoličanje in tudi katoličanje ne, ki sami še niso birmani, ki so očitno neverni ali očitni grešniki.

III. Od presvetega rešnjega telesa.

a) Jezus je v presvetem rešnjem telesu bistveno in resnično pričujoč.

Kaj je zakrament presvetega rešnjega telesa?

Zakrament svetega rešnjega telesa je nar svetejši zakrament, je pravo teló in prava kri našega Gospoda Jezusa Kristusa v podobah kruha in vina.

Zakaj se imenuje nar svetejši zakrament?

Zato, ker človeka ne posvečuje le, kakor vsi drugi zakramenti, ampak ker je v njem Jezus, začetnik vse svetosti.

Kdaj in kako je Jezus ta presveti zakrament postavil?

Jezus je zakrament presvetega rešnjega telesa pri zadnji večerji postavil, kar nam sveti Matevž (26, 26, 27, 28.) tako le pripoveduje:

„Kadar so pa večerjali, je vzel Jezus kruh, in ga je posvetil in razlomil, ter dal svojim učencem, in je rekel: Vzemite in jejte; to je moje teló. — In je vzel kelih, je zahvalil in jim dal, rekoč: Pite iz njega: — zakaj to je moja kri nove zaveze, ktera bo za njih veliko prelita v odpušenje grehov.“

Kaj se je zgodilo pri Jezusovih besedah; „to je moje teló“?

Pri besedah: „to je moje telo“ se je kruh nevidoma spremenil v Jezusovo pravo teló.

Kaj se je zgodilo pri Jezusovih besedah: „to je moja kri“?

Pri besedah: „to je moja kri“ se je vino nevidoma spremenilo v pravo kri Jezusa Kristusa.

Ali je Jezus komu dal oblast, kruh in vino spreminjati v njegovo teló in v njegovo kri?

Jezus je to oblast dal aposteljnom in njih naslednikom, škofom in mašnikom, rekoč: „To storite v moj spomin!“ Luk. 22, 19.

Kako so aposteljni to Jezusovo povelje spolnovali?

Aposteljni so se po prihodu svetega Duhá z vernimi k službi božji zbirali, so kruh in vino z Jezusovimi vsegamogočnimi besedami v njegovo teló in njegovo kri spreminjali, so to nebeško jed sami vživali in tudi vernim zavživati dajali; to pa so delali v hvaležni spomin Jezusa Kristusa.

Ali so tudi nasledniki aposteljnov to Jezusovo povelje vselej spolnovali in ga tudi še dan današnji spolnujejo?

Škofje in mašniki so vselej spolnovali in tudi še dan današnji spolnujejo povelje Jezusovo pri sveti maši, kadar pri spreminjevanji nad kruhom in vinom tiste svete besede izgovarjajo, ktere je bil Jezus pri zadnji večerji nad njima izrekel.

Kaj se pri izgovarjanji teh Jezusovih besedi zgodí?

Ravno to, kar se je zgodilo, ko jih je bil Jezus sam izrekel, namreč: kruh ni več kruh, ampak pravo teló Jezusovo, vino ni več vino, ampak prava kri Jezusova; podobi kruha in vina pa se ne spremenite, kakor se tudi pri zadnji večerji niste spremenile.

Kaj podobo kruha ali vina imenujemo?

Podoba kruha in vina je vse to, kar je zunanjšega, ali kar s telesnimi počutki vidimo in občutimo.

Doklej je Jezus pričujoč v podobah kruha in vina?

V podobah kruha in vina je Jezus pričujoč, dokler podobi kruha in vina ostanete ali se ne spremenite.

Ali je v podobi kruha samo teló Kristusovo?

Ne le teló, ampak tudi njegova kri, njegova človeška in božja natura, torej ves Jezus Kristus.

Ali je v podobi vina samo Kristusova kri?

Ne le kri, ampak tudi njegovo teló, njegova človeška in božja natura, torej ves Jezus Kristus.

Kako je tedaj Jezus Kristus v presvetem zakramentu pričujoč?

Ker Jezus Kristus več ne umerje in se tedaj njegova duša več ne more ločiti od telesa, je v presvetem zakramentu in sicer v vsaki podobi in v

vsakem, tudi nar manjšem delu podobe ves pričujoč kakor Bog in človek, z dušo in s telesom, s kervjo in z mesom.

Ali mašnik, kadar sveto hostijo zlomi ali razdeli, tudi Kristusovo teló zlomi?

Mašnik ne zlomi in ne razdeli Kristusovega telesa, ampak le podobo kruha.

Ker je Jezus v presvetem zakramentu kakor Bog pričujoč, kaj smo mu torej dolžni?

Dolžni smo ga v presvetem zakramentu moliti, kakor ga angelji in svetniki v nebesih molijo.

Kako nas sveta cerkev napeljuje, moliti Jezusa v presvetem zakramentu?

1. S tem, da zakrament svetega rešnjega telesa na altarji izpostavlja, nas ž njim blagoslavlja in ga v slovesnih obhodih (procesijah) očitno nosi;

2. s tem, da po njenem povelju noč in dan (večna) luč gorí pred altarjem svetega rešnjega telesa.

Zakaj je Jezus Kristus v presvetem zakramentu vedno pričujoč?

1. da ga molimo;

2. da se za nas vedno daruje v daritvi svete maše, in

3. da se v svetem obhajilu z nami sklepa.

b) Jezus se za nas daruje pri daritvi svete maše.

Kaj je daritev sploh?

Daritev imenujemo vsaki dar, ktereга Bogú prostovoljno damo, da svojega nar višega Gospoda z njim častimo in molimo.

Kdaj so prišle daritve v navado?

Daritve so od začetka svetá v navadi; Kajn in

Abelj sta že Bogú darovala; po Mojzesu je Bog sam naznanil, kakošne darí naj se mu darujejo.

Zakaj pa zdaj nimamo več daritev stare zaveze?

Daritve stare zaveze so bile le predpodobe neomadežvane daritve nove zaveze; stara zaveza je bila namreč „le senca prihodnjih dobrot.“ Hebr. 10, 1.

Kteri je dar daritve nove zaveze?

Dar daritve nove zaveze je božji Sin Jezus Kristus sam, ki se je samega sebe nebeškemu Očetu za nas na križi daroval.

Ali je z Jezusovo smertjo na križi vsaka daritev imela jenjati?

Ne; prerok Malakija (1, 10, 11.) je veliko več prerokoval, da se bo v novi zavezi namesti judovskih daritev Bogu čist, neomadežvan jedilen dar po vseh krajih vedno daroval. In ta prerokovani dar je daritev svete maše.

Kaj je sveta maša?

Sveta maša je nekervava daritev nove zaveze, v kateri se Kristus Gospod v podobah kruha in vina svojemu nebeškemu Očetu po mašnikovih rokah nekervavo daruje, kakor se je na križi kervavo daroval.

Zakaj se Jezus Kristus vedno daruje?

Kristus se vedno daruje, da vedno ponavlja daritev svetega križa in nas njenega neskončnega zaslужenja vdeležuje.

Ali daritev svete maše ni vse drugačna od daritve svetega križa?

Daritev svete maše je ravno tista daritev, kakor daritev svetega križa; le opravlja se drugače.

Zakaj je daritev sv. maše ravno tista daritev, kakor daritev na križi?

Zato:

1. ker ravno tisti daruje tam in tù, — namreč Jezus Kristus;

2. ker je dar ravno tisti tam in tù, — namreč Jezus Kristus.

Kako se daritev svete maše od daritve svetega križa loči?

Daritev sv. maše se od daritve svetega križa le v tem razloči, da je Jezus na križi svojo kri prelil, pri sveti maši je pa več ne preлива. — Una je bila tedaj kervava daritev, ta pa je nekervava.

Ker Jezus več ne umerje, kako zamoremo reči, da se daritev, ktero je na svetem križi opravil, pri sveti maši ponavlja?

Daritev svetega križa se pri sveti maši ponavlja, ker se Jezus v resnici daruje v podobah kervave smerti, ki jo je na križi terpel, namreč v podobah med seboj ločenih, v podobah kruha in vina.

Kdaj je Jezus daritev svete maše postavil?

Jezus Kristus je daritev svete maše pri zadnji večerji postavil, ko je aposteljnóm in njihovim naslednikom, škofóm in mašnikom dal povelje in oblast ravno to storiti, kar je sam storil. „To storite v moj spomin.“ Mat. 26, 28.

Ali so bili pri zadnji večerji vsi bistveni deli svete maše?

Bili so, in sicer:

1. darovanje kruha in vina; Jezus je vzel kruh v svoje svete roké, povzdignil svoje oči k nebeškemu Očetu ter se mu zahvalil in kruh posvetil. Ravno tako je ravnal z vinom;

2. spremenjenje, ker je kruh in vino spremenil v svoje teló in v svojo kri;

3. obhajilo, ker je dal aposteljnóm zavžiti

svoje teló in svojo kri, rekoč: „vzemite in jejte!
— vzemite in pite.“

Kristus je torej vpervo sam nekervavo daritev nove zaveze opravil in tako spolnil prerokovanje: „Gospod je prisegel in se ne bo kesal: Ti si duhoven vekomaj po Melkizedekovem redu.“ ps. 109, 4.

Od kod vemo, da so daritev svete maše aposteljni in tudi njih nasledniki vedno opravljali?

To nam pričajo:

1. besede sv. Pavla (Heb. 13, 10.): „Mi (kristjani) imamo altar, od kterega nimajo oblasti jesti, kateri šotoru služijo“ (judje). — Kjer imajo daritven altar, pač morajo tudi daritev imeti. — In v apostoljskem djanji (2, 42.) beremo: „Bili so pa stanovitni v nauku aposteljnov, in združeni v lomljenji kruha“;

2. sveti cerkveni učeniki, cerkveni zbori, silo stare mašne molitve po jutranjih in večernih deželah, altarji in mašne oblačila.

Zakaj mašnik daritev sv. maše opravlja?

Mašnik daritev sv. maše opravlja:

1. da Bogú, nar vikšemu, spodobno čast in hvalo skazuje;
2. da obhaja spomin Jezusove smerti;
3. da se Bogú zahvaljuje za vse prejete dobrote;
4. da nam zadobiva pri Bogu odpušenje grehov;
5. da nam prosi od Bogá vse tiste gnade, katerih potrebujemo.

Sveta maša je torej častivna, zahvalivna in spravna daritev.

Kdo je darov ali gnad svete maše deležen?

1. Splošnih darov svete maše so deležni vsi pravoverni kristjani na zemlji in duše v vicah;
2. posebnih darov ali gnad pa:
 - a) mašnik, ki daritev opravlja;
 - b) tisti, za ktere se zlasti opravlja;
 - c) vsi, ki so pri sveti maši pričujoči, ali pa želé pričujoči biti.

Komú se daritev sv. maše daruje?

Daritev svete maše se daruje in se smé darovati le samemu Bogu. Opravlja se sicer tudi v čast in spomin svetnikov, pa takrat mašnik ne daruje svetnikom, ampak le Bogu samemu.

Kje se sveta maša smé darovati?

Sveta maša se smé darovati le v blagoslovljenih cerkvah ali hišah božjih; drugej pa le v silí in s škofovim privoljenjem. — Kraj, kjer se opravlja, altar imenujemo, ki mora biti zidan in, da ga samí škof posveté, po verhu imeti kamneno plošo vzdano, sicer pa vložen štirivoglat kamen, ktereга so škof posvetili. — V vsakem altarlji morajo biti svetinje (svetniške kosti).

Zakaj ima mašnik pri maši posebne oblačila?

1. Zato da presveti skrivnosti tolikanj večí spoštovanje skazuje; in
2. v vedni opomin, da je zlasti pri sveti maši Jezusov namestnik.

Zakaj se sveta maša v latinskem jeziku opravlja?

Sveta maša se v latinskem jeziku opravlja:

1. ker je ta jezik mertev in se nič več ne spreminja;

2. da smo, kakor imamo eno vero, edini tudi v poglavitnem delu službe božje.

c) Jezus se z nami sklepa v svetem obhajilu.

Kaj je sveto obhajilo?

Sveto obhajilo je resnično zavžitje presvetega rešnjega telesa duši v hrano ali živež.

Ali smo dolžni sveto obhajilo prejeti?

Dolžni smo, ker je Jezus Kristus to zapovedal in ker je zakrament svetega rešnjega telesa v to postavil, da bi bil hrana ali živež našim dušam za večno življenje. — „Resnično, resnično vam povém, ako ne boste jedli mesá Sinu človekovega, in pili njegove kerví, ne boste imeli življenja v sebi. Kdor pa jé moje mesó in pije mojo kri, ima večno življenje, in jest ga bom obudil poslednji dan.“ Jan. 6, 54. 55.

Kdaj smo po zapovedi svete cerkve dolžni sveto obhajilo prejeti?

Po zapovedi svete cerkve smo dolžni sveto obhajilo nar manj enkrat v letu, in sicer o velikonočnem času prejeti.

Ali smo dolžni sveto obhajilo še ktere druge čase prejemati?

Dolžni smo sveto obhajilo še tudi v smertni nevarnosti prejeti, ker je popotnica k večnemu zveličanju. Tudi želi cerkev, da bi verni sveto obhajilo večkrat med letom prejemali, ker je dušni živež in zlasti močan pripomoček k pobožnemu in svetemu življenju.

Ali je treba sveto obhajilo v obéh podobah prejeti?

Ni treba, ker je Jezus tudi v eni sami podobi

ves pričujoč. — „Kdor ta kruh jé, bo vekomej živel.“ Jan. 6, 59.

V kateri podobi sveta cerkev dan današnji deli sveto obhajilo?

Sveta cerkev verne le s podobo kruha obhaja; mašniki pa sveto obhajilo, toda le pri sveti maši, v obéh podobah prejemajo.

Zakaj sveta cerkev sveto obhajilo le v podobi kruha vernim deli?

1. Zato, ker se podoba vina lahko razlije in ne dá tako lahko in dolgo hraniti;

2. da zamore sveto obhajilo vsaki, torej tudi tisti prejeti, ki se mu gnjusi iz keliha piti, iz kterega so drugi pili;

3. da spozná versko resnico, da je Kristus ves pričujoč tudi v eni podobi.

Ktere gnade v vrednem svetem obhajilu zadobimo?

V vrednem svetem obhajilu veliko gnad prejmemo, in sicer:

1. posvečujoča gnada božja se v nas ohrani in pomnoži;

2. se z Jezusam na tanko sklenemo in zedinimo;

3. mali grehi se nam odpusté;

4. hudo nagnjenje se v nas pomanjša;

5. naša duša se k dobremu poživi in pokrepčá;

6. zadobimo zastavo večnega življenja.

Ali vsako obhajilo enako veliko gnad deli?

Ne; vredno sveto obhajilo toliko več gnad deli, kolikor bolj se človek za sv. obhajilo pripravi; nevredno pa ne le nobene gnade ne deli, temuč sodbo in pogubljenje.

Kdo je nevreden za sveto obhajilo?

Nevreden za sveto obhajilo je, kdor je v smertnem grehu.

Ali je nevredno sveto obhajilo velik greh?

Nevredno sveto obhajilo je nar hujši božji rop; kdor nevredno k svetemu obhajilu pristopi, se Judežu enako vedoma in s premislikom pregreši v ravno tem času, ko bi mu Jezus rad skazal ravno nar večji svojo ljubezen.

Kaj sveto pismo od nevredne prejeme svetega obhajila govori?

Sveto pismo (1. Kor. 11, 29.) pravi: „Kdor nevredno jé in pije, si sodbo jé in pije, ker nerazloči telesa Gospodovega.“

Kaj je navadni nasledek nevrednega svetega obhajila?

Oslepljenje duhá in oterpnjenje sercá, tudi obupanje, in še veliko družih časnih in večnih kazen. Juda Iskariot, — od kterega Jezus pravi: „Bolje bi bilo, da bi ne bil rojen človek ta.“ Mat. 26, 24.

Kaj nam je torej treba storiti, da sveto obhajilo vredno prejmemo?

Treba je k sv. obhajilu dobro pripravljati se po besedah svetega Pavla (1. Kor. 11, 28.): „Naj človek sam sebe presodi; in tako naj jé od tega kruha in pije od keliha.“

Kako se je treba k svetemu obhajilu pripravljati?

K svetemu obhajilu se je treba pripravljati z dušo in s telesom.

Čigava duša je pripravna, sv. obhajilo vredno prejeti?

1. Kdor je brez smertnega greha ali v stanu posvečujoče gnade božje;
2. kdor je pobožnega sercá.

Kaj je treba storiti temu, ki bi rad k sv. obhajilu šel, si je pa smertnega greha svest?

On se mora greha iz serca kesati, prav spove-

dati in še le po zadobljeni mašnikovi odvezi k svetemu obhajilu pristopiti.

Kaj pa je storiti temu, kateri je brez svojega zadolženja pozabil, ktereга smertnega greha spovedati se?

Ako je mogoče, naj gre pred svetim obhajilom še k spovedi; če pa to ni mogoče, naj se pozabljenega greha popolnoma skesá, ter se ga pri naslednji spovedi spové.

Kaj se pravi pobožnega sercá biti?

Pobožnega sercá biti se pravi:

1. vero, upanje, ljubezen in hrepenenje po Jezusu obuditi;

2. presveto rešnje teló moliti;

3. s hvaležnim sercom misliti v terpljenje in smert Jezusa Kristusa;

4. ponižnost in druge keršanske čednosti, zlasti ljubezen do bližnjega v sebi vnemati.

Kako se moramo na telesu pripraviti?

1. Moramo, razun nevarne bolezni, od polnoči teš biti;

2. moramo v čedni in spodobni obleki in z narvečim spoštovanjem k božji mizi pristopiti.

Kaj moramo storiti, kadar se pred sv. obhajilom očitna spoved moli?

Takrat moramo natihoma žalost ali kes nad svojimi grehi in goreče želje po Kristusu v sebi obuditi.

Kaj storimo, kadar mašnik sveto hostijo kaže?

Kadar mašnik sv. hostijo kaže, jo moramo ponižno moliti in na persi terkati, rekoč: „Gospod, nisem vreden, da greš pod mojo streho, ampak reci le z besedo in ozdravljena bo moja duša.“

Kako moramo sveto hostijo prejeti?

Spodobno moramo usta odpreti, jezik na spodnjo ustnico položiti, pred se bukvice ali pa bel pert, če je pri rokah, podstaviti, in sveto hostijo ponižno prejeti in zavžiti, ter je ne v ustih priderževati. Če se sveta hostija ust prime, je ne smemo s perstom, ampak le z jezikom odločiti.

Kaj moramo po svetem obhajilu storiti?

Po svetem obhajilu moramo:

1. Jezusa Kristusa zahvaliti za tolikošno dobroto, da se je ponižal k nam priti;
2. ga ponižno moliti;
3. mu obljubiti, da bomo svoje življenje po njegovem uku in zgledu vedno ravnali;
4. ga prositi, da naj s svojo gnado vedno v nas ostane;
5. vero, upanje in ljubezen obuditi;
6. mu vse dušne in telesne potrebe potožiti;
7. svetovati je, še pri eni sveti maši ostati, če je mogoče.

Kako se spodobi posebno v dan svetega obhajila živeti?

Dan svetega obhajila se zlasti spodobi:

1. vsega postopanja varvati se in dobre dela delati, svete bukve brati in svoje misli zbrane imeti;
2. tudi popoldne v cerkev iti, in s posebno pobožnostjo moliti;
3. vsega hruma in tudi dopušenega posvetnega veselja, kar je mogoče, ogibati se.

Kaj je duhovno obhajilo?

Duhovno obhajilo je serčno hrepenenje po Jezusu Kristusu s ponižno prošnjo, da bi duhovno pri nas prebival in s svojo gnado vse naše misli tako

vôdil, da si za vse, kar je dobrega in Bogu prijetnega, v djanji prizadevamo. — Duhovno obhajilo zlasti pri vsaki sv. maši cerkev vernim zeló priporoča. (Trid. zbor 22. sej.).

IV. Od svete pokore.

Kaj nam beseda „pokora“ pomenja?

Beseda „pokora“ nam troje pomenja, namreč:

1. od greha zopet verniti se k Bogu ali spreobrniti se (spreobrnjenje). — „Delajte pokoro, zakaj nebeško kraljestvo se je približalo,“ je djal Janez kerstnik (Mat. 3, 2.). — „Če se ne spokorite, boste vsi poginili,“ pravi Jezus Luk. 13. 5. ;

2. kazen, ki nam jo ali Bog ali spovednik naklada ali si jo sami nakladamo v zadostenje grehov (naložena pokora);

3. zakrament svete pokore.

Kaj je zakrament svete pokore?

Zakrament svete pokore je zakrament, v katerem pooblasteni mašnik na božjem mestu grešniku po svetem kerstu storjene grehe odpusti, če se jih skesano in do čistega spové, in tudi resnično voljo ima, se poboljšati in pravo pokoro delati.

Komu je dal Jezus oblast grehe odpušati?

Jezus je svojim aposteljnom in vsem njihovim naslednikom oblast dal, grehe odpušati, rekoč: „Kakor je Oče mene poslal, tudi jest vas pošljem. — Prejmite svetega Duhá; katerim boste grehe odpustili, so jim odpušeni, in katerim jih boste zaderžali, so jim zaderžani.“ Jan. 20, 21–23.

Kdo je pooblasteni mašnik?

Pooblasteni mašnik je tisti, kteremu dajo škof oblast spovedovati.

Koliko grehov nam zamore odpušenih biti v sv. pokori?

Vsi po svetem kerstu storjeni grehi se nam zamorejo odpustiti v sveti pokori. — „Vsak greh in preklinjevanje bo odpušeno ljudém.“^{Mat. 12, 31.}

Komu je potrebna sv. pokora?

Sv. pokora je potrebna vsem tistim, ki so po svetem kerstu smertno grešili.

Kaj zadobimo v sv. pokori?

V sv. pokori zadobimo:

1. odpušenje grehov;
2. odpušenje večnih kazni;
3. posvečujočo gnado božjo; ako jo pa že imamo, se v nas pomnoži;
4. mir vesti.

Kaj se pravi resnično pokoro storiti?

Resnično pokoro storiti se pravi:

1. k Bogu se verniti, od kterega smo se bili z grehom odvernil;
2. svoje grehe sovražiti in se jih kesati;
3. svojih grehov se spovedati in poboljšati;
4. in za nje zadostovati.

Kaj je treba storiti, da sveto pokoro vredno prejmemo, in torej odpušenje grehov, ali sv. odvezo zadobimo?

To, kar je v priliki zgubljeni sin storil, namreč:

1. vest izpraševati (izpraševanje vesti);
2. svojih grehov se kesati (kes);
3. terdno skleniti, nič več ne grešiti (terdni sklep);
4. svojih grehov se spovedati (spoved);
5. za svoje grehe zadostovati (zadostovanje).

a) Od izpraševanja vesti.

Kaj se pravi vest izpraševati?

Vest izpraševati se pravi: premišljevati, kaj smo grešili od svoje zadnje dobro storjene spovedi, ali pa od tistega časa, od kar smo začeli greh spoznavati.

Kaj moramo pri izpraševanju vesti nar popred storiti?

Pri izpraševanju vesti moramo nar poprej svetega Duhá na pomoč poklicati, da nas razsvetlí in nam dá spoznati, kaj in kako smo grešili.

Kako vest izprašujmo?

Premišljujmo:

1. ali smo grešili zoper božje, ali pa zoper cerkvene zapovedi;

2. ali smo krivi ktereга poglavitnih grehov, ktereга greha zoper sv. Duha, vnebovpijočega ali ktereга ptujih grehov;

3. ali smo dela usmiljenja ali pa kaj družega dobrega opustili;

4. ali smo dolžnosti svojega stanú prav spolnovali ali ne;

5. zraven tega pa še premišljujmo, ali smo z mislimi, željami, besedami ali celó v djanji grešili, ravno tako zastran verste in števila smertnih grehov in zastran okolišin, ki greh zmanjšujejo, zvikšujejo ali spreminjajo.

Kaj je treba pomisliti, kadar se čez grešne misli in želje izprašujemo?

Pri izpraševanju grešnih misel je treba pomisliti, ali smo imeli nad njimi prostovoljno dopadajenje, ali ne; in pri željah, ali smo vanje dovolili ali ne, dasiravno se djanje ni zgodilo.

Kako se moremo števila smertnih grehov domisliti?

Števila smertnih grehov se spomnimo, ako premislimo, če smo greh vsaki dan, vsaki teden, ali vsaki mesec storili; ali pa kolikrat v dnevu, tednu in mescu.

Ali si je treba pri izpraševanju vesti veliko prizadevati?

Pri izpraševanju vesti si je treba vsaj toliko prizadevati, kolikor pri katerem družem imenitnem pravilu; — zlasti si morajo veliko prizadevati tisti, kateri so se že ktereokrati zanikerno spovedali ali pa svojo vest malokdaj izprašujejo.

Ali je zanikernost pri izpraševanju vesti velik greh?

Zanikernost pri izpraševanju vesti je velik greh, kadar človeka v nevarnost postavi, se kacega smertnega greha ne domisliti. To se zlasti rado zgodi pri taci h ljudéh, ki velikrat grešé, pa malokdaj k spovedi gredó.

Ali je dobro vest večkrat izpraševati?

Prav dobro je: vsaki dan vest izpraševati, zlasti zvečer, preden gremo spat.

b) Od kesa.

Kaj je kes?

Kes je stud nad grehom, ker je greh nar večí hudo, in znotranja žalost zavoljo razžaljenja božjega, sklenjena s terdnim sklepom, Bogá ne več razžaliti.

Kakošen je resničen kes?

1. Notranj;
2. čeznaturen;
3. čez vse velik;
4. splošen ali nad vsemi grehi.

Kdaj je kes notranj?

Kes je notranj, kadar ni le v ustih, ampak tudi v sercu, t. j. kadar grešnik ne govori le z besedami, da se kesá, ampak mu je v resnici žal, da je grešil.

Kdaj je kes čeznaturen?

Kes je čeznaturen, kadar je grešnik z gnado svetega Duhá in od čeznaturnih nagibov k kesanju nag-njen, n. pr. ker je z grehom Bogá razžalil, ali ker je nebesa zgubil in pekel zaslužil.

Kdaj je kes zgolj naturen?

Kes je zgolj naturen, kadar grešnik iz samih naturnih nagibov greh obžaluje in studi, n. pr. ker je po grehu v časno nesrečo, sramoto ali v škodo prišel. — S takim kesom grešnik ne zamore odpus-šenja pri Bogu zadobiti.

Kdaj je kes čez vse velik?

Kes je čez vse velik, kadar je grešniku bolj žal, da je Bogá razžalil, kakor ko bi bil vse na svetu zgubil.

Kdaj je kes splošen ali nad vsemi grehi?

Kes je splošen, kadar človek vse storjene grehe obžaluje.

Koliken je čeznaturen kes?

Čeznaturen kes je dvojen: popolnoma in nepopolnoma.

Kaj je popolnoma kes?

Popolnoma kes je čeznaturna žalost in čeznaturen stud nad grehom, ker smo Bogá, nar večí dobroto, ki ga čez vse ljubimo, z njim razžalili, s terdnim sklepom, Bogá nič več ne žaliti.

Kako se popolnoma kes obudi?

„O moj Bog! vsi moji storjeni grehi so mi iz serca žal, ker sem tebe, svojega preljubeznjivega Bogá, tebe vso svetost in neskončno dobroto, ki te iz vsega serca ljubim, z njimi razžalil. — Terdno sklenem s tvojo gnado svoje življenje poboljšati in vse, tudi smert raji preterpeti, kakor tebe, svojega Bogá, tebe neskončno svetost in dobroto, še kdaj s kacam grehom razžaliti. — Daj mi gnado, spolniti ta svoj sklep. Tega te prosim po neskončnem zasluženji tvojega božjega Sina, našega Gospoda in zveličarja Jezusa Kristusa. Amen.“

Kaj moramo storiti, če hočemo popolnoma kes obuditi?

Če hočemo popolnoma kes obuditi, moramo:

1. Bogá prositi, da bi nam k temu svojo gnado dal;
2. dobro premisliti, kdo da je tisti, ki smo ga razžalili;
3. se v obudovanji kesanja pogostoma vaditi.

Kdaj je človek dolžan popolnoma skesati se svojih grehov?

1. Kadar hoče kak sveti zakrament prejeti, pa ni v stanu gnade božje, in nima priložnosti se spovedati;
2. kolikorkrat je v smertni nevarnosti.

Kdaj naj človek še obudi popolnoma kes?

Prav dobro je popolnoma kes obuditi vsaki dan, zlasti zvečer, preden gremo spat.

Kaj človek s popolnoma kesom zadobi?

Popolnoma kes zadobi grešniku odpušenje vseh grehov, ako grešnik nima priložnosti, pa ima vendar resnično voljo, kakor hitro bo mogoče, spovedati se.

Kaj je nepopolnoma kes?

Nepopolnoma kes je čeznatura žalost in čeznatura stud nad grehom, ker je greh sam na sebi ostuden in ker smo z njim nebesa zgubili in pekel zaslužili, s terdnim sklepom, Bogá ne več žaliti.

Kaj nepopolnoma kes grešniku zadobí?

Odpušenje grehov, toda le pri spovedi.

c) Od terdnega sklepa.

Kaj je terdni sklep?

Terdni sklep je resnična volja, svoje življenje poboljšati in ne več grešiti.

Kaj sklene tisti, ki ima resnično voljo poboljšati se?

Kdor ima resnično voljo, poboljšati se, sklene:

1. varvati se vseh grehov in bližnjih priložnost in nevarnost, ki v greh napeljujejo;

2. vsemu nagnjenju k grehu ustavljati se in se poprijeti vseh pripomočkov, ki so k ohranjenju gnade potrebni;

3. ptuje blago poverniti, popraviti pohujšanje, ki ga je z grehom napravil, in škodo poravnati, ki jo je bližnjemu na njegovi časti, na njegovem premoženji ali kako drugači storil;

4. vsem sovražnikom in razžalnikom iz serca odpustiti;

5. vse dolžnosti svojega stanú na tanko spolnovati.

Kaj mora storiti grešnik, če hoče imeti resnično voljo poboljšati se?

Če hoče grešnik imeti resnično voljo, poboljšati se, mora:

1. Bogá prositi, da mu dá k temu svojo gnado;
2. večkrat preišljevati, da je gnada božja veliko več vredna, kakor vse časne dobrote, in da je greh veči hudo, kakor vse časne nesreče.

d) Od spovedi.

Kaj je spoved?

Spoved je skesana obtožba, s katero grešnik pooblastenemu spovedniku vse svoje storjene grehe, ki se jih spomni, pové, da bi od njega odvezo zadobil.

Zakaj se moramo grehov spovedati, če hočemo odvezo zadobiti?

Zato, ker nam zapoveduje Kristus, naš Gospod.

Od kod vémo, da Kristus spoved zapoveduje?

1. Iz Jezusovih besedi: „Kterim boste grehe odpustili, so jim odpušeni, katerim jih boste pa zaderžali, jim bodo zaderžani“; — ker mašniki niso vsegavedni, bi ne vedili, ali nam zamorejo grehe odpustiti ali zaderžati, če se jim jih ne spovemo;

2. tako so učili od nekdanj vsi cerkveni učenci, rekoč, da se nikdar ne smemo zanašati odpušenja grehov, ako bi se sramovali, se jih spovedniku spovedati;

3. zato je bila spoved v sveti cerkvi vedno v navadi; gotovo bi se ne bil podstopil nikdo vpeljati je, in nikdo bi se ne bil spovedaval, ako bi ne bila verska resnica, da je spoved postavil Kristus, naš Gospod.

Ali so se tedaj tudi prvi kristjani že spovedovali?

Že prvi kristjani so se spovedovali; v apostolj-

skem djanji (19, 18.) beremo, da „je veliko vernikov (k sv. Pavlu v Efez) prišlo in so se izpovedali in oznanili svoje dela.“

Ali bi ne zadobili odpušenja grehov, ako se Bogu samemu spovemo?

Bog je vsegaveden; ni se mu torej treba spovedovati; ako bi bil Bog hotel sam grehe odpušati, bi ne bil dal aposteljnem in njih naslednikom oblasti, grehe odpušati ali zadrževati. — Sveti Jakop (5, 16.) torej opominja: „Spoznajte eden družemu svoje grehe ... da boste ohranjeni (zveličani).

Kakošna mora spoved biti?

Spoved mora biti:

1. ponižna; in
2. čista.

Kdaj je spoved ponižna?

Spoved je ponižna, kadar se grešnik pravskesan in z resničnim spoznanjem svoje nevrednosti obtoži spovedniku, vse nepotrebne izgovore opuša in se spovednikovi sodbi popolnoma podverže.

Kdaj je spoved čista?

Spoved je čista, kadar se grešnik spovedniku na tanko, resnično in brez zvijač obtoži vseh svojih še ne spovedanih smertnih grehov, kakor se jih po skerbnem izpraševanju svoje vesti zavé.

Kdaj se grešnik na tanko, resnično, in brez zvijač obtoži?

1. Kadar grešnik število vseh smertnih grehov, kakor tudi okolišine, ktere greh zveksajo ali pa ga spremené, resnično pové. — Vendar pa človeka, s katerim je grešil, ne smé nikoli imenovati in nič ne povedati, kar bi poštenju bližnjega škodovalo;

2. kadar to, kar je pri njegovih grehah gotovega, pové, da je gotovo; česar pa ne vé prav, pa tudi pové, da prav ne vé.

Ali spoved kaj veljá, pri kateri grešnik smerten greh iz strahú, ali iz sramožljivosti, ali iz zanikernosti zamolčí?

Če grešnik pri spovedi iz strahú, ali iz sramožljivosti ali iz zanikernosti kak smerten greh zamolčí, njegova spoved nič ne veljá, temuč tak grešnik stori še nov smerten greh, s katerim zakramentu svete pokore veliko nečast dela.

Kaj naj pomislimo, da iz strahú ali sramožljivosti pri spovedi ne zamolčimo kacega smertnega greha?

Pomislimo:

1. da se nismo sramovali, pred Bogom, ki vse vidi, grešiti, in da se nismo bali od njega večno pogubljeni biti;

2. da je boljše, svoje grehe skrivej spovedniku povedati, kakor v grehah nepokojno živeti, nesrečno umreti in sodnji dan zavoljo tega pred vsem svetom v sramoto priti;

3. da tudi spovednik za svoje slabosti vé, in ima zavoljo tega usmiljenje z grešnikom;

4. da je spovednik pod smertnim grehom in pod ojstrimi časnimi in večnimi kaznimi dolžan molčati.

Kaj mora grešnik storiti, kateri je pri spovedi smerten greh nalaš ali pa iz pregrešne zanikernosti zamolčal?

Grešnik, kateri je pri spovedi smerten greh nalaš ali pa iz pregrešne zanikernosti zamolčal, bi ne storil prav, ko bi se potem le zamolčanega greha spovedal, temuč se mora tudi še zraven obtožiti:

1. pri koliko spovedih je ta greh zamolčal;

2. on mora vse spovedi, pri katerih je smertni greh zamolčal, popolnoma ponoviti;

3. se mora spovedati, ali je in kolikokrat je v tem pregrešnem stanu zakrament svetega rešnjega telesa prejel, in če se je to tudi o velikonočnem času zgodilo;

4. mora povedati, če je v tem pregrešnem stanu tudi kake druge svete zakramente prejemal.

Kaj mora grešnik storiti, kateri se kacega smertnega greha iz nevednosti ali nezadolžene pozabljivosti ni spovedal?

Tak grešnik se mora nespovedanega greha obtožiti pri prvi spovedi, če tega ne more precej po storjeni spovedi in še pred svetim obhajilom storiti; ta njegova spoved pa ni neveljavna ali pregrešna.

Kako taki spovedi pravimo, pri kateri ponovimo ali eno, ali več ali pa vse storjene spovedi?

Tako spoved „dolgo spoved“ imenujemo.

Ali smo dolžni, tudi malih grehov spovedovati se?

Nismo sicer dolžni, spovedovati se tudi malih grehov, vendar je pa prav dobro, da se jih tudi spovedujemo, in sicer zlasti zato, ker ne vémo vselej prav dobro ločiti, kateri grehi so majhni, in kateri veliki.

Ali smo dolžni, večkrat spovedovati se?

Dolžni smo večkrat spovedovati se:

1. ker večkrat grešimo, in ker je nevarno, z Bogom odlašati spravo;

2. ker nas pogostne spovedi nevarnost in priložnost greha várujejo in dušo v gnadi krepčajo;

3. ker pogostne spovedi močno povekšujejo čistost in občutljivost vesti.

Kako mora grešnik pri spovedi govoriti?

Grešnik mora pri spovedi govoriti:

1. vselej razločno, in kar je mogoče, s poštenimi besedami;
2. tiho, toda tako, da ga spovednik lahko sliši, drugi pa ne.

Kaj mora storiti grešnik, preden se začne spovedovati?

Predn se grešnik začne spovedovati, k spovednici poklekne, se prekriža in spovedniku reče:

„Prosim duhovni oče za sveti blagoslov, da se svojih grehov prav in čisto spovém.“

Po zadobljenem blagoslovu očitno spoved moli, rekoč:

„Jez ubogi grešnik se spovém Bogu vsegamogočnemu, Marii Materi božji, vsem ljubim svetnikom, in vam, častitljivemu mašniku, božjemu namestniku, da sem po svoji zadnji spovedi, ki sem jo opravil — (tukej povej, kdaj?) — velikokrat in obilno grešil, z mislimi, z željami, z besedami in z djanjem, posebno se pa obtožim, da sem“: — (zdaj se začni spovedovati svojih grehov).

Kako se spoved sklene?

Spoved se sklene z naslednjimi besedami:

„Ti in vsi moji drugi grehi, ki se jih spomnim, ali ne, ki sem jih ali sam storil, ali pa kriv bil, da so jih drugi storili, somi iz serca žal, ker sem Bogá, njega samo sveto in preljubeznjivo dobroto z njimi razžalil. Terdno sklenem, nič več ne grešiti in vseh priložnost v greh varovati se. Pro-

sim, duhovni oče, za zveličavno pokoro in sveto odvezo.“

Kaj je treba potem storiti?

Potem nauke in opominjevanja, ki nam jih spovednik daje, verno poslušajmo; spovednikovim vprašanjem razločno odgovarjajmo, si naloženo pokoro zapomnimo, popolnoma kes obudimo in veselega in hvaležnega serca bodimo, ako nam spovednik sveto odvezo dá.

Kaj je treba storiti, če nam spovednik sveto odvezo odreče ali odloži?

Ponižno se njegovi sodbi podverzimo s terdnim sklepom, to storiti, kar nam spovednik naroči storiti, da bomo kmali vredni odveze.

e) Od zadostovanja.

Kaj je zadostovanje?

Zadostovanje je povračilo, ktereга je grešnik dolžan Bogu zavoljo nečasti in bližnjemu zavoljo škode, ki mu jo je storil. — „Gospod ti je greh odvzel, vendar pa naj umerje tvoj sin“ (2. Kralj. 12, 13. 14.). — Polovico svojega blaga dam ubogim, in ako sem koga kaj ogoljufal, čveterno povernem.“ Luk. 19, 8.

Ali ni Kristus Bogú za vso nečast zadostil?

Kristus je za grehe vsega svetá v obilnosti Bogu zadostil; vendar pa hoče, da mí sami še zadostujemo. Tako je Kristus tudi môlil za nas, in vendar smo dolžni tudi sami še moliti.

S čem grešnik Bogu za svoje grehe zadostuje?

Grešnik za svoje grehe zadostuje:

1. da opravlja pokoro, ktero mu spovednik naloži; in

2. da si tudi sam še spokornih del naklada.

Kaj je pomniti od pokore, ki nam jo spovednik naloži?

Pokoro, ki nam jo spovednik naloži, moramo:

1. dobrovoljno sprejeti;

2. jo zvesto opraviti, t. j. kar, kakor in za kadar je bila naložena.

Ali je spoved neveljavna, če kdo ne opravi naložene pokore?

Kdor pri spovedi ima voljo, pokoro opraviti, je pa po svojem zadolženji ne opravi, njegova spoved neveljavna ni; vendar pa greši in si odtegne več gnad.

Kaj naj stori tisti, komur se naložena pokora pretežavna zdí?

Komur se naložena pokora pretežavna zdí, naj pomisli, koliko mu je pri sveti pokori odpušeno, koliko dodeljeno, in kako majhne in lahke pokore se nakladajo dan današnji v primeri z nekdanjimi cerkvenimi pokorili in z večnimi kaznimi, ktere je z grehi zaslužil. — Kdor pa previdi, da ni v stanu opraviti naložene pokore, naj to spovedniku spoštljivo pové, kteri jo bo gotovo primeril njegovim močém in okolišinam.

Ali spovednik grešniku vselej naloži pokoro njegovim grehom popolnoma primerjeno?

Spovednik grešniku zavoljo človeške slabosti vselej grehom primerjene pokore ne naloži; torej je grešnik dolžan, še sam nadomestovati, kar je pomanjkljivega, in storiti vreden sad pokore.

S čem zamore grešnik Bogu zraven naložene pokore za svoje grehe še zadostovati?

Z molitvijo, s postom, z milošnjo, z vsakim do-

brim delom, z voljno poterpežljivostjo v terpljenji, nadlogah in težavah in z odpustki.

Kakošno povračilo smo bližnjemu dolžni?

Bližnjemu smo dolžni po svoji moči popraviti:

1. dano pohujšanje; in
2. škodo, katero smo mu storili na telesu, dobrem imenu ali premoženji.

Ali je grešniku razun zadostovanja po spovedi še kaj storiti?

Razun zadostovanja si mora grešnik po spovedi zlasti resnično prizadevati, da se več ne poverne v greh in da raste v dobrem.

Kaj naj si zapomnijo tisti, ki se vselej spet v prejšnje smertne grehe povernejo?

Taki grešniki naj vedó, da so njih spovedi javne dobre bile in da je njih dušni stan zeló nevaren. — „Kadar nečisti duh iz človeka pride ... tedej gre in si privzame sedem drugih duhov, hujših kot on, in gredó vanj in prebivajo tam; in poslednje tistega človeka je hujše, kakor prvo.“ Luk. 11, 26.

Kaj nas zlasti varuje, da se v prejšnje grehe ne vernemo?

1. Da zvesto spolnujemo, kar nam je spovednik rekel;

2. da se skerbno varujemo vsih pregrešnih priložnost;

3. da nad sercom in svojimi počutki vedno čujemo;

4. da radi molimo in pogostoma prejemljemo svete zakramente;

5. da večkrat premišljujemo štiri poslednje reči.

Od odpustkov.

Kaj so odpustki?

Odpustki so odpušenje časnih kazni, ktere bi po odpušenem grehu ali v zdanjem življenji, ali pa po smerti v vicah mogli terpeti.

Kolikeri so odpustki?

Odpustki so:

1. ali popolnoma, t. j. odpušenje vseh časnih kazni, ki jih grešnik zasluži;
2. ali nepopolnoma, t. j. odpušenje nekoliko kazni; — taki so odpustki za 40 dni, za eno, sedem ali več let.

Kaj katoliška cerkev od odpustkov uči?

Katoliška cerkev od odpustkov uči:

1. da ima ona od Jezusa Kristusa oblast, odpustke deliti. — „Kar boste na zemlji odvezali, bo odvezano v nebesih“ Mat. 16, 19 — 18, 18.;

2. da je nam dobro in koristno, od cerkve deljene odpustke zadobivati.

Od kod pravici božji zadostenje za naše grehe pride, kadar nam cerkev odpustke dodeli?

Kadar nam cerkev odpustke dodeli, božji pravici zadostenje izhaja iz zaklada neskončnega zasluženja Jezusa Kristusa, zasluženja prečiste Device Marije in zasluženja družih svetnikov božjih.

Ali nam cerkev z odpustki odvzame vso dolžnost, za grehe zadostovati?

Cerkev nam z odpustki vse dolžnosti, za grehe zadostovati, ne vzame; ona le hoče:

1. v nas duhá pokore obuditi, in nas obdariti za gorečnost, s katero spokorne dela opravljamo;

2. naši slabosti in nezmožnosti na pomoč priti, ker nam včasih ni mogoče, Bogu tako zadostiti, kakor smo dolžni.

Kako cerkev z odpustki v nas gorečnost in duhá pokore budí?

S tem, da namest nekdanjih ojštrih pokoril stavi lažje pogoje, s katerimi zamoremo Bogu za svoje grehe popolnoma zadostiti.

Ktere pogoje cerkev v zadobljenje odpustkov stavi?

Pogoje, ki jih cerkev v zadobljenje odpustkov stavi, so:

1. da je človek v stanu gnade božje; in
2. da opravlja pobožne dela, ki jih cerkev v zadobljenje odpustkov zahteva.

Kaj je sveto leto?

Sveto leto tisto imenujemo, v katerem rimski papež vernim popolnoma odpustke, spovednikom pa oblast podelé, tudi od zadržanih grehov odvezovati.

Kdaj imamo sveto leto?

Navadno sveto leto je vsako pet in dvajseto leto; nenavadno pa o posebno važnih priložnostih papež razpišejo.

Ali cerkev tudi dušam v vicah odpustke delí?

Dušam v vicah, čez ktere cerkev nima nobene oblasti, odpustke le po priprošnji delí, t. j. da verni Boga prosijo, naj bi njih zadobljeni odpustki dušam v vicah zalegli.

V. Od svetega poslednjega olja.

Kaj je sveto poslednje olje?

Sveto poslednje olje je zakrament, v katerem bolnik po maziljenji s svetim oljem in po zapovedani mašnikovi molitvi gnado božjo prejme k dušnemu in večkrat tudi k telesnemu ozdravljenju.

Zakaj se temu zakramentu „poslednje olje“ pravi?

Zato, ker se med vsemi svetimi maziljenji, ki jih je Gospod, naš zveličar, svoji cerkvi zapovedal, nar poslednjič deli.

Kaj sveto pismo od tega sv. zakramenta govori?

„Je kdo bolan med vami, naj pošlje po cerkvene mašnike, in ti naj molijo nad njim in naj ga mazilijo z oljem v imenu Gospodovem: in verna molitev bo otela bolnika in Gospod mu bo polajšal, in ako je v greh, mu bodo odpušeni.“ Jak. 5, 14. 15.

Kaj zakrament sv. poslednjega olja bolniku dodeli?

Ta zakrament bolniku dodeli:

1. pomnoženje posvečujoče gnade božje;
2. odpušenje malih, in tudi tistih smertnih grehov, katerih se bolnik ali iz nezadolžene pozabljivosti, ali pa iz nezmožnosti ni spovedal;
3. ga reši hudih nasledkov in ostankov greha;
4. mu dodeli moč, zoperstati hudičevemu zapeljevanju in njegovim skušnjavam;
5. mu dodeli moč zoper prevelik strah in trepet zavoljo smerti, ki se mu bliža, in zavoljo sodbe, ki ga čaka;
6. mu večkrat tudi telesno zdravje dodeli, ako je njegovi duši v zveličanje.

Komu se zakrament poslednjega olja delí?

Ta zakrament se delí bolnikom, ki so nevarno bolni, in sicer, če je mogoče, dokler so še pri zdravi pameti.

S čem se mora bolnik k zakramentu sv. poslednjega olja pripravljati?

Bolnik se mora z živo vero, s terdnim zaupanjem v Bogá, z izročenjem v božjo voljo, pred vsem pa s čisto spovedjo k zakramentu sv. poslednjega olja pripravljati. Če mu ni mogoče, spovedati se, naj vsaj obudí žalost nad svojimi grehi.

Kolikokrat smé bolnik zakrament sv. poslednjega olja prejeti?

Bolnik smé ta zakrament tolikokrat prejeti, kolikorkrat v novo smertno nevarnost, če tudi v eni dolgi bolezni, pride.

Ali je bolnik, kadar nevarno zbolí, dolžan zakrament poslednjega olja prejeti?

Dasiravno zakrament svetega poslednjega olja k zveličanju ni tako potreben, da bi nihče brez njega ne mogel zveličan biti, je vendar človek v nevarni bolezni dolžan ga prejeti, in sicer zavoljo velikih gnad, ki jih po njem zadobí.

Kaj je papežev blagoslov?

Papežev blagoslov imenujemo popolnoma odpustke, ki jih v to pooblasten mašnik bolnikom na smertni postelji dodelí.

VI. Od svetega mašnikovega posvečevanja.

Kaj je mašnikovo posvečevanje?

Mašnikovo posvečevanje je zakrament, v katerem tisti, ki so posvečeni, od Bogá zadobé potrebno oblast in gnado k duhovski službi.

Ali mašniki zadobé vso oblast, ki jo je Kristus dal aposteljnom?

Vso aposteljnom dodeljeno oblast le škofje v škofjem posvečevanju zadobé, ker so le oni pravi nasledniki aposteljnov. Mašniki so le njihovi pomočniki, in keršanskim občinam predstojniki le v njihovem imenu in po njihovem povelju.

Ktere oblasti mašnik v mašnikovem posvečevanju zadobí?

Mašnikovi oblasti ste:

1. oblast, kruh in vino spreminjati v pravo teló in v pravo kri našega Gospoda, Jezusa Kristusa, pri daritvi svete maše. — (Od tod imé mašnik);

2. oblast, grešnikom grehe odpušati ali zadrževati.

Ktere gnade mašnikovo posvečevanje delí?

1. Pomnoženje posvečujoče gnade božje;

2. novi mašnik zadobí posebno gnado božjo, da zamore dolžnosti svojega stanú na tanko in s pridom spolnovati;

3. ta zakrament duši neizbrisljivo znamnje vtisne, in zato se ne more več kakor enkrat prejeti.

Kdo zakrament posvečevanja delí?

Zakrament posvečevanja le škofje delé.

Kaj smo škofom in mašnikom zavolj njih svetega stanú dolžni?

Dolžni smo škofe in mašnike zavoljo njih svetega

stanú spoštovati, častiti, ljubiti, jim v vseh duhovnih rečéh pokorni in zavoljo njih truda za naše zveličanje hvaležni biti in za nje moliti.

VII. Od svetega zakona.

Kdo je zakon postavil?

Bog je zakon postavil in sicer že v raji, ko je Adamu Evo za ženo dal, da bi v zvesti, nerazvezljivi zvezi in ljubezni pobožno živela.

Ali je zakon vedno ostal, kakor ga je Bog postavil?

Ko so ljudje se odvernili od Boga, se je popačil tudi zakon, in marsikaj pregrešnega se je vanj vrinilo.

Kaj je tedej Jezus zastran zakona učil in storil?

Od zakona je Jezus učil:

1. da smeta, kot v začetku, le en moški in ena ženska skleniti ga;
2. da zakonska zveza velja, dokler kateri zmed nju ne umerje;
3. da je v novi zavezi zakon sveti zakrament.

Kaj je sveti zakon?

Sveti zakon je nerazvezljiva zveza, s katero se neoženjen kristjan in neomožena kristjana (moški in ženska) vzameta in zaročita, da jima Bog gnado dá, v svojem zakonskem stanu do smerti po keršansko živeti, in svoje otroke v strahu božjem rediti.

Ali je zakonski stan potreben?

Zakonski stan je sploh potreben, da se človeški rod ohrani in množi; ni pa potreben za vsacega človeka posebej.

Kaj dodelí zakrament svetega zakona?

Zakrament svetega zakona:

1. pomnoží posvečujočo gnado božjo;
2. dodelí posebno gnado, da zakonska človeka (mož in žena) pobožno do smerti živita in svoje otroke v strahu božjem redita.

Ktere dolžnosti imajo zakonski ljudje med seboj?

Zakonski ljudje imajo naslednje dolžnosti:

1. naj se ljubijo med seboj, kakor Jezus svojo cerkev ljubi, in naj v lepem miru in zakonski zvestôbi živé, dokler jih smert ne loči;
2. naj se s poštenim in pobožnim življenjem k dobremu nagibajo in eden z družim poterpljenje imajo;
3. naj svoje otroke v strahu božjem redé in v svoji hiši ne terpé poslov, ki so otročji nedolžnosti nevarni;
4. mož naj s svojo ženó pohlevno ravná, jo živí, varuje in za njo skerbi; žena pa naj možá spoštuje, mu v pripušenih rečéh pokorna bo in gospodinjstvo vestno opravlja.

Kaj cerkev zahteva od njih, ki hočejo v sv. zakon stopiti?

Od njih, ki hočejo v sv. zakon stopiti, cerkev zahteva:

1. da med njimi ni nobenega zakonskega zadržka;
2. da iz pravega namena v zakonski stan stopijo;
3. da so v keršanskem nauku dobro podučeni;
4. da v strahu božjem in s čisto vestjó v sveti zakon stopijo, torej sv. pokoro in presveto rešnje teló popred prejmejo.

Kolikeri so zakonski zadržki?

Zakonski zadržki so dvojni, in sicer:

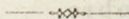
1. oviravni, t. j. taki, ki ne dopuščajo zakona, je pa zakon vendar veljaven, če se v njih sklene. — Taki so n. pr.: zaroka, neslovesna obljuba čistosti, prepovedani čas, oklic, različnost v veri med keršenimi, privoljenje staršev, državna prepoved;

2. razvezavni, t. j. taki, ki sklenjen zakon delajo neveljaven. — Taki so n. pr.: pomanjkanje dušne zmožnosti, pomota v osebi, nedoraslost, sila ali strah, zakonska vez, duhovno posvečenje in slovesna obljuba čistosti, različnost v veri med keršenimi in nekeršenimi, sorodstvo ali žlahta v ravni versti ali pa v četrtem ali bližnjem kolenu stranske verste, duhovno sorodstvo, ki se izhaja po sv. kerstu in po sv. birmi, državno sorodstvo, svakovstvo do četrtega rodú.

Kako se zakonski zadržki zvedó?

1. Oni, ki hočejo v sv. zakon stopiti, so pod grehom dolžni, zadržke, ki so jim znani, svojemu fajmoštru odkritoserčno razodeti;

2. so tudi vsi, komur je kak zadržek znan, pod grehom dolžni, ga dotičnemu fajmoštru na znanje dati; zato se zakoni oklicujejo pri trikratni očitni službi božji.

V. Poglavje.

Od keršanske pravičnosti.

Kdo se keršansko pravičen imenuje?

Keršansko pravičen je tisti, ki je v stanu posvečujoče gnade božje.

Kje človek posvečujočo gnado božjo zadobi?

Pri svetem kerstu in pri sveti pokori.

Doklej ostane kristjan v posvečujoči gnadi božji?

Kristjan v posvečujoči gnadi božji ostane, dokler se smertno ne pregreši, t. j. dokler se hudega varuje in dobro dela.

Kaj je tedaj potrebno k keršanski pravici?

K keršanski pravici je potrebno, da se varujemo hudega in dobro delamo, t. j. da vse studimo in opustimo, kar je zoper božjo voljo in zoper Jezusov nauk; in da vse ljubimo in storimo, kar je po božji volji in po Jezusovem nauku.

Koliko delov ima tedaj keršanska pravica?

Keršanska pravica ima dva dela:

1. del: varuj se hudega;
2. del: delaj dobro.

Od 1. dela keršanske pravičnosti.

„Varuj se hudega.“

Kaj je hudo?

Pravo in edino hudo je greh.

Kaj je greh?

Greh je prostovoljno in vedno prelomljenje božje postave.

Kolikeri je greh?

Greh je dvojin:

1. izvirni greh;
2. djanski greh.

Kaj je izvirni greh?

Izvirni greh je tisti greh, ki smo ga od naših prvih staršev podedovali; ali, kateri se iz prvih človekov v vse ljudi izvira.

Ktere kazni iz izvirnega greha izvirajo?

Kazni izvirnega greha so:

1. zguba posvečujoče gnade božje;
2. oslavljenje uma;
3. nagnjenje k hudemu;
4. veliko nadlog in težav;
5. smert.

Kaj je djanski greh?

Djanski greh je prelomljenje božje postave, katero človek sam prostovoljno in vedoma prelomi.

Kako se djanski greh stori?

Djanski greh se stori:

1. ali z mislimi;
2. ali z željami;
3. ali z besedami;
4. ali z djanjem;
5. ali z opušenjem tega, kar je kdo dolžan storiti.

Kakošen razloček je med djanskimi grehi?

Med djanskimi grehi je ta razloček:

1. eni so veliki ali smertni grehi;

2. eni so pa mali ali odpustljivi grehi;

3. eni so lašni, eni pa ptuji grehi.

Kaj je smertni greh?

Smertni greh je veliko prelomljenje božje postave; — veliko prelomljenje se pa imenuje, kadar kdo važno zapoved prostovoljno in vedoma prelomi, ali manj važno pa iz jako hudobnega namena.

Kaj greh večji ali ostudniši dela?

Greh je toliko večji in ostudniši:

1. kolikor bolj vedoma in prostovoljniše, ali s kolikor večim premislikom kdo kaj hudega stori;

2. kolikor večji je dolžnost, katero kdo opusti, ali kolikor imenitniši postava, katero kdo prelomi;

3. kolikor hudobniši je namen, iz kterega kdo greh stori;

4. kolikor hujši nasledki iz greha izvirajo;

5. tudi so okolišine, ki greh zvekšujejo.

Kaj smertni greh škoduje?

Smertni greh:

1. vzame duši duhovno življenje, t. j. posvečujočo gnado božjo; zato ravno se imenuje smertni greh. — „Greh pa, ko je storjen, rodi smert“ (Jak. 1, 5.). — „Imé imaš, da živiš, pa si merte v“ Skriv. raz. 3, 1.;

2. vzame človeku vse dosihmal storjene dobre dela in pravico do nebés;

3. stori človeka Bogu nedopadljivega;

4. stori človeka večne smerti in kazni krivega.

Kteri so odpustljivi ali mali grehi?

Odpustljivi ali mali grehi so tisti, s kterimi božjo postavo le v majhnih rečéh, ali ne prav prostovoljno prelomimo.

Ali se moramo tudi malih grehov varovati?

Dolžni smo se tudi malih grehov varovati:

1. ker vsaki, tudi nar manjši greh Bogá razžali;
2. ker moramo biti pripravljeni raji vse preterpeti, kakor Bogá z nar manjšim grehom razžaliti;
3. ker nas mali grehi, če nam tudi posvečujoče gnade božje ne vzamejo, družih djanskih gnad nevredne delajo in kaj radi v smertne grehe peljejo.

Kaj so lastni grehi?

Lastni grehi so tisti, ki jih sami storimo.

Kaj so ptuji grehi?

Ptují grehi so tisti, ki jih sicer ne storimo sami, smo pa krivi, da jih kdo drugi stori.

Zakaj smo dolžni, tudi bližnjega greha varovati?

Bližnjega greha varovati smo dolžni:

1. iz ljubezni do Bogá, katerega vsaki greh razžali;
2. iz ljubezni do bližnjega, kateremu greh nezumno škoduje;
3. nekteri tudi iz dolžnosti svojega stanú, kakor n. pr. starši, učeniki, predniki, i. t. d.

Ktere so nar imenitniši verste djanskih grehov?

Nar imenitniši verste djanskih grehov so:

1. poglavitni (naglavni) grehi;
2. grehi zoper svetega Duhá;
3. v nebó vpijoči grehi;
4. ptují grehi.

Kteri so poglavitni grehi?

1. Napuh;
2. lakomnost;
3. nečistost;
4. nevošljivost;

5. požrešnost;

6. jeza;

7. lenoba.

Zakaj se ti grehi imenujejo poglavitni grehi?

Ti grehi se poglavitni grehi imenujejo zato, ker iz vsacega teh grehov mnogo grešnih djanj izvira.

Kaj je napuh?

Napuh je preveliko spoštovanje samega sebe in nezmerna želja po prednosti. — „Začetek slehernega greha je napuh; kdor se njega derži, bo s kletvijo napolnjen.“ *Sir. 10, 15.*

Kaj iz napuha izvira?

Iz napuha izvira:

Prevelika lastna ljubezen, častiželjnost, baharija, zaničevanje Bogá, vere, cerkve in bližnjega, neednost, kreg in prepir, terdovratnost, nepokoršina, terdo ravnanje s podložnimi, hlinjenje, hinavšina, krivoverstvo. — (Lucifer, Nabuhodonozor, Holofern, Herod, farizeji).

Kaj je lakomnost?

Lakoimnost je nezmerna želja, pridobiti si časnega blagá in pridobljeno ohraniti. — „Kteri hočejo obogateti, padejo v skušnjava in zadergo hudičevo in v veliko nepridnih in škodljivih želj, ktere potopé človeka v pogubljenje in končanje.“ *Tim. 6, 9.*

Kaj iz lakomnosti izvira?

Iz lakomnosti izvira:

Prevelika skerb za časno, terdoserčnost, skopost, laž, kriva prisega, odertija, goljufija, izdajanje, pobijanje. — (Ahan, Ahab, Giezi, Judež Iskarjot, Aranija in Safira).

Kaj je nečistost?

Nečistost je neberzdano nagnjenje do mesene sladnosti. — „Nikar se ne motite: Nečistniki ne bodo posedli božjega kraljestva.“ —

1. Kor. 6, 9.

Kaj iz nečistosti izvira?

Iz nečistosti izvira:

Oslepljenje pameti, oterpnjenje volje, pozabljenje na Bogá, večkrat odpad od vere, podkopanje zdravja, obupanje, i. t. d.

Kaj je nevošljivost?

Nevošljivost je žalost nad ptujo srečo, kakor da bi bila škodljiva lastni. — „Po nevošljivosti hudičevi je smert prišla na svet, in kateri so na njegovi strani, ga posnemajo.“ Modr. 2, 24. 25.

Kaj iz nevošljivosti izvira?

Iz nevošljivosti izvira:

Veselje nad ptujo škodo ali nesrečo, krivo naltolcovanje, obrekovanje, opravljanje, podpihovanje, sovraštvo, zvijačnost, preganjanje, mor i. t. d. — (Satan, Kajn, Jožefovi bratje, Savel, farizeji).

Kaj je požrešnost?

Požrešnost je nezmerna, neberzdana želja po jedi in pijači. — „Nikar se ne vpijanite z vinom, v katerem je nečistost.“ El. 5, 13.

Kaj iz požrešnosti izvira?

Iz požrešnosti izvira:

Sladkanje, zapravljalivost, nepreširnost, nečistost, preklinjevanje, gerdo govorjenje, kreg in prepir, po-

bijanje, oslavljenje dušnih in telesnih moči. — (Baltazar, bogatinec, vsakdanja skušnja).

Kaj je jeza?

Jeza je nezmerno razkačenje sercá z željó, maševati se. — „Jest pa vam povém, da vsak, kdor se jezi nad svojim bratom, bo kriv sodbe.“ Mat. 5, 22.

Kaj iz jeze izvira?

• Iz jeze izvira:

Sovraštvo, čertenje, kreg in prepir, preklinjanje, rotnje, zmerjanje, poboj in sploh vsi grehi zoper peto zapoved božjo. — (Ezav, Absalon, vsakdanja skušnja).

Kaj je lenoba?

Lenoba je stud do dela, zlasti v rečéh, ki zadevajo Bogá in naše zveličanje. — „O da bi bil merzel ali gorak! ker si pa mlačen, in ne merzel, ne gorak, te bom pljunil iz svojih ust.“ Skriv. raz. 3, 16.

Kaj iz lenobe izvira?

Iz lenobe izvira:

Zamuda službe božje in dolžnost svojega stanú, zanemarjenje pripomočkov gnado božjo in zveličanje doseči, in veliko grehov zoper šesto in sedmo zapoved božjo. — (Leni hlapec, nespametne device).

Kteri so grehi zoper svetega Duhá?

Grehi zoper svetega Duhá so:

1. prederzno v božjo milost grešiti;
2. nad božjo milostjo obupati, — (Kajn, Judež Iskarjot);
3. spoznani keršanski resnici ustavljati se, — (farizeji in vsi krivoverci);

4. svojemu bližnjemu zavoljo božje gnade nevošljiv biti, — (Kajn);

5. do lepega opominjevanja oterpnjeno serce imeti, — (Farao);

6. v nespokornosti radovoljno ostati, — (Antioh Epifan).

Zakaj se ti grehi imenujejo grehi zoper svetega Duhá?

Zato, ker se vsak tak grešnik zoperstavlja sv. Duhu, t. j. ker gnado sv. Duhá vedoma in prostovoljno zaméče, ali še celó zaničuje. — „Terdovratni in neobrezani na sercu in ušesih! Vi se vedno sv. Duhu ustavljate, kakor vaši očetje, tako tudi vi.“ ap. dj. 7, 51.

Zakaj se moramo grehov zoper sv. Duhá zlasti varovati?

Zato, ker gnadi božji naše sercé posebno zapirajo, in torej poboljšanje in spokorjenje branijo in nemogoče delajo; zato nas Jezus pred njimi svari, rekoč: „Kdor koli reče besedo zoper Sinu človekovega, mu bo odpušeno; kdor pa govori zoper svetega Duhá, mu ne bo odpušeno ne na tem svetu, ne na unem.“ Mat. 12, 31.

Kako je to, da grehi zoper svetega Duhá ne bodo odpušeni ne na tem svetu, ne na unem, t. j. le malokdaj?

Ker malokdo tacih grešnikov pravo pokoro stori, in je tudi storiti ne more brez gnade božje, katero pa zametuje.

Kteri so v nebó vpijoči grehi?

V nebó vpijoči grehi so:

1. radovoljni uboj; — „Glas kervi tvojega brata z zemlje do mene vpije“ 1. Mojz. 4, 10.;

2. mutasti ali sodomski greh; — Vpitje iz So-

dome in Gomore če dalje veči prihaja“

1. Mojz. 18, 20. ;

3. zatiranje ubožcov, vdov in sirot; — „Ali ne tečejo vdovi solze po licih, in ali ne vpijejo zoper njega, kateri jih izžema? — Z lic se v nebesa vzdigujejo, in Gospod, ki se dá prositi, se jih ne veseli“ Sir. 35, 18. 19. ;

4. delavcom in najemnikom zaslužek zadrževati ali utergovati; — „Glejte, plačilo, ki ste ga utergali delavcom, kateri so vaše polje poželi, vpije, in njih vpitje je prišlo do ušes Gospoda vojskinih trum.“ Jak. 5, 4.

Zakaj te grehe v nebó vpijoče grehe imenujemo?

1. Zato, ker od njih sveto pismo ravno tako govori; in

2. zato, ker zlasti oni božjo pravico na maševanje kličejo.

Kteri so ptuji grehi?

Ptují grehi so:

1. v greh svetovati, kakor Kajfa v smert Jezusovo;

2. grešiti velevati, kakor David Joabu;

3. v družih greh privoliti;

4. v greh napeljevati;

5. družih greh hvaliti;

6. k grehu molčati, (Pilat);

7. greh pregledati, (Heli);

8. se greha vdeležiti, (Judež Iskarjot);

9. greh zagovarjati.

Od 2. dela keršanske pravičnosti.

„Delaj dobro.“

Ali je tisti že keršansko pravičen, ki se le hudega varuje?

Kdor se le hudega varuje, še ni keršansko pravičen, ampak mora tudi dobro delati.

Kaj je dobro?

Dobro je to, kar je po božji volji; po božji volji so pa čednosti in dobre dela.

a) Od čednosti.

Kaj je čednost?

Čednost sploh je ročnost, dobro hoteti in delati.

Kaj je keršanska čednost?

Keršanska čednost je ročnost, z gnado božjo dobro hoteti in delati po Jezusovem nauku in kar je večnega zveličanja vredno.

Kolikera je keršanska čednost?

Keršanska čednost je:

1. ali vlita, ali pridobljena;
2. ali božja ali djanska.

Kaj je vlita čednost?

Vlita čednost je tisti dar božji, ki ga človek s posvečujočo gnado božjo prejme, da zamore in hoče spolnovati čeznaturne čednosti.

Ktere čednosti so duši zlasti vlite?

Vera, upanje in ljubezen.

Kaj je pridobljena čednost?

Pridobljena čednost je tista ročnost dobro hoteti in delati, ki si jo človek s pomočjo božjo z večkratnim djanjem pridobi.

Ali smo dolžni čednost pridobivati si?

Dolžni smo, ker je le tisti človek v resnici čednosten, ki si je s pomočjo gnade božje to ročnost pridobil.

Ktere so božje čednosti?

Vero, upanje in ljubezen imenujemo božje čednosti, ker jim je Bog neposredni vir in konec.

Kdaj je človek posebno dolžan, božje čednosti obuditi?

Človek je posebno dolžan božje čednosti obuditi:

1. kadar k pameti pride;
2. večkrat v svojem življenji;
3. ob času hude skušnjave zoper te čednosti in na smertni postelji.

Kako se tri božje čednosti obudé?

Pri očitni božji službi tri božje čednosti skupej tako le molimo:

1. Vera.

Verujem v tebe, pravi trojedini Bog, Oče, Sin in sveti Duh, kateri si vse vstvaril, kateri vse ohraniš in vladaš, kateri dobro plačuješ in hudo kaznuješ. Verujem, da se je Sin božji včlovečil, da nas je s svojo smertjo na križi odrešil in da nas sveti Duh s svojo gnado posvečuje. Verujem in terdim vse, kar si ti, o Bog, razodel, kar je Jezus Kristus učil,

kar so aposteljni oznanovali in kar nam sveta rimska katoliška cerkev zapoveduje verovati. Vse to verujem, ker si ti, o Bog, večna in neskončna resnica in modrost, ki ne moreš ne goljufati ne goljufan biti. O Bog, pomnoži mojo vero!

2. Upanje.

Upam in se zanesem na tvojo neskončno dobroto in milost, o Bog, da mi boš po neskončnem zasluženju svojega edinorojenega Sina Jezusa Kristusa v tem življenju spoznanje, pravo obžalovanje in odpusčenje mojih grehov, po smerti pa večno zveličanje dal, in dodelil, tebe obličje v obličje gledati, ljubiti in brez konca uživati. Upam tudi od tebe potrebnih pripomočkov, vse to doseči. Upam to od tebe, ker si ti to obljubil, kateri si vsegamogočen, zvest, neskončno dobrotljiv in usmiljen. O Bog, poterdi moje upanje!

3. Ljubezen.

O moj Bog! ljubim te iz vsega svojega serca, čez vse, ker si nar veči dobrota, neskončno popolnoma, in vse ljubezni vreden; ljubim te tudi zato, ker si do mene in vseh stvari neskončno dobrotljiv. Želim iz vsega serca, da bi te ravno tako ljubil, kakor so te tvoji nar zvestejši služabniki ljubili in te še ljubijo. Z njih ljubeznijo sklenem svojo nepopolnoma ljubezen; povikšaj jo v meni, o dobrotljivi Bog! bolj in bolj. Ker te tedej resnično in iz serca ljubiti želim, in si zavoljo tega veliko prizadevam, mi je iz serca žal, da sem tebe, svojo neskončno dobroto, katero čez vse ljubim, svojega stvarnika,

odrešenika in posvečevavca razserdil. Žal mi je, da sem grešil, da sem tebe, svojega vsegamogočnega Gospoda, svojega nar boljšega Očeta, razžalil. — Terdno sklenem, vse grehe in vse grešne priložnosti zapustiti, storjene grehe če dalje bolj obžalovati, in nikdar več zoper tvojo sveto voljo ne ravnati. Vzemi me spet za svojega otroka, in dodeli mi gnado, ta svoj sklep dopolniti. Prosim te po neskončnem zasluženji tvojega božjega Sina, našega Gospoda in zveličarja, Jezusa Kristusa. Amen.

Kaj so djanske čednosti?

Djanske čednosti imenujemo tiste, ki obnašanje do nas samih in do bližnjega po božji volji vpravnavajo.

Ktere so med djanskimi čednostmi poglavitne?

Poglavitne djanske čednosti so tiste, ki so stebri vsem drugim čednostim; namreč:

1. modrost;
2. zmernost;
3. pravičnost;
4. serčnost.

Kaj je modrost?

Modrost je tista čednost, ki nas uči vselej pripravne pripomočke k dobremu voliti ter prav obračati.

Kaj je zmernost?

Zmernost je tista čednost, ki vsako hudo poželenje v sebi berzda in zatira, in nikoli prederzno ne ravná, ampak vselej s pravo mero.

Kaj je pravičnost?

Pravičnost je tista čednost, ki vsakemu dá, kar je vsacega.

Kaj je serčnost?

Serčnost je tista čednost, s katero človek stanovito in vedno spolnuje voljo božjo in pogumno premaguje vsakoršne napotljeje in zopernosti.

Ktere čednosti so poglavitnim grehom nasproti?

1. Ponižnost napuhu;
2. dobrotljivost lakomnosti;
3. čistost nečistosti;
4. ljubezen nevošljivosti;
5. zmernost požrešnosti;
6. poterpežljivost jezi;
7. gorečnost lenobi.

Kaj je ponižnost?

Ponižnost je tista čednost, s katero človek sam od sebe in od svojih lastnost prav sodi, t. j. svojo slabost in pregrešnost spoznaje vse dobro le Bogu pripisuje in prilastuje, samega sebe pa ponižuje, ali malo čisla. — (Abraham, colnar, apostelj Pavel).

Kaj je dobrotljivost?

Dobrotljivost ali radodarnost je tista čednost, po kateri človek rad pomaga vsacemu, ki je pomoči potreben. — (Tobija, prvi kristjani).

Kaj je čistost?

Čistost je tista čednost, s katero se človek zderži vse nepripušene mesene sladnosti v mislih, željah, besedah in djanji. — (Egiptovski Jožef, Susana, prečista Devica Marija).

Kaj je ljubezen ali dobrovoljnost?

Ljubezen ali dobrovoljnost je tista čednost, po kateri vsacemu človeku dobro privošimo ter se vese-

limo z veselimi in žalujemo z žalostnimi. — (Ruta, Tobija).

Kaj je zmernost?

Zmernost, ki je požrešnosti nasproti, je tista čednost, po kateri le toliko jemo in pijemo, kolikor potrebujemo. — (Daniel, Ananija, Mizaël in Azarija, Janez kerstnik).

Kaj je poterpežljivost?

Poterpežljivost je tista čednost, s katero vse zopernosti, nadloge in težave v voljo božjo vdani prenašamo. — (David, Štefan).

Kaj je gorečnost do dobrega?

Gorečnost do dobrega je tista čednost, ki nas nagiba, Bogu zvesto služiti in vse storiti, kar je Bogu v čast, in nam v zveličanje. — (Matatija, ap. Pavel).

Ktere dolžnosti je Jezus Kristus posebno priporočal?

Jezus je naslednje dolžnosti posebno priporočal:

1. nar prej božjega kraljestva in njegove pravice iskati. — „Išite nar poprej božjega kraljestva in njegove pravice, vse (drugo) vam bo priverženo“ Mat. 6, 33. ;

2. sam sebe zatajevati. — „Ako hoče kdo za menoj priti, naj zatajî sam sebe“ Mat. 16, 24. ;

3. svoj križ nositi. — „Ako kdo hoče za menoj priti, naj vzame svoj križ“ Mat. 16, 24. ;

4. za Kristusom hoditi; — „in naj hodi za menoj“ Mat. 16, 24. ;

5. kroták in ponižen biti; — „Vzemite moj jarem nase in učite se od mene; ker jest sem kroták in iz serca ponižen“ Mat. 11, 29. ;

6. sovražnike ljubiti; jim dobro storiti, kateri nas sovražijo; moliti zanje, kateri nas žalijo in preganjajo. — „Ljubite svoje sovražnike, dobro jim storite, kateri vas sovražijo, in molite zanje, kateri vas preganjajo in obrekujejo, da boste otroci svojega Očeta, ki je v nebesih, kateri daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne in dá dežiti na pravične in krivične.“⁴⁶ Mat. 5, 44. 45.

Ktere čednosti je Jezus na gori blagroval?

Čednosti, ki jih je Kristus na gori učil in zavolj katerih je ljudi blagroval, so naslednje:

1. blagor ubogim v duhu, ker njih je nebeško kraljestvo;

2. blagor krotkim, ker zemljo bodo posedli;

3. blagor žalostnim, ker bodo potolaženi;

4. blagor jim, kateri so pravice lačni in žejni, ker bodo nasiteni;

5. blagor usmiljenim, ker bodo usmiljenje dosegli;

6. blagor jim, kateri so čistega serca, ker bodo Bogá gledali;

7. blagor mirnim, ker bodo otroci božji imenovani;

8. blagor jim, kateri zavoljo pravice preganjanje terpé, ker njih je nebeško kraljestvo.

b) Od dobrih del.

Kaj so dobre dela kristjanove?

Dobre dela so kristjanu take dela, ktere so Bogu prijetne in kristjanu, ki jih opravlja, zaslužljive za večno življenje.

Ali so dobre dela k zveličanju potrebne?

Dobre dela so k zveličanju potrebne, ker je vera mertva brez dobrih del. Jak. 2, 26.

Ali more človek iz lastne moči in brez pomoči gnade božje dobre dela opravljati?

Dobrih del, kakoršne so k zveličanju potrebne in pri Bogu zaslužljive, človek ne more iz lastne moči, ampak le s pomočjo gnade božje opravljati.

Kaj si z dobrimi deli zaslužimo?

Z dobrimi deli si zaslužimo:

1. pomnoženje posvečujoče gnade božje;
2. večno in časno plačilo, ki ga je Bog iz same milosti tistim obljubil, ki dobro delajo.

Kako mora biti dobro delo opravljeno?

Dela, da so Bogu dopadljive in nam v večno življenje zaslužljive, morajo biti opravljane:

1. v stanu gnade božje;
2. prostovoljno;
3. ne iz samih naravnih ali nečimernih nagibov, ampak nar bolj zavoljo Bogá.

Ktere so nar imenitniši dobre dela?

Nar imenitniši dobre dela so:

1. moliti;
2. postiti se;
3. vbogajme dajati.

Kaj si tukej mislimo pri besedi moliti?

Pri besedi moliti si tukaj mislimo vse pobožne djanja, ki so Bogu in svetnikom v čast.

Kaj si mislimo pri besedi postiti se?

Pri besedi postiti se, si ne mislimo le pri jedi in pijači pritergovati si, ampak svoje pregrešne nag-

njenja berzdati, pripušenega veselja zderžati se in sploh vse spokorne dela, vse nadloge in težave, ki jih v voljo božjo vdani prenašamo.

Kaj si tukej mislimo pri besedi vbogajme dajati?

Vbogajme dajati tukej pomeni, vse telesne in dušne dobre dela usmiljenja skazovati.

Ktere so telesne dobre dela usmiljenja?

Telesne dobre dela usmiljenja so:

1. lačne nasitovati;
2. žejne napajati;
3. popotnike sprejemati;
4. nage oblačiti;
5. bolnike obiskovati;
6. jetnike reševati;
7. merliče pokopovati.

Ktere so dušne dobre dela usmiljenja?

Duhovne dela usmiljenja so:

1. grešnike svariti. — „Ako greší zoper tebe tvoj brat, pojdi in ga posvari med seboj in med njim samim. Ako te posluša, si pridobil svojega brata. — Ako te pa ne posluša, vzemi seboj še enega ali dva, da v ustih dvéh ali tréh prič stoji vsa reč. — Ako jih pa ne posluša, povej cerkvi. Če pa cerkve ne posluša, naj ti bo kakor nevernik in očitni grešnik“ Mat. 18, 15-17. ;

2. nevedne učiti. — „On ima usmiljenje, uči in vódi kakor pastir svojo čedo“ Sir. 13, 13.

3. jim prav svetovati, kateri dvomijo. — „Ako (ti reč) uméš, odgovôri svojemu bližnjemu“

Sir. 5, 14. ;

Katekizem.

4. žalostne tolažiti. — „Ne pušaj jokajočih brez tolažbe, in z žalostnimi žaluj“ Sir. 6, 38. ;

5. krivico voljno terpeti. — „Ako dobro delate in voljno terpite, je to prijetno pri Bogu“ 1. Petr. 2, 20. ;

6. jim iz serca odpustiti, kateri nas žaliyo. — „Ako ne odpustite ljudém, tudi vaš Oče ne bo vam odpustil vaših pregreh“ Mat. 6, 15. ;

7. za žive in mertve Bogá prositi. — „Molite eden za družega, da boste ohranjeni.“ Jak. 5, 16.

Od keršanske popolnosti.

Ali smé kristjan že s tem zadovoljen biti, da si pridobi čednost le v nekoliki stopnji?

Keršansko čednost le v nekoliki stopnji pridobiti si, nam ne bodi še zadosti; velikoveč si prizadevajmo če dalje več čednost v če dalje višji stopnji in za če dalje več dobrih del, t. j. po keršanski popolnosti hrepenímo.

Po čem keršanska popolnost hrepení?

Keršanska popolnost hrepení, edino Bogá čez vse ljubiti.

Zakaj po keršanski popolnosti hrepenímo?

Po keršanski popolnosti hrepenímo:

1. zato, ker naš Gospod in zveličar nas vse vabi k popolnosti, rekoč: „Bodite popolnoma, kakor je vaš Oče v nebesih popolnoma“ Mat. 5, 48. ;

2. zato, ker moramo Bogá iz vsega svojega serca, iz vse svoje duše in iz vseh svojih moči ljubiti;

3. zato, ker bomo v nebesih tem srečniši, čem večí, čistejši in popolniši je naša ljubezen do Bogá;

4. zato, ker slehern lahko v smertne grehe zabrede in se vekomej pogubi, kdor si vedno ne prizadeva, če dalje bolj v dobrem rasti. *Mat. 25, 29.*

Po kateri poti se k popolnosti dospé?

Jezusa Kristusa posnemati, to je pot k popolnosti; zato Jezus pravi: „Jest sem pot, resnica in življenje.“ *Jan. 14, 6.*

Ktere posebne pripomočke k popolnosti je Jezus nasvetoval?

Posebni pripomočki k popolnosti so evangelijski svetje, namreč:

1. radovoljno uboštvo;
2. vedno devištvo;
3. vedna pokoršina pod duhovnim poglavarjem.

Kdo je radovoljno ubožen?

Radovoljno ubožen je, kdor se odpové časnemu premoženju, da si toliko ložej prizadeva, zvesto Bogu služiti in Jezusu podoben biti. — „Ako hočeš popolnoma biti, idi, prodaj kar imaš in daj ubozim; in imel boš zaklad v nebesih ter pridi in za menoj hodi.“ *Mat. 19, 21.*

Kdo v vednem devištvu živi?

V vednem devištvu živi, kdor se zderži ne le vsega, kar je čistosti nasproti, ampak tudi zakona, da le Bogu samemu služi. — „Od devic pa nimam Gospodovega povelja, svèt pa dam... Kdor omoži svojo devico, prav stori; kdor je pa ne omoži, bolje stori.“ *1. Kor. 7, 25. 33.*

Kaj je vedna pokoršina pod duhovnim poglavarjem?

Vedna pokoršina pod duhovnim poglavarjem je popolnoma zatajevanje svoje lastne volje, da človek spolnuje božjo voljo tako, kakor mu jo Bog naznaja po njegovih duhovnih prednikih. *Mat. 16, 24.*

Zakaj so evangelijski svetje posebni pripomočki, popolnost doseči?

Evangelijski svetje so posebni pripomočki, popolnost doseči, zato:

1. ker so naravnost nasproti poglavitnim opoviram, ktere popolnosti nasprotvajo, namreč: ljubezni do časnega, do mesene sladnosti in do razuzdanosti;

2. ker človek z njimi Bogu daruje vse, kar ima in je, namreč: z uboštvom vse posvetno blagó, z vednim devištvom svoje teló, in s pokoršino svojo voljo.

Ali je kdo dolžan evangelijske svete spolnovati?

Evangelijske svete spolnovati, je dolžan le tisti, ki se je z obljubo zavezal, jih spolnovati; sicer pa od njih veljá, kar Jezus pravi, rekoč: „Te besede ne razumejo vsi, ampak kterim je dano.“

Mat. 19, 11.

Kterih pripomočkov se moramo sploh vsi poprijeti, ako hočemo popolnost doseči?

Če hočemo popolnost doseči, moramo:

1. radi in pridno moliti, božjo besedo poslušati in pogostoma prejemati svete zakramente;

2. stanovitno vaditi se v zatajevanji samega sebe;

3. zlasti čuti, da tudi vsakdanje dela in opravila v stanu posvečujoče gnade božje in Bogu v čast opravljamo, kakor nam sv. Pavel priporoča, rekoč: „Ali jeste, ali pijete, ali kaj družega delate, vse v božjo čast delajte.“ 1. Kor. 10, 31.

Kaj se pravi zatajevati se?

Zatajevati se, se pravi, ne le vsako pregrešno nagnjenje zatirati in premagovati, temuč si tudi marsikaj pripušenega prijetnega pritergovati, da se ložje zderžimo tudi pregrešnega.

Kako zamoremo vsakdanje opravila Bogu prijetne storiti?

Vsakdanje opravila Bogu dopadljive storimo, ako jih iz ljubezni do Bogá in tako delamo, kakor jih je Jezus opravljajal.

Kako pobožni kristjan dan Bogu prijetno začinja?

Pobožni kristjan, koj ko se zbudí, svoje sercé k Bogu povzdigne, se sramožljivo obleče, se z blagoslovljeno vodo pokropí, pred britko martro poklekne, jutranjo molitev opravi, vse djanja in opravila, vse britkosti in težave in samega sebe vsega Bogu daruje.

Ktere pobožnosti éez dan pobožni kristjan opravlja?

Pobožni kristjan, ako mu dolžnosti njegovega stanú pripušajo, vsaki dan k sveti maši gre, kaj iz kacih duhovnih bukev bere, ali kakošno versko resnico premišljuje, sveto rešnje teló obiskuje, sveti rožni venec moli, i. k. t.

Kako pobožni kristjan svoje vsakdanje dela opravlja?

Pobožni kristjan svoje vsakdanje opravila pridno, zvesto, poterpežljivo in z namenom opravlja, da bi bile Bogu v čast; zato dober namen obudí pred vsakim delom in ga tudi med delom ktereokrati ponavlja.

Kako pobožni kristjan pri jedi ravná?

Pobožni kristjan pred vsako jedjo in po vsaki jedi moli, in jedí in pijače vselej zmerno vživa.

Ali pobožni kristjan tudi kako razveseljevanje vživa?

Pobožni kristjan se tudi razveseljuje, toda le zmerno in pošteno, o pravem času, na pravem kraji; on pa tudi razveseljevanja z dobrim namenom posečuje.

Kako se pobožni kristjan do svojega bližnjega obnaša?

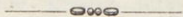
Pobožni kristjan je do svojega bližnjega vselej previden, da ni nikomur v potikljej ali v pohujšanje, odjenljiv, prijazen in postrežljiv.

Kako pobožni kristjan težave in zopernosti prenaša?

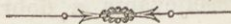
Pobožni kristjan težave in zopernosti v voljo božjo vdan prenaša, vedoč, da pridejo ali od Bogá, ali da jih je Bog saj pripustil. — „Gospod je dal, Gospod je vzel; kakor je Gospodu dopadlo, tako se je zgodilo; bodi češeno Gospodovo imé“ (Job. 1, 21.). — „Ako smo dobro iz roke božje prejekali, zakaj bi hudega ne sprejeli.“ Job. 2, 10.

Kako pobožni kristjan dan sklepa?

Pobožni kristjan se v molitvi, katero vsaki večer klečé opravlja, Bogu za prejete dobrote in dodeljene gnade zahvaljuje, mu vse storjene dela in opravila in vse prestane težave in britkosti daruje, svojo vest izprašuje, odpušenja grehov prosi in gnade, da bi ga Bog po noči varval vsake nesreče, zlasti neprevidene smerti; po opravljeni večerni molitvi se sramožljivo sleče, z blagoslovljeno vodo pokropí, spodobno spat vleže in v pobožnih mislih zaspí.

Moj sin, spoznaj Boga svojega Očeta in služi mu s popolnim sercom in z voljnim duhom; zakaj Gospod preiskuje vse serca in razumé vse misli duhov. Če boš njega iskal, ga boš našel; če ga boš pa zapustil, te bo zavergel na vekomej.“ 1. Kron. 28, 9.

OBSEG.

	Stran
Vvod	3
Pervotno ali izvirno razodenje božje	4
Razodenje božje po očakih	10
Razodenje božje po Mojzesu	13
Razodenje božje po prerokih	19
Razodenje božje po Jezusu Kristusu	23

Keršanski katoliški nauk.

Pervo poglavje.

Od vere sploh	34
Apostoljska vera	38
Pervi člen apostoljske vere	39
Od Boga	39
Lastnosti božje	40
Od stvarjenja	43
Drugi člen apostoljske vere	55
Tretji člen apostoljske vere	62
Četerti člen apostoljske vere	65
Peti člen apostoljske vere	69
Šesti člen apostoljske vere	70
Sedmi člen apostoljske vere	71
Osmi člen apostoljske vere	73
Deveti člen apostoljske vere	76
Deseti člen apostoljske vere	91
Enajsti člen apostoljske vere	91
Dvanajsti člen apostoljske vere	92
Od poslednjih reči	93

Drugo poglavje.

Od upanja	160
Od molitve	100
Od očenaša	105
Od češenasmarije	110
Od rožnega venca	112

Tretje poglavje.

Od ljubezni	114
Od božjih zapoved sploh	119
Perva božja zapoved	121
Druga božja zapoved	124

	Stran
Tretja božja zapoved	126
Četerta božja zapoved	127
Peta božja zapoved	135
Šesta božja zapoved	138
Sedma božja zapoved	141
Osma božja zapoved	144
Deveta in deseta božja zapoved	147
Od cerkvenih zapoved sploh	149
Perva cerkvena zapoved	151
Druga cerkvena zapoved	153
Tretja cerkvena zapoved	155
Četerta cerkvena zapoved	157
Peta cerkvena zapoved	158

Četerto poglavje.

Od gnade božje	159
Od sv. zakramentov sploh	163
Od zakramenta sv. kersta	165
Od zakramenta sv. birme	170
Od zakramenta presvetega rešnjega telesa	172
a) Od Jezusove pričujočnosti v presvetem zakramentu	172
b) Od daritve svete maše	175
c) Od svetega obhajila	180
Od zakramenta svete pokore sploh	185
a) Od izpraševanja vesti	187
b) Od kesa	188
c) Od terdnega sklepa	191
d) Od spovedi	192
e) Od zadostovanja	197
f) Od odpustkov	200
Od zakramenta svetega poslednjega olja	202
Od zakramenta svetega mašnikovega posvečevanja	204
Od zakramenta svetega zakona	205

Peto poglavje.

Od keršanske pravičnosti	208
Pervi del keršanske pravičnosti: Varuj se hudega. Od greha	208
Drugi del keršanske pravičnosti: Delaj dobro. Od čednosti	217
Od dobrih del	223
Od keršanske popolnosti	226

